

»Kdo je to napisal?«

Vedno znova pojejo telefoni, najbolj seveda ob četrtkih. Znani in neznan glasovi resno, jezno, zaskrbljeno, včasih bolj ali manj ostro, včasih pa tudi precej nekulturno, vprašujejo:

„KDO je napisal tainta članek? Na udaru so seveda skoraj vedno kritični sestavki. Vseh takih seveda niso napisali novinarji, prenekateri naš dopisnik je že toliko dozorel, da vestno in pošteno zapiše kritično misel, vprašanje, dvom ali nasvet. Saj je res: tudi kritike ne manjka vmes. Včasih je direktna, včasih spet oblečena v kozerijo ali celo v polliterarno drugačno zvrst. Tudi v smešnici se je že pojavila. Toda največkrat pri vsem tem za tiste, ki se pritožujejo, navadno sploh ni važno, KAJ je napisanega, temveč samo: KDO je to napisal? Tudi kritične pritožbe prihajajo po telefonu: „Tovariš urednik, protestiram proti temu intemtu članku! To je napad na našo organizacijo, s tem smo vsi umazani!“ Ali pa: „Povejte takoj pisca tega intemta sestavka! Tu predsednik organizacije, jaz imam pravico izvedeti, kdo nas maže po časopisih!“

In ko pojasnjuješ, da članek ni noben napad, da ne gre za žalitev in še manj za obrekovanje in da imajo vsi občani pravico povedati svoja poštena in pametna stališča, pa tudi zvedeti za taka mnenja, kritiko in stališča drugih občanov, je ogejn v stehi: „Boste že videli, srečali se bomo kje drugje!“ In se srečujemo: po pravni poti na rednih sodiščih, kadar prizadeti toži uredništvo našega lista. Druge še srečujemo bolj malo; le redkokdaj pride do objektivne kritike naših pomanjkljivosti in spodbujajev, brez katerih seveda nismo in glede katerih smo bili in smo vedno hvaležni vsakomur, ki nas nanje tovariško opozori.

A še nekaj drugega je, kar kaže v tehle besedah posebej podčrtati. Navada je, da odgovorni urednik lista prosi človeka, ki se nad nečim pritožuje, naj vendar sede in po domače napiše svoj odgovor v zadevi, zaradi katere se je na nas ali neznanega pisca razjezil, nahudil in nam bere levite. Takrat lonec prekripi: „Kaj, da bi jaz pisal? Nikoli! V naši družbi so dolžnosti razdeljene – za pisanje ste tu vi, novinarji!“

A izkušnje povedo, da bi tehtno sestavljen odgovor marsikaj pojasnil, razčistil, na novo predstavljal ali pravilno povedal, stališče do „kritične zadeve“ pa bi bilo zdaj osvetljeno z dveh strani. Toda takih odgovorov skoraj ni ali pa jih je zelo malo, veliko premalo.

Tisto, da so v „naši družbi pristojnosti razdeljene“, vsaj glede pisanja ne bo držalo! Mar bi sicer veliki učitelji človeštva, kot so bili Marx, Engels, Lenin in številni drugi javni delavci ne pisali sami tako zavzeto in za vso družbo koristno ter prepričljivo? Pa pogledmo tudi v sedanjost: napisana in izgovorjena beseda predsednika Tita kot številnih zveznih in republiških političnih ter drugih javnih delavcev je vedno dragocen kašipot za naše delo, pomoč in hkrati tovariški nasvet. V občinskem merilu take, napisane besede, žal skoraj ne poznamo.

In to je velika škoda. „Pristojnosti“, predvsem pa dolžnosti – tudi do pisanja – niso ne razdeljene, ne privilegirane.

TONE GOŠNIK

Veliko bo poklicanih

V Krškem bodo med prvimi na Dolenjskem dobili kulturno skupnost: ustanovili jo bodo v prvi polovici marca. O tem in o osnutku statuta je prejšnji teden razpravljala iniciativni odbor. Njegov predsednik je Peter Markovič, znani družbeno-politični in javni delavec v Spodnjem Posavju.

„Tovariš Markovič, iz statutarnega osnutka povzeman, da bo imela skupščina krške kulturne skupnosti stalne in nestalne člane, pričemer pa se pravice in dolžnosti nestalnih članov ne bodo razlikovale od pravic in dolžnosti stalnih članov. Ker gre za stvar, ki v vsakdanji samoupravni praksi ni običajna, najbrž tudi v krški občini ne, vas prostim, da to „dvo-

domnost“ pojasnite oziroma obrazložite.“

„Res gre za novost, in če sem prav obveščen, tega ne predvidevajo nikjer, kjer se hkrati z nami pripravljajo na ustanovitev kulturnih skupnosti. Dvojno članstvo je res nenavadna stvar, vendar pa je za to utemeljen razlog. Pogledajte, ko smo začeli razpravljati o vlogi kulturnih skupnosti, smo dejali, da za kulturo niso dolžni skrbeti samo kulturni delavci, ampak vsi, pri tem pa mislim zlasti na neposredne proizvajalce. To je narekovalo, da smo rekli in v statutarni osnutek zapisali: če

(Nadaljevanje na 8. str.)

Veselite se Čatežu

V soboto se je na Čatežu pri Brezicah začel smučarski tečaj za šolarje. Prijavilo se je 120 učencev od 1. do 8. razreda. Učitelji telesne vzgoje Polde Rovar, Marjana Staudohar in Pavle Bajde so razdelili smučarje v več skupin. Snega na Čatežu kljub dežju in južnemu vremenu ni zmanjkalo. Smuka ni bila dobra toda za učenje je snega zadostovalo. V jutranjih urah, ko je bilo še narahlo zmrznjeno, so bili smučarji najbolj zadovoljni.

Letos dve dirki na Gorjance!

V torek smo dobili neuradno sporočilo zvezne športne komisije AMZJ, da je za gorško avtomobilsko dirko „Nagrada Gorjancev 71“ določen datum 23. maj, za mednarodno gorško dirko „Nagrada Slovenije 71“, tudi na Gorjancih, pa 12. september 1971. – Druge dirke za letošnje jugoslovansko gorško prvenstvo bodo: 18. aprila – na Sljeme (pri Zagrebu), 25. julija – spet na Sljeme, 1. avgusta – Trofej Lovčena v Črni gori in 10. oktobra dirka pri Vodnem v Makedoniji.

Na Mirni bo državno prvenstvo

Na Mirni bo 7. februarja državno prvenstvo v smučarskih skokih za mlajše mladince. Nastopilo bo 36 najboljših jugoslovanskih mladih skakalcev, ki se bodo potegovali za naslov, ki ga je lani osvojil Mirenčan Veljko Kolenc. Prizadevni mirenski športni delavci so že pričeli s pripravami, pokroviteljstvo pa je prevzela tovarna Dana.

Črna točka: pri Drnovem

Sobota, 23. januarja, bo ostala v črnih kronikah nesreč na doolenjskem delu avtomobilske ceste; zaradi megle in poledice in kajpak predvsem zaradi nepazljivosti voznikov je bilo pri Drnovem cel kup trčenj. Najprej med 7. in 8. uro, potem pa še med 14. in 15. uro popoldne je prišlo do številnih trčenj, v katerih je bilo poškodovanih okrog 20 avtomobilov. Po prvih podatkih ni bilo mrtvih, več lju-

di pa so odpeljali v bolnišnico. Zanimivo je, da je bilo med karamboliranimi avtomobili opaziti osebne avtomobile, kombije, tovornjake, cisterne in celo avtobus! Velja opozoriti: za nevarni del ceste pri Jezeru ljudje vedo, črna točka pa se je premaknila k Drnovem, kjer je bilo zadnje čase že več nesreč. Vsako tveganje v takih vremenskih razmerah, kakršne so običajne pozimi, vodi v nesrečo.

Veseli zapuščajo učenci ribniške osemletke novo šolo. Učni uspehi ob polletju so boljši kot lanski in predlanski. Od prvega do četrtega razreda je uspeh 94,8 odstoten, od petega do osmega pa 77,9 odstoten. Skupni uspeh šole znaša 85,9 odstotkov. (Foto: Drago Mohar)

NEREŠEN ZAKON V RESNIH ČASIH

Samo v želji gremo po zadnji modi?

Že do zdaj je pri nas zaradi zaostankov v plačilu prispevkov ostajalo 20 do 40 odst. kmetov brez zdravstvenega varstva

Od 1. januarja dalje velja novi zakon o kmečkem zdravstvenem zavarovanju. Kmetje imajo zdaj precej večje pravice,

skoraj enake kot delavci, hkrati pa bodo plačevali povprečno za 31 odst. večji prispevek, v posameznih primerih pa celo za 50 do 60 odst. večji. Kmetje s katastrskim dohodkom do 500 din in višinski s katastrskim dohodkom do 2.000 din so bili do sedaj oproščeni prispevka za zdravstveno zavarovanje, odslej pa ga bodo morali plačevati.

Republiška skupščina je 20. julija lani sprejela že omenjeni novi zakon, hkrati s tem pa so teklo priprave za sprejem novega zakona v zdravstvu. Predlogi za družbeni dogovor, ki naj bi določil izhodišča za prispevke, so bili sedemkrat menjani, v republiki pa bi moral biti družbeni dogovor sklenjen dva meseca prej, preden začne veljati novi zakon. Žal je bil sklenjen šele 13. decembra lani.

Kmalu nato je bil sprejet zakon o zamrzovanju osebnih dohodkov in zakon o omejitvi splošne potrošnje.

Dodati moramo, da so republiški organi dali krajevni samoupravi zelo malo časa za pretres in oceno posledic tako pomembnega zakona, hkrati pa so se izognili perečemu vprašanju socialno ogroženega kmeta. Za takšnega smatrajo tistega, ki ima do 500 din katastrskega dohodka, in takšnih kmetov naj bi bilo v SRS

Devize turistom

Pred devalvacijo dinarja so tudi banke prenehale izplačevati občanom, ki gredo v tujino, devize v vrednosti 400 dinarjev. Tako je bilo tudi v Dolenjski banki in hranilnici v Novem mestu, kjer so ponovno začeli menjati devize v torek, 26. januarja. Še vedno lahko občan na svoj potni list za turistično potovanje kupi 32 dolarjev oziroma drugih deviz v enaki vrednosti. Po novi vrednosti dinarja mora za to vsoto plačati 480 dinarjev.

PRESEDNİK REPUBLIKE ODLIKOVAL DR. LEOPOLDA EDGARJA-LAVOVA

V vili Podrožnik v Ljubljani je 21. januarja podpredsednik republiške skupščine dr. Jože Brilej v imenu predsednika republike izročil dolgoletnemu priorju samostana Peterje, dr. Leopoldu Edgarju-Lavovu, red zasluge za narod z zlato zvezdo. Priznanje je prejel za posebne zasluge, ki jih ima pri graditvi socialistične družbe. Na slovesnosti je sodelovala vrsta visokih in uglednih ljudi iz javnega in kulturnega življenja naše republike.

ASUNCION – Reka Paragvaj je blizu glavnega mesta Paragvaja Asunciona prestopila bregove. Izseliti so morali okrog 20.000 ljudi. Močni nalvi, ki trajajo že mesec dni, so povzročili, da je gladina reke narasla za več kot pet metrov.

25.000 din, socialno pa je ogrožena večina kmetov, ki imajo do 2.000 din katastrskega dohodka, in takšnih je v SRS vsaj 250.000!

Novi zakon o kmečkem zdravstvenem zavarovanju je bil (Nadaljevanje na 3. strani)

BRESTANIŠKI MUZEJ ODDELEK LJUBLJANE

Muzej v Brestanici od 1. januarja ni več samostojen: postal je samostojni oddelek Muzeja ljudske revolucije v Ljubljani. Letos ga bodo še bolj uredili in med drugim izdali tudi vodič po muzejskih zbirkah. 4. julija bo na gradu osrednja slovenska proslava ob 30-letnici izseljenišva. Pričakujejo, da se bo proslava udeležilo okoli 15.000 ljudi.

Smrt na gradbišču

25. januarja se je na gradbišču nove osnovne šole na Grmu smrtno ponesrečil 40-letni Stefan Količ, zidar z Uršnih sel. Ko je popoldne okoli 15. ure pregledoval streho nove zgradbe, se mu je pod nogami nenasadoma udrla. S strehe je padel 4 metre globoko in dobl tako hude poškodbe, da je umrl med prevozom v bolnišnico. Količ je bil na gradbišču zaposlen kot zidarski delovodja.

Avtobus se je prevrnil

V nedeljo zvečer se je v Trnju pri Brezicah prevrnil v več kot meter globok jarek avtobus s 30 potniki: ko je voznik Jože Penezić iz Kuprova med prihitevanjem osebnega avtomobila zapeljal avtobus na levo stran ceste, se mu je tam udrla. Potnikom se ni zgodilo nič hudega, škoda pa je za okoli 7.000 din.

Do konca tedna pričakujemo še razmeroma toplo vreme. Prehodno so možne manjše padavine.

Pri Drnovem je bilo v soboto, 23. januarja, cel kup razbite pločevine. Na sliki: pogled na del razbitin in ponesrečencev (Foto: J. Splichal)

OD 1. XI. 1970 DO 26. I. 1971

2077 novih!

14. TEDEN NAŠE AKCIJE nam je dal še 171 novih naročnikov, tako da jih je zdaj že 2077. Novomeška pošta nam jih je poslala 42, krška 21, kočevska 18, sevniška 17 itd. Iz raznih pošt smo jih dobili 30. Stanje novih naročnikov v torek opoldne:

BREŽICE:	145
CRNOMELJ:	104
KOČEVJE:	86
KRSKO:	298
NETLIKA:	35
NOVO MESTO:	617
RIBNICA:	27
SEVNICA:	311
TREBNJE:	134
Razne pošte:	224
Inozemci:	96

Poskusi stabilizacije, ki zvečujejo negotovost — Blago za blago, ne za denar — Brez lastne krme ne bo trdne živinoreje

Vrstijo se poročila, da mešalnice omejujejo prodajo krmil, živinorejci pa pitanje. Ali bomo s takim gospodarjenjem lahko zagotovili dovolj pitane živine za zakol ali so se nekateri gospodarstveniki že na tihem odločili za uvoz mesa?

Če sedanje razmere v živinoreji lahko pripišemo stabilizacijskim ukrepom, potem ti delujejo v nasprotni smeri, kot pričakujemo. Zaradi drage koruze ni moči dobiti dovolj krmil. Mešalnice ne smejo zvišati prodajnih cen, iz gube pa ne morejo poslovati. Predlagajo, naj bi ceno koruze znižali, da ne bi bila višja kot ob zamrznitvi cen krmil, ali naj bi dovolili zvišati ceno krmil.

S sedanjimi cenami živine in krmil so živinorejci nekako zadovoljni, kadar jih ne nadlegujejo goljufi, želijo le več krmil. Če bi mešalnice uskladile ceno krmil s sedanjo ceno koruze, a cena živine bi ostala neizpremenjena, pa bi se donosnost pitanja močno zmanjšala ali celo izpremenila v izgubo.

Ali torej znižati ceno koruze ali zvišati ceno mesa? Obe spremembi bi bili hudo neprijetni. Prva bi zadel predvsem kmetovalce — pridelovalce koruze, druga porabnike mesa. Zato nekateri kmetovalci iščejo izhod iz sedanje zagate mimo administrativnih ukrepov.

Kmetijski kombinat Agromur je lani v decembru sklenil pogodbo z mešalnico krmil pri kmetijskem kombinatu v Zrečnjanu, da ji bo poslal vsak dan okrog 70 ton suhe koruze, od nje pa bo dobival po sedanjih, zamrznjenih cenah enako količino krmil in superkoncentratov. Koruzo bodo obračunavali po en dinar kilogram. Tako bodo živinorejci Agromure imeli vse leto dovolj krmil po ustreznih cenah, mešalnica pa dovolj koruze, da bo s krmili lahko oskrbovala tudi vse dosedanje odjemalce brez zvišanja cen.

Pogodbe, s katerimi usklajujejo svoje cene z menjavo blaga za blago, pa lahko sklepajo le tisti kmetovalci, ki poleg živinoreje pridelujejo tudi surovine za

V ZDA se občasno nadaljujejo spopadi med belci in črnici, ki protestirajo zoper različne oblike izkoriščanja in socialne neenakosti. V zvezni državi Illinois so policaji le s težavo ukrotili del nezadovoljnih črnih prebivalcev v enem izmed najbolj dramatičnih spopadov zadnjega časa. Na sliki: Črnc z nožem v roki proti policaju. Ob tej priložnosti je bilo aretiranih 6 črncev. (Telefoto: UPI)

Strokovnjaki, ki so se zbrali na konferenci o zračni varnosti v Washingtonu, predlagajo uvedbo psov na letališčih. Ti naj bi v bodoče iskali pištole in razstrelivo pri morebitnih zračnih piratih. Britanska vlada se je obvezala, da bo preizkusila, koliko so psi res primerni za tako nalogo.

250 dolarjev kavcije je moral plačati nekdanji ameriški notranji minister Stewart Udall, da ga je policija izpustila na prostost potem, ko so ga prijeli, ko je v neki veleblagovnici ukradel zavitek cigar. Minister zatrjuje, da gre za pomoto; cigare naj bi sicer res vzel in jih dal v žep, potem pa pozabil nanje pri odhodu.

V Veliki Britaniji se pripravljajo na trenutek, ko bodo 15. februarja letos prešli na decimalni sistem denarja. Sedaj imajo za tujce precej zamotan način: vsak šiling je vreden dvanajst peninjev, funt pa ima dvajset šilingov. Razen tega imajo še plačilno enoto, ki se imenuje gvineja in je sestavljena iz 21 šilingov. Poslej bodo računali samo še v desetnicah, stotnicah itd.

Ker jo je zarocenec nagral, se je 28-letna Milančanka odločila za samomor in sicer s samozatigom. Pred hišo svojega zarocenca se je polila z bencinom in zažgala in ko je 22-letni zarocenec, ki se je tedaj odpravil spat, priteklo do nje, je bila že mrtva.

V Združenih državah Amerike, kjer imajo 86,5 milijona osebnih in 18 milijonov tovornih avtomobilov, je lani v prometnih nesrečah izgubilo življenje 55.300 ljudi — 1100 manj kot leta 1969. Zmanjšanje pripisujejo strožjim prometnim predpisom.

Največ plošč v zgodovini te industrije so doslej prodali Beatlesi — okroglo 56 milijonov. Na drugem mestu je orkester Mantovani (godala) s 43,5 milijona plošč, nato pa sledijo Herp Alpert (trobentač) s 30 in Elvis Presley ter Frank Sinatra s po 25 milijoni prodanih plošč. Upoštevane so samo longplay plošče.

NOVA TEČAJNA LISTA NARODNE BANKE JUGOSLAVIJE

BEOGRAD, 24. jan. (Tanjug) — Narodna banka Jugoslavije je objavila novo listo tečajev (štev. 13), ki je prišla v veljavo s 24. januarjem 1971.

Država	Valuta	Tečaj velja za	Tečaj v din
Avstrija	šiling (sch)	100	57.6923
Belgija	frank (bfr)	100	30.—
Danska	krona (dkr)	100	200.—
Finska	marka (fmk)	1	3.5714
Francija	frank (ff)	100	270.0663
Grčija	drahma (dr)	50	50
Nizozemska	forint (hfl)	100	414.3646
Indija	rupija (ind. rp)	1	2.—
Irak	dinar (ir. din)	1	42.—
Italija	lira (lit)	100	2.40
Japonska	jen (yan)	100	4.166
Kanada	dolar (can. dol)	1	13.8750
Nemčija (ZR)	marka (dm)	100	409.8360
Norveška	krona (nkr)	100	210.—
ZDA	dolar (USA dol.)	1	15.—
Španija	pejeta (pt)	100	21.4285
Švica	frank (str)	100	343.0374
Švedska	krona (skr)	100	289.9553
V. Britanija	funt (lstg)	1	36.—

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

NOVI TEČAJ DINARJA. Zvezni izvršni svet je minuli petek na osnovi širokih pooblastil, ki mu jih je dala Zvezna skupščina določil novi tečaj dinarja (1 USA dol. je 15 dinarjev). Zvezni izvršni svet se je za ta reformski in stabilizacijski ukrep odločil zato, da bi okreplili konkurenčno sposobnost našega gospodarstva, povečali zunanjetrgovinsko menjavo in uravnovesili plačilno bilanco s tujino.

Enostaven izračun pokaže, da so posamezne industrijske veje z razvrednotenjem dinarja precej pridobile, nekatere so ostale v

negu od ukrepov za stabilizacijo jugoslovanskega gospodarstva. Komentatorji zaenkrat poudarjajo le to, da bo dopust ob Jadranu za tujce cenejši, nekateri pa izrazajo dvom, ali je samo 20-odstotna devalvacija v skladu z našimi gospodarskimi razmerami. Dinar se je na tečajnih mestih v Italiji, Avstriji in Nemčiji precej „podražil“. Za eno nemško marko je treba odšteti kar 5 dinarjev, tržaške menjalnice na splošno odkupujejo dinarje po tečaju 37 in pol in 38,75 lire za dinar. Tudi za šilinge je treba odšteti za enkrat še precej več kot je novi uradni tečaj. Vse kaže, da menjalnice v Avstriji, Italiji in Zapadni Nemčiji čakajo kakšna bo menjalna vrednost dinarjev v Zuerichu in verjetno je, da bo dinar prihodnje dni le nekoliko več veljal kot ta, prvi teden, po uradni spremembi tečaja.

ANONIMNA KORUPCIJA. Na zahtevo poslanca Zdenka Hasa se je v Zvezni skupščini začela obširna razprava o korupciji, ki je postala že vsakdanja navada v poslovnih pa tudi medčloveških odnosih. Žal pa je o korupciji veliko lažje govoriti kot pa jo dokazati! Po zbranih podatkih zveznega javnega tožilstva namreč lahko v Jugoslaviji na leto obtožimo prejemanja ali dajanja podkupnine le nekaj več kot 200 ljudi. Od vseh gospodarskih prestopkov in prekrškov je le 0,18 odstotka takih, ki sodijo pod poglavje „korupcija“.

Najbolj otipljivi primeri podkupovanja so v trgovini, kjer posamezni poslovodje ali prodajalci dobivajo visoke „nagrade“, če prodajajo izdelke določenega podjetja. Poseben problem predstavljajo trgovski potniki, ki si z visoko provizijo ustvarjajo izreden osebni standard in se tudi kapitalizirajo. Najbolj nečloveško podkupovanje pa je plačevanje zato, da posameznik lahko uresniči z ustavo zagotovljeno pravico do dela. Korupcija ima torej hude materialne, moralne pa tudi politične posledice. Zavoljo tega je verjetno skrajni čas, da nehamo govoriti samo o vzrokih za številne negativne pojave v naši družbi, ampak da imenujemo tudi krivice in kršilce naših moralnih in zakonskih norm.

POSTOPNO ZVIŠEVANJE CEN. Novi tečaj dinarja bo sprožil postopno odmrzovanje cen posameznim uslugam, storitvam in izdelkom. Zvezni izvršni svet je ima zahtevke za povečanje cen električne energije, železniškega transporta, PTT storitev in naftnih derivatov. Zvezna vlada bo zahtevkom delno ugodila, saj bi bila sicer sprajljiva rentabilnost proizvodnje in raznih uslug. Zahtevke ni nov. Čeprav za enkrat še ni moč ničesar podrobneje izvedeti o konkretnem vladnem programu za sproščanje zamrznjenih cen, vendarle kaže, da se bo uresničila naša napoved v prejšnji številki našega časnika, da bodo cene konec prvega tromesečja za 11 odstotkov višje kot lani.

ODMEVI V TUJINI. Sklep zveznega izvršnega sveta o novem tečaju dinarja strokovnjakov v tujini ni presenetil, saj v njem vidijo

krmila. Nekateri kmetijske organizacije v Sloveniji živinorejo bolj pospešujejo kot pridelovanje krme. V lastnih hlevih in v sodelovanju s kmeti. Prehitro pozabljajo na izkušnje, ko se je taka podjetnost slabo končala. Zaradi neugodnih tržnih razmer so se družbena pitališča spraznila — nekatere hleve so celo preuredili za druge namene — kooperacija s kmeti pa je razpadla.

Pomena družbene proizvodnje za preskrbo prebivalstva ne more nihče prikriti. Statistika pa kaže, da je velika kmetijska družbena proizvodnja bolj občutljiva za razne spremembe na trgu kot zasebna. Ko se pojavijo težave, se število goved in prašičev veliko hitreje zmanjšuje v družbenih hlevih in pri kooperantih kot pri kmetih. Tega ne bi smeli spregledati tudi tisti, ki še vedno predlagajo razne ugodnosti ali olajšave le za družbeno organizirano, ne za vso blagovno kmetijsko proizvodnjo. Z razlikami v odkupnih cenah, premijah, strokovni pomoči in drugem ne bo moči stabilizirati našega kmetijstva niti preskrbe prebivalstva z živilci.

JOZE PETEK

HELSINKI — Sovjetski obrambni minister maršal Andrej Grečko se mudi na petdnevem uradnem obisku na Finskem.

tedenski zunanjepolitični pregled

„Potrditi želim, da z naše strani izražamo željo, da bi čimprej prišlo do obiska predsednika Tita v Italiji, saj mu pripisujemo poseben pomen,“ je izjavil med drugim minuli teden italijanski zunanji minister Aldo Moro na zaprti seji parlamentarne komisije za zunanje zadeve, ko je govoril o jugoslovansko-italijanskih odnosih. Ob tej priložnosti je dejal, da se je zaradi odložitve obiska predsednika Tita v Italiji pojavila med člani italijanskega parlamenta zaskrbljenost, vendar pa, da „ni razlogov za zaskrbljenost v zvezi s tem vprašanjem,“ kajti „z interesi za dober razvoj italijansko-jugoslovanskih odnosov, ki so pomembni ne le za dve državi, temveč tudi za stabilnost v tem delu sveta in za zagotovitev miru nasploh, se v popolnosti strinjam.“ Minister Moro je v zvezi s tem poudaril, da sta italijanska in jugoslovanska vlada kljub razlikam v družbeno političnih sistemih vedno tako ukrepali, da bi bili odnosi med dvema državama čim tesnejši, stabilnejši in plodnejši. Tako je nastala solidna in široka osnova za odnose, ki jih upravičeno lahko ocenimo kot „zgodne“, je dejal šef italijanske diplomacije. V tem smislu tudi ne vidi nobenega razloga, zakaj se odnosi med obema državama ne bi še nadalje plodno in konstruktivno razvijali. Naša politika je politika dobre sosedstva in iskrenega prijateljstva z vsemi svojimi implikacijami, med katerimi so popolno spoštovanje neodvisnosti in obojestranske suverenosti, je dejal Moro in pristavil, da je „italijanska politika navdana s prepričanjem, da so narodi dveh držav poklicani, da se sporazumejo in sodelujejo na čim širši osnovi. To še posebno velja za obmejne cone. Treba je, da odločno potrdim ta namen italijanske vlade, s katerim se prav gotovo strinja tudi jugoslovanska vlada. To je naša skupna obveznost.“

Pomemben je tisti del Morove izjave, v katerem je poudaril, da je politika, ki jo izvaja italijanska vlada do Jugoslavije, zasnovana na „najbolj lojalnem“ spoštovanju javnih pogodb in sporazumov, vključno tudi londonskega memoranduma o soglasnosti iz leta 1954 in ozemeljska določila, ki izhajajo iz tega. V zvezi s tobačenjem, je dejal, „italijanskih stališč, ki ne ustrezajo resnici, želim poudariti, da je treba vsako dvomnost, če je kje bila, takoj razčistiti.“ V skladu s tem pa je po njegovem moč nadaljevati pot, ki je pred nami, se pravi poglobljati in utrjevati pristrane odnose in odnose zaupanja med obema državama.

V daljnem Singapuru se je končala konferenca voditeljev držav in vlad britanske skupnosti narodov — Commonwealth. Minila je v znamenju enega samega vprašanja — če-

prav so sicer na njej razpravljali tudi o drugih. Osrednja tema je bila prodaja britanskega orožja rasističnemu režimu Južne Afrike. Sedanja konservativna vlada premiera Heatha je namreč napovedala, da bo zopet prodala nekaj orožja Južni Afriki in to je vzbudilo že pred časom ostre reakcije nekaterih afriških držav, ki so grozila celo z izstopom iz te precej ne-navadne organizacije, ki združuje 28 držav z več kot 900 milijoni prebivalcev. Britanija se je branila s tem, da ima kot suverena država sama pravico sprejemati odločitve o čemerkoli — pa potemtakem tudi o tem, komu bo prodala orožje in komu ne. Razen tega je trdila, da sta področje Indijskega oceana in pomorska pot okoli najjužnejšega afriškega rta ogroženi zaradi čedalje bolj naraščajoče moči sovjetske mornarice v tem delu sveta. To je Heath dokazoval tudi s številkami. Nekaj časa je bilo videti, da utegne imeti odločno stali-

Morova izjava

šče afriških držav — vsaj nekaterih, kajti vse niso bile tako odločno proti prodaji orožja — celo usodne posledice za Commonwealth, toda kasneje so ustanovili posebno študijsko skupino, ki naj prouči vse probleme v zvezi s prodajo orožja — nakar bodo o tem posebej razpravljali. To praktično pomeni, da so dokončno obravnavanje tega občutljivega vprašanja preložili, kar kaže na to, da so se v bistvu odločili za kompromis, ki v sedanji fazi ne more odločno ne prizadejati, ne zadovoljiti nobenega izmed zainteresiranih.

V afriški državi Ugandi je oblast prevzela vojska pod vodstvom generalnega majorja Amina. Po poročilih tujih agencij ljudje po ulicah izražajo naklonjenost novemu režimu. France Presse poroča, da bo Milton Obote, dosedanj predsednik Ugande, dobil politični azil v Tanzaniji. Generalni major Amin je bil eden izmed prvih domačinov, ki je leta 1961 dobil častniški čin. Je že štiri leta poveljnik ugandskih oboroženih sil.

NEW YORK — Senator Hubert Humphrey se zavzema za novo ameriško diplomatsko pobudo, ki naj bi olajšala sprejem LR Kitajske v organizacijo združenih narodov. Ta pobuda naj bi šla tako daleč, da bi ZDA diplomatsko priznale Peking. ABIDJAN — V Gvineji so obsodili na smrt 92 oseb, ki so obtožene zarotniškega delovanja proti državi. Med obsojenci so štirje nekdanji državni sekretarji. Na dosmrtno ječo so hkrati obsodili 72 oseb.

Razvrednotenje dinarja — stabilizacijski ukrep?

istem položaju, posamezne panoge pa so bolj prizadete kot doslej. Od 5 do 40 odstotkov so z novim tečajem pridobile papirna, obutvena in lesna industrija, v enakem položaju kot doslej bosta kovinsko predelovalna in elektro industrija, zelo slabo pa so se s spremembo tečaja odrezale črna metalurgija, kemična in tekstilna industrija.

Devalvacija dinarja pa sama po sebi še ne more biti učinkovit reformski in stabilizacijski ukrep. Da bi s spremembo tečaja nacionalne valute dosegli poglavitni namen, bo treba sprejeti še vrsto sistemskih rešitev, saj bi bila sicer devalvacija samo enostavna računarska operacija. Spomniti se je treba, da je pred dvema dobrih mesecema in pol zaradi zahteve po takojšnji devalvaciji odstopil tedanji podpredsednik zveznega izvršnega sveta dr. Nikola Miljanić in da smo tedaj opozarjali, da devalvacija ni čarobna palica, s katero bomo rešili vse naše probleme, posebej pa zunanjetrgovinski primanjkljaj, ki je ko-

V parku za bolnišnico v Brežicah je zrasel nov bolniški trakt, v katerem bo dobil svoje prostore interni oddelek. V novi stavbi bo tudi kuhinja. Kolektiv bolnišnice si je izposloval kredit tako, da vsako leto oroča pri celjski banki precejšnjo vsoto denarja. Minulo leto ni mogel izpolniti obljube in je zato zaprosil občinsko skupščino za pomoč. Gre za 200 tisoč din, ki naj bi jih skupščina oročila namesto njih. O tem bodo odborniki še razpravljali. (Foto: J. Teppey)

RAZRITE CESTE NA DOLENJSKEM — Čeprav zime še ni konec, so se na dolenskih asfaltiranih cestah že pokazale posledice mraza. Nekatere ceste so tako razrite, da so skoraj neprevozne. Najhuje je izdelana in razorana asfaltna cesta Novo mesto—Straža, kjer se pozna, da je cesta preobremenjena; teži tovorni promet je torej le zahteval svoj davek. Na sliki — Voznik se umika jamam pri Volavčah, pri takšnih obvozih pa lahko pride tudi do nesreče, saj vozniki vozijo po levi strani ceste. (Foto: S. Dokl)

Črnomaljska občina je pred odločitvijo: ali z novim petletnim samoprispevkom zagotovi nov napredek, še posebej na komunalnem področju, ali pa z odklonitvijo tega samoprispevka še bolj izgubi nit z razvitimi občinami. Sreča je, da je dilema zgolj formalnega značaja, saj se občani v veliki večini javno in glasno odločajo: „Samoprispevek je edina pot k napredku, zato ni samo potreben, ampak celo nujen!“

Tako torej ni nobene bojazni, da bi po zgledu nekaterih drugih slovenskih občin samoprispevek propadel. Tudi v Črnomlju je vsem jasno, da ne gre pričakovati republiških darov in da bodo samo z lastno močjo in z lastnim delom, pa tudi z lastnim denarjem hitreje napredovali.

Široke politične akcije zaradi tega skoraj ne bi bilo treba: dobro narejen program, v katerem je vsak lahko našel svojo vas, svoje težave — ta je odtehtal več od vseh prepričevanj.

Sicer pa črnomaljska občina ni izjema na Dolenjskem, kadar gre beseda o samoprispevkih. Podobno je namreč v vseh drugih občinah. V Novem mestu zbirajo denar za gradnjo dveh novih šol, samoprispevek pa bo letos končan. Morda bi bil čas, da bi se potem odločili za gradnjo športne in kulturne dvorane — s pomočjo samoprispevka. 21-227

— Da, da, ... Vzponi so moj konjiček! (Karikatura I. Frančiča v JEŽU)

NERESEN ZAKON V RESNIH ČASIH

Samo v želji gremo po zadnji modi?

Že do zdaj je pri nas zaradi zaostankov v plačilu prispevkov ostajalo 20 do 40 odst. kmetov brez zdravstvenega varstva

(Nadaljevanje s 1. str.)
lani sprejet, ker je kazalo, da bo družba sposobna odvajati več v te namene. Zdaj so ti upi poru-

Za šolo v Cerkljah štiri milijone din

V Cerkljah se nadejajo, da bodo letos zagotovo na vrsti glede dozidave in preureditve osnovne šole. V novem posloppju bodo pridobili nekaj učilnic, kabinetov, jedilnico, kuhinjo in več drugih prostorov. Del stroškov bodo plačali iz samoprispevka in proračuna, približno za polovico zneska pa nameravajo dobiti posojila pri republiški izobraževalni skupnosti. Z obnovljeno šolo se nadejajo tudi boljših učnih uspehov, saj se bodo razmere za šolsko delo bistveno popravile. Ker v starem posloppju ni prostora, imajo že več let peti razred v Bušči vasi, dva kilometra stran. Tudi sicer so oddelki prenatrpani. Pouk teče v dveh izmenah in ni časa za dodatno pomoč učencem.

Dragatuš: še letos blok

Znano je, da se Dragatušci, posebno pa osnovna šola, že dalj časa pulijo za gradnjo manjšega stanovanjskega bloka, v katerem bi bilo nekaj nujno potrebnih stanovanj za učitelje. Po izjavi inž. Martina Janžekoviča, predsednika občinske skupščine Črnomelj, bodo stanovanjski blok v Dragatušu že letos gradili. Ni sicer zajet v programu javnih del, pač pa bodo sredstva zanj zbrana iz drugih virov.

šeni, republika bo namenila 7 milijonov in pol, letos manjši občinski proračuni pa bodo težko odinili kak dinar. Stanje se je zaradi pretresov, ki smo jih preživeli konec lanskega leta, preko noči spremenilo. Zdaj imamo zakon, kot ga zmorejo

le najrazvitejše države, hkrati pa smo breme za uredničevanje tega zakona naprtli kmetu, ki je že zdaj komaj zmagoval precej manjše dajatve. Financiranja kmečkega zdravstvenega zavarovanja ne zmoreta zdaj niti kmet niti občinski proračun.

SEJA MEDOBYČINSKEGA SVETA ZK NOVO MESTO

Rdeča luč za kmetijstvo?

Novi prispevki za kmečko zdravstveno zavarovanje tako obremenjujejo kmeta, zlasti revnega, da je položaj skoraj brezupen

Kot smo že na kratko poročali, se je medobčinski svet 15. januarja na nadaljevanju seje najdlje pomudil ob vprašanju kmetijstva. V razpravi se je izoblikovalo stališče, da odjuge v kmetijstvu ne bo in da vsi znaki kažejo, da resolucija o kmetijstvu in

stališče, ki jih je sprejela prva konferenca ZKJ, ne bo mogoče uresničiti. Na območju medobčinskega sveta so potekale lani in predlani široke razprave o kmetijstvu, skozi katere sta se na podeželju porodila upanje in prepričanje, da se kmetijstvu končno le obetajo boljši časi. Kmetje so z zaupanjem sprejeli stališča ZKJ v veri, da bo zdaj kmetijstvo v družbi enakovredno ovrednoteno in da ga bomo začeli reševati s posebnimi ukrepi.

cialno ogroženi, ker se je republika temu izognila. Člani sveta so hkrati ugotovili, da so republiški organi pri uveljavljanju novega zakona o kmečkem zdravstvenem zavarovanju pustili krajevni samoupravi premalo časa za prilagoditev in da so jo s hitrim postopkom postavili pred dejstvo, čeprav so naši predstavniki opozarjali na posledice, ki jih bo zakon povzročil. MILOŠ JAKOPEC

Sejmišča

VEČ ŽIVINE NA VINICI

Na ponedeljkovem sejmu 18. januarja so na Vinico prignali več kot 30 parov volov dobre kvalitete, 20 krav in okrog 40 telet. Mlade govede je bilo malo in tudi mladih pujskov je bilo manj kot navadno. Največ živine je odkupila ljubljanska Emona, z Reke pa ni bilo dosti mesarjev, ker je prevoz otežen. Cena živini je bila nekaj višja: volom 7 do 7,75 din za kilogram, kravam 4,60 do 5,50, teletom 13 pa celo 15,50 din, pitanim prašičem od 8,20 do 8,30 din za kilogram. Pujski so bili po 200 do 220 dinarjev. F. P.

SREDNJA PRODAJA

Na sobotnem sejmu v Brežicah so od 630 prašičkov, starih do tri mesece, prodali 495, in sicer po 12 dinarjev kilogram žive teže. Pripeljali so tudi 32 starejših prašičev, za katere so zahtevali po 8 dinarjev od kilograma žive teže. Prodali so jih 26.

PUJSKI SO MALO DRAŽJI

Sejmišče v Novem mestu je bilo 25. januarja kar dobro obiskano. Naprodaj je bilo 602 pujskov, od teh so jih kupci iz sosednjih občin pokupili 554. Ker je bilo zanimanja za nakup precej, so cene poskočile. Tokrat so šli manjši prašički v denar po 180 do 240 din, večji pa po 250 do 550 din.

Na seji so ugotovili, da je na Dolenjskem še sorazmerno velik odstotek kmečkega prebivalstva in da je zatorej združništvo še vedno zelo pomembno. Ker je na vasi še precej prebivalcev, ki se pretežno preživljajo z dohodkom iz kmetijstva, se tudi tu oblikujejo družbenoekonomski odnosi.

Zelo neugodne posledice pa nastajajo zaradi dveh vzrokov. Še vedno imamo precej kmečkih gospodarstev, ki nimajo bodočnosti, pa o tem sploh ne razmišljamo. Z novimi, zelo povečanimi dajatvami za kmečko zdravstveno zavarovanje smo najbolj prizadeli revnega kmeta, ki novih dajatev gotovo ne bo zmogel.

V kmetijstvu ugotavljamo, da se v kmečka gospodarstva, ki imajo manj kot 20 ha zemlje, sploh ne splača vlagati, takšna gospodarstva pa so pri nas v večini. Za to večino še nismo našli nobene rešitve ne glede kreditiranja in ne glede pospeševalne službe, kar gotovo ni prav. Novi zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetov sicer le-tem res prinaša nove, večje pravice, hkrati pa tudi precej večje obveznosti, ki jih večinoma ne bodo zmogli. Novi zakon bo znatno povečal potrošnjo in zato ni v skladu z najnovejšimi ukrepi za stabilizacijo gospodarstva in za zmanjšanje potrošnje.

Na seji so sprejeli sklep, da je treba proučiti predlog o morebitni združitvi skladov delavskega in kmečkega zavarovanja, da bi prebradili težave. Občinske skupščine naj izdelajo merila, po katerih bo mogoče ugotoviti, kateri kmetje so so-

Novo v zadnjih dneh

V Črmošnjicah imajo smučarske tečaje, zimske počitnice na šolah pa so kot nalašč za tiste, ki radi smučajo. Mimo Črmošnjic so pred kratkim odprli vlečnici tudi v Trebnjem in Kostanjevici, tako da so naša smučišča bolj moderno opremljena. Če bo le dovolj snega, bo letošnja smuka bolj vesela od lanske.

Zima pa je hkrati čas, ko zapirajo planinske postojanke. V Dolenjski turistični zvezi so postregli s podatkom, da so trije domovi zaprti: na Mirni gori, pri Gosposidi in pri Miklavžu na Gorjancih. Odprti pa so domovi na Frati, Lisci in Bohorju. Zlasti na Lisci, kjer so lani prenovili planinsko postojanko, je dom urejen kot hotel, smučarski tereni pa kot nalašč za zimski dopust. Seveda pa so odprti vsi hoteli na Dolenjskem, povsod je mogoče dobiti prostor, čeprav zlasti ob koncu tedna ni odveč prej povprašati ali celo rezervirati prenočišče. Posebno v Cateških Toplicah se tudi pozimi rado zgodi, da odajo vse postelje.

Kmetijski nasveti

Kemični pregled tal

Nikjer se več ne dela toliko na pamet kot v kmetijstvu. Na primer: poznamo zelo natančne analize zemlje, pa vendar večini gnojijo poljedelci brez njih. Kako, je odvisno od naključja. Toda kaj pomaga škafu, če so vse doge dovolj velike, ena sama pa je krajša: vode bo v njem stalo samo toliko, kot seže najmanjša doga. Povsem enako je z gnojenjem. Nič ne pomaga visok odmerek ene vrste gnojila, pridelek se bo ravnal po tistem gnojilu, ki ga je v zemlji najmanj.

Pravilno lahko gnojimo le, če poznamo, kaj vsebuje zemlja sama. Torej moramo zemljo natančneje poznati, to pa lahko dosežemo samo s kemičnim pregledom tal. Pred 15 leti, ko je bilo naše združništvo na višku razvoja, so v naših laboratorijih pregledali na tisoče vzorcev tal. Pozneje je žal vse to zamrlo, zdaj pa spet znova postaja za kmetijstvo zelo pomembno.

Pametnemu kmetu ne more biti žal nekaj tisočakov, kolikor taki pregledi zemlje stanejo. 13 dinarjev je treba plačati za pregled enega vzorca zemlje, ki ga je poprej treba vzeti na njivi na poseben način. Iz dobljenih podatkov, ki jih da analiza, lahko ugotovimo marsikaj, kar je pri obdelovanju in gnojenju mogoče koristno uporabiti.

Kemični pregled zemlje pove, ali je njiva kislá, nevtralna ali lužnata. To pokaže tako imenovani pH, ki s pomočjo številke pokaže, kakšna je kislost zemlje. Čim nižjo številko pokaže pH-meter, tem bolj je zemlja kislá. Če pokaže številko sedem, pomeni, da ni ne kislá ne lužnata, če pa pokaže višjo od sedem, je to znak, da je lužnata. Ta ugotovitev je zelo važna, ko se je treba odločiti, ali bomo trosili kislá ali lužnata fosfora gnojila in morda celo zemljo apnili, ker je preveč kislá.

Nadalje pokaže pregled zemlje, koliko miligramov fosforja ali kalija je na 100 g tal. Ko to primerjamo s potrebami, takoj vidimo, katerega gnojila najbolj primanjkuje. Vse to so izredno koristne ugotovitve, zato se enkrat ponavljamo: kemični pregledi zemlje so osnova za pravilno in učinkovito gnojenje, zato jih je treba uporabljati pogosteje kot doslej. Inž. M. L.

AMERIKA, KJE JE TVOJA ČAST? U.S. WHERE IS YOUR HONOUR?

(Nadaljevanje)

VPRAŠANJE: Ali so to vaši oficirji vedeli?

TRERATOLA: Seveda, vsi oficirji so vedeli, kaj se je dogajalo. Poročnik Foster na primer, nam je pojasnil: „Nobenega smisla nima, da bi vodili s seboj ujetnike. To je smešno, saj jih vendar ne potrebujemo. Sicer pa pri marincih tako in tako ni ujetnikov.“

VPRAŠANJE: Je bil v vaši enoti?

TRERATOLA: Bil je moj poročnik.

VPRAŠANJE: Je bil poveljnik vašega voda?

TRERATOLA: Da, bil je poveljnik voda, to je točno. Povelje je dobival od polkovnika Elmerja Rogersa ...

VPRAŠANJE: Ali ste tudi videli, kako so pobijali ujetnike?

TRERATOLA: Da, to se je stalno ponavljalo. Enostavno nisimo imeli časa, da bi jemali ranjence s seboj. Če bi poklicali helikopter, bi spravljali v nevarnost življenje pilota. Zaradi tega smo ujetnike pobili ...

VPRAŠANJE: Kako ste to počeli?

TRERATOLA: Z M-16. Vzel si M-16, malo si šel naokoli, ogledal si si ranjence, nato pa jih ustrelil. Čez čas postane to že kar zabava. Vse smo ustrelili z M-16, nato pa smo trupla nagradili na kup in vzeli „tankovsko pest“, potem pa — bum!

Grozodejstva nad ženskami

VPRAŠANJE: Na trupla ste streljali?

TRERATOLA: Da, na trupla. Ko smo ustrelili, je kakšno truplo dvignilo s skladovnice, da je letelo po okolici ...

VPRAŠANJE: Ali ste doživeli tudi kakšno grdo ravnanje z ženskami?

TRERATOLA: Če smo bili na kakšnem dolgem pohodu ali pa če že daj časa nisimo videli nobenega dekleta, potem smo šli kakšni štirje ali pet izmed nas v vas, tam so zgrabili deklet in jo odpeljali v džunglo ...

Mučenje ujetih borcev Vietkonga je vsakdanje opravilo ameriških vojakov v Vietnamu. Tega niti sami ne tajijo več

VPRAŠANJE: Ali ste to sami videli?

TRERATOLA: O, da, pogostokrat.

VPRAŠANJE: Kaj se je zgodilo?

TRERATOLA: No, vzeli smo dekle in ji navadno zvezali usta. Potem sta se spravila nanjo dva fanta in jo odnesla v grmovje. Tlačala sta ji puško na glavo in ji razložila, da mora leči na tla in da ne sme vpiti, sicer bo takoj usmrčena. Nato pa je počel z njo vsak vse, kar je ravnokar hotel — vseeno, koliko ljudi je bilo pravkar tu. Če so bili možje v pravem razpoloženju, so na kraju dovolili dekletu, da je uteklo. Če ne, so jo pa ubili.

VPRAŠANJE: Je bilo to običajno v navadi?

TRERATOLA: Da. Vedno, kadar se je fantom zahotelo, včasih vsako noč. Vaščani so se zavoljo tega precej pritoževali. Včasih so nam rekli

naše višje živine: „No, vzdržite vendar malo, ali pa počenajte to v večjih presledkih.“ Ničče pa ni zaradi tega nikoli nič odgovarjal.

VPRAŠANJE: Ali vam nikoli niso rekli, da tega ne smete počenjati?

TRERATOLA: Ne.

VPRAŠANJE: Pa se ni nihče bal, da bi bil zaradi nasilja ali pošilstva prijavljen ali kaznovan?

Vsa enota je posilila francosko bolničarko

TRERATOLA: Ne. Samo to so nam rekli: „Take it easy, počasi fantje, če pa se že hočete pozabavati, potem bodite vsaj malo obzirni.“ Nekoč je vsa skupina posilila neko francosko bolničarko.

VPRAŠANJE: Kdo je to počel? Kje in kdaj?

TRERATOLA: V Khe Sanhu med obleganjem, pravzaprav že proti koncu obleganja. O tem se je precej govorilo. Može iz „bravočete“ so šli dan pred tem v izvidnico in so našli na pohodu; 28 izmed njih je dobilo „bronasto zvezdo“, stotnik pa „srebrno zvezdo“.

VPRAŠANJE: Kaj so naredili?

TRERATOLA: Naleteli so na severnovietnamske enote, ki so se vkopale okrog Khe Sanha. Bojevali so se mož proti možu in imeli srečo, da so zajeli neko bolničarko, ki ni bila Vietnamka, temveč Francozinja.

Obvezovala je „gookom“ ranc. Vojaki so jo vzeli s seboj ...

VPRAŠANJE: V Khe Sanh?

TRERATOLA: Da. Najprej so se spravili nanjo oficirji in jo posilili. Nato so jo dali narodnikom, ki so jo prav tako posilili. Potem so imeli svojo zabavo z njo še navadni vojaki. Na koncu so se je enostavno znebili, ker pač ni bila več za nobeno rabo.

VPRAŠANJE: Kako pa so jo ubili, ali veste?

TRERATOLA: Da. S strelom v glavo. S 45-kalibrsko pištolo ...

Ujetnike mečejo iz helikopterjev

V nadaljevanju knjige odvetnik Mark Lane nato sprašuje Harryja Plimptona, doma iz Teksasa.

VPRAŠANJE: Ali ste kdaj doživeli, da so zasliševali ujetnike?

PLIMPTON: Da.

VPRAŠANJE: Kako je to potekalo?

PLIMPTON: Nekoč smo vzeli 5 ujetnikov v helikopter. Začeli smo z enim izmed njih govoriti, vendar ni ničesar povedal. Vrgli smo ga iz helikopterja.

VPRAŠANJE: Kakšen čin ste imeli takrat?

PLIMPTON: Bil sem narednik in eden izmed stražarjev teh ujetnikov. **VPRAŠANJE:** Kdo je odločil, da vrzite ujetnika iz helikopterja?

PLIMPTON: Obveščevalni oficir, neki poročnik.

VPRAŠANJE: Ste vrgli ven samo enega?

PLIMPTON: Ne. Imeli smo pet ujetnikov, iz helikopterja pa smo vrgli štiri.

VPRAŠANJE: Kaj se je zgodilo s petim?

PLIMPTON: Ta je govoril. Nato so ga poslali v neko taborišče za vojne ujetnike.

VPRAŠANJE: Kako visoko je letel helikopter, ko ste možje vrgli ven?

PLIMPTON: Kakih 900 metrov visoko.

VPRAŠANJE: Ali so bili tisti možje vojaki?

PLIMPTON: Bili so Vietkongovci.

VPRAŠANJE: Ali so bili vojaki?

PLIMPTON: Bili so partizani.

VPRAŠANJE: Ali ste doživeli še druge primere grdega ravnanja z ujetniki?

Tri dni so ubijali mlado dekle

PLIMPTON: Južnovietnamski vojaki so mučili neko mlado dekle. Mučili so jo zelo počasi, trajalo je skoraj tri dni, preden je umrla.

VPRAŠANJE: Kako so jo mučili?

PLIMPTON: Stekli so ji obleko in ji zasadili v noge pri gležnjih kaveljih. Potem so jo raztegnili in obesili na

neko drevo, kot kakšno svinjo, preden jo zakolješ ... Nato so vzeli kakšen meter dolgo bambusovo palico, debelo kot zapestje, in ji jo zarisli v nožnico. Nato so zabadali bambusove trske v njena prsa in v vse mehke dele njenega telesa. V pazduho, v trebuh. Tri dni je trajalo, preden je umrla.

VPRAŠANJE: Ali ste bili zranjeni?

PLIMPTON: Američani so se morali obrniti. Nismo smeli gledati, zato da bi lahko potem rekli, da nismo ničesar videli. V resnici pa smo žensko videli in tudi vse, kar so z njo počeli.

Vse težke ranjence pobijejo

Mark Worrell iz Kalifornije je odvetniku Laneju med drugim na njegova vprašanja povedal tole:

WORRELL: Nekoč smo na pohodu zajeli ujetnika in ga pripeljali k nam: Bil je ranjen. Vrgli so ga na tla in vojaki so stali okoli. Narednik je tulil: „Hej, ali želi kdo ubiti gooka?“ Ujetnik ni razumel niti besedice angleško, znal je reči samo „Geneva Convention“ (ženevska konvencija — ki prepoveduje mučenje ujetnikov). To je kar naprej

ponavljal. Bil je še zelo mlad. Lanko bi bil tudi Vietkongovec. Nanj so začeli nato streljati. Najprej so streljali tik zraven njega. Potem so prve kroglice zadele njegove noge. Kakih 50 marincev je stalo naokoli in vedno, ko je ujetnika kakšna kroglica zadela, so se vedno znova razveselili. Nihče ga ni hotel pobiti do smrti, končno pa je to vendarle nekdo naredil. Mrtvemu so odrezali ušesa, njegovo truplo pa odnesli in ga predali domačinom v vasi, da bi ga pokopali. Može so odnesli ušesa in jih v svojem prebivališču obesili pod strop. Bili so zelo ponosni na število odrezanih ušes. Tudi mnogi oficirji so imeli zbirke odrezanih ušes. Nekaj ljudi je bilo sicer proti. So sicer streljali, če je prišlo do bitke, niso pa nikoli poskušali koga zadeti. Vedeli pa so: če so ugovarjali proti zbiranju ušes, bi jih ob prvi priložnosti kdo izmed njihovih ustrelil v hrbet. In tako ni bilo nobenih pritožb.

VPRAŠANJE: Ali kaj veste o napadih na vasi, pri katerih ni sodelovalo topništvo?

WORRELL: Da, neka enota marincev je bila v napadu na severu, v okolici Quang Tri. Naleteli so na podzemeljsko vojaško bolnišnico. V njej je bilo nad 50 težko ranjenih Vietnamcev. Postrelili so jih v njihovih posteljah. Vsak je bil ubit. To je bilo oktobra 1967.

VPRAŠANJE: Ste kdaj doživeli, kako so zasliševali ujetnike?

WORRELL: Videl sem, kako so zvezali ranjeno Vietnamko in kako so jo nato neki narednik in vojaki pretepali. Videl sem mučenje z vodo, pri katerem ujetniku zamažijo usta z mokro nogavico in mu vlijajo vodo skozi nos. Videl sem, kako so nkega ujetnika slekli, mu na hrbtu zvezali roke in na njem preizkušali poljski telefon. Tak telefon ima dve žici. Z eno žico so prebodli jezik ujetnika, drugo žico pa so mu natakili na spolni ud. Potem so vrteli poljski telefon, on pa je vpil; vsi okoli stojajoči so se nad tem zabavali. Nekaj so ga vprašali. Odvrnil je, da ne ve nič, nato pa so telefon še hitreje vrteli. Tudi nek štabni narednik marincev je postavil vprašanja. Tako je šlo kar naprej. Ujetnik je kravrel iz jezika in vpil, njegov ud pa je narastel na dvojno veličino in prav tako kravrel. Ko sem nasprotoval, so mi govorili, kako so ubiti njihovi prijatelji in me vprašali: „Ali imaš rad tega gooka?“

Kaj je povedal Peter Norman Martinsen iz Kalifornije

MARTINSEN: Zasliševanje je bilo v nekem zaprtem šotoru, da ne bi drugi kar naprej vstopali in motili. To je zelo praktičen domislek. Če ne vtikaš glave v šotor, enostavno pač ne veš, kaj se tam dogaja. Vseeno pa se slišijo udarci pesti, ki padajo po telesu. Tisti ujetnik je venomer zatrjeval, da je stotnik. Pripadnik je tudi, da je bil na tem področju vojaški zgodovinar. Odklonil pa je, da bi karkoli povedal ...

Jugoslavija in Vietnam

... Na mnogih mednarodnih sestankih se danes naši predstavniki prijateljsko srečujejo z vietnamskimi predstavniki, ki se zelo toplo zahvaljujejo za pomoč naše dežele. Še bolj kot gmotna pomoč pa je Vietnamu pomembna moralno-politična podpora socialistične Jugoslavije. Osvobodilnemu gibanju pomaga spričo velikega ugleda, ki ga uživa SFRJ v svetu, utirati pot do mednarodnega priznavanja. To so predstavniki Vietnama večkrat poudarjali.

Sami smo doživeli podobne čase, ko je bilo naše pomembno, da resnico o našem boju sliši ves svet. Zavest, da v tem boju nismo bili sami, da smo v svetu prebudili glas javnega mnenja v podporo našim pravičnim zahtevam, nam je vlivala nado in pogum v najtežjih trenutkih.

Enako verjetno občutijo vietnamski borci in pripadniki osvobodilnega gibanja. Naj bo v tem smislu tudi naša razstava skromen prispevek k njihovu boju in zmagi resnice o tej deželi in tem pogumnem ljudstvu.

MARA RUPENA
— OSOLNIK

LAHKO BI BIL TUDI TVOJ ALI MOJ OTROK:

Deček, sam sredi ceste...

V Narodnem muzeju v Ljubljani je še odprta razstava VIETNAM, ki sta jo pripravila Slovenski etnografski muzej in republiški koordinacijski odbor za pomoč žrtvam imperialistične agresije pri RK SZDL Slovenije

„Pred nami je razstava o Vietnamu. Že dolgo smo jo pripravljali. Z njo smo hoteli seznaniti naše ljudi z zgodovino, z bogato, več tisoč let staro kulturo tega ljudstva. Želeli smo, da bi naši obiskovalci bolje spoznali preteklost in tudi današnji način življenja Vietnamcev. Hoteli smo podati tudi etnološko podobo te daljne azijske dežele. Toda med zbranim gradivom je bilo vedno bolj prisotno tudi življenje Vietnamcev danes, njihova najnovejša zgodovina, tista, o kateri slišimo in beremo vsak dan. To je zgodovina tridesetletnega junškega boja vietnamskega ljudstva za svobodo. To so strašna vojna grozodejstva včerajšnjega dne in današnjih dni. To je najbolj kruta, najbolj nečloveška vojna ameriških imperialistov, kar jih pozna človeštvo. To je neizmerno trpljenje otrok, mater, nezascitenih ljudi Južnega in Severnega Vietnama. Na naši razstavi smo nameravali pokazati, kako živi, v kaj veruje, kakšne šege pozna vietnamski kmet, toda namesto slik njegovih današnjih šeg in navad smo dobili grozotne posnetke pobitih prebivalcev vasi Son My, Ba Lang An, Thy Duc, Binh Dong ...

Deček, tri ali štiri letni, sam sredi ceste, ranjen v roko in na zvedavem otroškem obrazu dve debeli solzi ... Zaradi tega malega človeka, ki kliče vest človeštva, prositi tudi za našo pomoč, smo razširili koncept razstave. K etnološkemu, kulturno-zgodovinskemu pregledu smo dodali še prikaz junške borbe in trpljenja vietnamskega ljudstva in ob tem tudi našo pomoč, naš prispevek k borbi Vietnama. Razstava je ob pomembnem jubileju desetletnice ustanovitve fronte nacionalne osvoboditve Južnega Vietnama, ob Tednu solidarnosti z borbo ljudstva Vietnama in Indokine.“

To so uvodne besede iz kataloga o „Razstavi Vietnam“, ki jih je napisal ravnatelj Slovenskega etnografskega muzeja dr. Boris Kuhar. Razstava je še odprta v Narodnem muzeju v Ljubljani in njen obisk toplo priporočamo! Pove nam več, kot od razstav po navadi pričakujemo. Pove nam vse.

„Pa so prišli ti prokleti hudiči ...“ — in z njimi pregnanstvo, trpljenje nedolžnih otrok, mater in žena. Vietnam je postal vest človeštva. Z neomajno vztrajnostjo, s pogumom in z nadčloveškimi naporji so Vietnamci „najbolj umazano ameriško vojno vseh časov“ spremenili v simbol želje po svobodi, po neodvisnosti! — Na sliki: okupatorski vojak žene vaščane v ujetniško taborišče za žicami

Posavje ima veliko obratov

V sevniški, krški in brežiški občini je 67 različnih obratov, katerih matična podjetja imajo sedež zunaj občine. Krška občina jih ima 28, brežiška 28, sevniška 11. V vseh teh občinah se trudijo, da bi imeli delavci v enotah večjih podjetij čim boljši položaj in da bi se pri njih ustvarjeni denar delno vračal nazaj. Sindikat in Zveza komunistov, pa tudi občinske skupščine so se zavzeli za to, da bi jim matična podjetja posredovala podatke o razvoju obratov in s tem v zvezi o novih naložbah. Vendar s tem še niso zadovoljni, zlasti ker nekatera podjetja zanemarjajo skrb za stanovanja in druge dobrine zaposlenih.

Mladi gredo v Črnomelj

Na posvet predstavnikov oučinskih konferenc Zveze mladine z Dolenjske bodo šli tudi Brežičani. Srečanje bo v januarju. Mladinci, ki bodo zastopali brežiško občino, nameravajo dati pobudo za skupno zabavno prireditev s sodelovanjem pevcev amaterjev. Za te stvari čutijo mladi veliko veselja. Podobne prireditve običajno poživijo delo v aktivih, saj hoče vsak od njih koga predstaviti širšemu krogu poslušalcev.

Popis prebivalstva

Od 1. do 10. aprila bodo tudi v brežiški občini popisali prebivalstvo. Predsednik popisne komisije je Ivan Živič. Na jutrišnji seji občinske skupščine bodo imenovali inštruktorje za opravljanje te zahtevne naloge.

— Žena me je zapustila, ko je slišala, da bomo zaradi pomanjkanja toka spet sedeli v temi.

KARIKATURA V „JEŽU“ R. IVANOVIČ

Živahne priprave na kongres

Praktično se je kongres samoupravljalcev že začel

V Ljubljani je bil 13. januarja razgovor o skupnem delu sindikalnih vodstev in delegatov za 2. kongres samoupravljalcev, ki bo maja letos v Sarajevu.

Razgovora so se udeležili predsedniki občinskih sindikalnih svetov ljubljanskega območja, med njimi tudi iz občin Grosuplje, Ribnica in Kočevje, nekateri delegati, predsednik mestnega sindikalnega sveta Ljubljana Rudi Bregar in sekretar medobčinskega sveta ZKS Ljubljana Jože Dernovšek, ki je razgovor tudi vodil.

Rudi Bregar je govoril o dosedanjih pripravah na kongres v Ljubljani in o nalogah slovenskih delegatov ter družbeno političnih organizacij pri pripravah na kongres.

Iz razprave je bilo videti, da se v vseh občinah ljubljanskega območja že pripravljajo na bližnji kongres. O kongresu razpravljajo tudi na občinskih zborih sindikalnih organizacij in na sejah občinskih koordinacijskih odborov ter sindikalnih vodstev.

Na razgovoru v Ljubljani so se dogovorili, da bodo v večjih delovnih organizacijah organizirali razgovore za okroglo mizo za delegate z ljubljanskega območja. Vsi navzoči so se izrekli za sodelovanje, izmenjavo mnenj in za enoten nastop na kongresu.

„Spričlo razgibanosti priprav lahko trdimo, da se je dejansko kongres samoupravljalcev že začel,“ je ugotovil tovariš Bregar.

Končno so sklenili, da bodo občinski sindikalni sveti vključno z občinami Grosuplje, Ribnica in Kočevje tesneje sodelovali in da bo prvi posvet občinskih sindikalnih svetov ljubljanskega območja februarja v Kočevju.

Zmeraj sprašujejo

Zadnje tedne je v tovarniški trgovini BETI v Metliki precejšen naval strank od drugod, razen tega imajo na dan veliko telefonskih pogovorov, v katerih ljudje iz raznih krajev sprašujejo, kdaj je trgovina odprta in kaj prodajajo. Izvedeli smo, da ni samo metliška, temveč tudi črnomaljska trgovina BETI dobro založena z vsemi izdelki, pa tudi z dijen loftom. Medtem ko metliška poslovalnica dela vsak dan neprekinjeno od 7. do 15. ure, pa imajo v Črnomlju deljen delovni čas. Tu imajo odprto tudi popoldne od 15. do 18. ure.

ZAMUDA NE BO VELIKA

Podjetje za izdelovanje radiatorskih spojnic na Bizelskem bo kmalu začelo. Priprave oziroma dobava strojev so se nekoliko zavlekle, vendar se nadejajo, da bo proizvodnja v kratkem stekla. V novem podjetju bo zaposlenih 32 delavcev. Streho bodo imeli v prostorih nekdanje Kovine.

GOLTE VABIJO

● celodnevna karta za sistem žičnic med tednom 25 din

● popoldanska karta 15 din

● v soboto in nedeljo 40 din

● Nižje cene, obsežnejša smučišča, obilo snega!

IZLETNIK Celje

MEDOBČINSKI SVET NOVO MESTO O SOCIALNI DIFERENCIACIJI Vprašanje: kdo pije in kdo plača

Nekaj obrobni ugotovitev o socialni diferenciaciji, ki kažejo, da obstaja tudi pri nas, čeprav se radi tolažimo, da je ni

6. januarja se je sestala na četrto seji komisija za proučitev vprašanj socialne diferenciacije in uveljavitev solidarnosti v družbi pri medobčinskem svetu ZK Novo mesto. Bolj po domače bi socialni diferenciaciji lahko rekli ustvarjanje imovinskih razlik v družbi. Za prva seja konference ZKS je v svoji resoluciji opozorila, da so se tudi pri nas razpasli pojavi neupravičene bogatitve, da v družbi prihaja do socialne diferenciacije in da je potrebno v večji meri gojiti solidarnost.

Ze lani je bila pri medobčinskem svetu ZK v Novem mestu ustanovljena komisija, o kateri poročamo, da bi zbrala v občinah Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje podatke o tem, kako daleč je na območju medobčinskega sveta privedla socialna diferenciacija in kako se pri nas uveljavlja solidarnost.

Na seji v sredo je komisija že razpolagala s pregledom delitve osebnih dohodkov in drugih prejemkov v delovnih organizacijah, s pregledom o tem, kako so zasedena stanovanja, last delovnih organizacij, kako v delovnih organizacijah odmerjajo nadomestila za dopuste, kako dodeljujejo kredite za gradnjo stanovanjskih hiš in kako imajo urejeno družbeno prehrano. Na seji so se dogovorili še o tem, kako nadaljevati z delom: zbrati je treba še podatke o celotni gradnji stanovanj v občinah, o mladini, ki se šola (iz kakšnih družin in v katero mladino študiramo), o imovinskih gibanjih v zasebni obrti, o številu ostarelih ljudi in o socialnih deformacijah (prestopništvo, kriminal in alkoholizem). Ko bodo vsi podatki zbrani, bo komisija v kratkem poročilu nanizala najvaž-

nejše ugotovitve, nato bo o tem razpravljala in te ugotovitve dopolnil medobčinski svet, ki jih bo potem posredoval občinskim konferencam ZK.

Vsi omenjeni pregledi skupaj bodo prikazali, kako posamezni pojavi, ki vplivajo na socialno diferenciacijo in solidarnost zajemajo posamezne sloje na našem območju. Ze iz pregleda o gibanju delitve v delovnih organizacijah, ki je že izdelan in so o njem na seji le mimogrede spregovorili, lahko potegnemo nekaj ugotovitev.

Pri osebnih dohodkih obstajajo prevelike razlike, saj je razmerje med najmanjšimi in največjimi osebnimi dohodki 1:5. Takšno razmerje ni sprejemljivo, ker prihaja do razlik tudi na enakih delovnih mestih in ker marsikje, kot je videti, bolj plačujejo službo kot pa delo in strokovnost.

Se večjo socialno diferenciacijo pa povzročajo prejemki, ki jih ne štejemo za osebnih dohodkov, kot so kilometrine, dnevnice, honorarji, nadurno delo, nagrade in razne odškodnine. Ti prejemki so se pri posameznikih zelo razbohotili in niso redki primeri, da so prejemki posameznikov večji kot pa njihovi osebni dohodki. Družbeno prehrano imamo nasploh slabo organizirano ter zajema premajhno število zaposlenih. Nadomestilo za dopuste delimo brez vsakih meril, v mnogih podjetjih tega nadomestila sploh ne poznajo, navadno znaša 300 do 350 din, največje pa je 1.000 din na osebo.

V občini Novo mesto imajo delovne organizacije na 10.000 zaposlenih samo 632 družbenih stano-

vanj, kar 241 jih zasedajo vodilni in administrativni delavci, le 306 pa neposredni proizvajalci. V novo-mestki občini je 1.571 posojil za gradnjo hiš dodeljenih v delovnih organizacijah 1.180 delavcem in 400 vodilnim in administrativnim delavcem. Poprečno posojilo, dodeljeno delavcu, znaša 12.600 din, poprečno posojilo vodilnim in administrativnim delavcem pa od 23.200 do 26.400 din.

Iz zbranih podatkov je razvidno, da je manjše število ljudi, ki ima že tako večje osebne dohodke, deležno v največji meri še vseh drugih dobrot: prejemkov, ki jih ne štejemo med osebne dohodke, večjih kreditov za gradnjo hiš, boljših stanovanj itd.

MILOŠ JAKOPEC

Pisma prihajajo

Klub OZN na Vinici dobiva vsak dan odgovore znamenitih državljanov in kulturnih delavcev vsega sveta, ki jih bodo izdali v knjigi Pridružite se nam. V zadnjih tednih so poslali odgovore Stane Kavčič, predsednik izvršnega sveta Slovenije, ambasadorja iz Venezuele in Vel Britanije, kabinet U Tanta, švedski premier Olav Palme, ciprski predsednik Makarios, univerza Colorado itd. Akcija je dosegla lep odziv.

ŠPORTNI DAN V ČRNOMLJU

16. januarja smo imeli učenci osnovne šole Črnomelj športni dan. Tekmovalo je kar 400 učencev višjih razredov, nižji razredi pa so se sanka in smučali. Med razredi je bil najboljši 7. d. V streljanju je med 48 učenci zmagal Franci Vlahovič, drugi je bil Dušan Vrščaj, tretji Alojz Schweiger. V veslanju je bil najhitrejši Iztok Vrančar, drugi Igor Cimerman, 3. Bogdan Radovič. V šahu je zmagal Slavko Bedič pred Martinom Zepičem, med učenkami pa Marija Jakofčič pred Martino Zvab. V namiznem tenisu je bil najspretnější Branko Adlešič pred Borisom Butalo in Jožetom Grdišo. V košarki so zmagale učence 7. d, med 8. razredi pa je zmagal 8. c.

VIDA BANOVEC in LIDIJA JANJOŠ članici novinarskega krožka OŠ Črnomelj

POUČNI IZLET V ZAGREB

Učence 7. razreda osnovne šole v Artičah bodo danes peljali na ogled tehničnega muzeja v Zagreb. V Artičah prosvetni delavci skorajda nimajo počitnic. Napovedano imajo konferenco, v torek pa so skupaj z globokim kolektivom poslušali predavanje o programiranju pouka. Medse so povabili svetovalca Martina Fujsa iz Novega mesta.

Berite »Dolenjski list«

Borci se boje posojil

Življenje teče mimo členov in predpisov

Borčevske organizacije v občini Brežice so v decembru pridno zapisovale in seštevale potrebe po posojilih za stanovanja svojih članov. Tisti, ki še nimajo urejenih domov, upajo, da se bodo posojila raztegnila tudi v leto 1971.

Lani je bilo za te namene razdeljenih 2.910.000 dinarjev, od tega 600 tisočakov v decembru. Večina prosilcev uporablja denar brez zaskrbljenosti, še vedno pa se najdejo ljudje, ki se posojila bojijo. Največkrat ravno ti žive v najslabših razmerah. Strah jih je, da bi jih posojilo pripeljalo na boben, zato jih morajo prepričevati, da to ni mogoče.

Za letos predlagajo v brežiški občini zvišanje priznavalnin borcem. Spodnja meja naj bi se pomaknila od 300 na 400 dinarjev. Tudi pomoč študentom naj bi se dvignila na 500 din mesečno.

Še vedno je odprto vprašanje kmetov borcev iz hribovskih vasi, ki jih je zadnja leta rev-

ščina močno prizadela. Značilen je zlasti primer iz okoliša Sromelj, od koder je kar 45 prošenj za občinsko podporo, toda krpa zemlje, ki jo posedujejo jim to onemogoča. Seveda ne gre le za borce.

Toda kaj v takih primerih, kot je tale? Star, bolehen in zgrbljen možiček je primoran nekajkrat na dan oprtati koš, da vsaj malo ponaredi in nakrmi živino. Večino obdelovalne zemlje ima v pušči, ker ne zmore vsega sam. Sin se od časa do časa pripelje z avtom iz tujine in mu da kako marko, nič več. Kaj zdaj? Kdo mu bo pomagal ali vsaj prisilil sina, da dostojno poskrbi zanj?

V sosednjem zaselku životari gospodar, ki je imel nekoč lep dom. Na stara leta je ostal sam. Toda med vojno so bila vrata njegovega doma na stečaj odprta partizanom. Ker pa ima zemljo, ni upravičen do občinske pomoči. Ima res odlok vedno prav?

J. TEPPEY

Pridružite se modernim ljudem, ki pijejo

CYNAR

Komisija občinske skupščine Novo mesto za volitve in imenovanja

razpisuje prosto delovno mesto

občinskega sodnika za prekrške

Pogoji: kandidati morajo imeti pravno fakulteto in pogoje iz 15. člena zakona o organih za kaznovanje prekrškov (Uradni list SRS, št. 13/66)

Prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o strokovnosti je treba poslati v 15 dneh po dnevu objave.

Komisija za volitve in imenovanja

Veleblagovnica »NAMA«

LJUBLJANA, Tomšičeva 2

objavlja prosta delovna mesta za

BLAGOVNICO V KOČEVJU:

1. vodje oddelka za pohištvo
2. mesarja
3. prodajalca za tehnično blago

POGOJI:

pod 1. trgovski poslovodja in 5 let prakse kot prodajalec, zaželeno znanje enega tujega jezika, poskusno delo dva meseca
pod 2. šola za mesarje-sekače, eno leto prakse v prodaji, poskusno delo en mesec
pod 3. šola za prodajalce in eno leto prakse, poskusno delo en mesec

Delo za nedoločen čas.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjega dela in kratkim življenjepisom ter dokazili o izobrazbi in praktični sprejema kadrovska služba podjetja 8 dni po objavi. Pogoji za nastop dela je tudi zdravstveno spričevalo brez omejitev.

Po sklepu delavskega sveta

MESNO PREHRABNEGA PODJETJA NOVO MESTO

odprodajamo naslednja osnovna sredstva:

1. tovorni avto TAM 4500 — letnik 1962
2. dostavni avto TAM 2000 — letnik 1964

Oba avtomobila sta v voznem stanju.

Licitacija bo dne 1. februarja 1971 ob 9. uri za družbeni sektor, za zasebnike ob 10. uri, na upravi podjetja Cesta komandanta Staneta 24 v Novem mestu. Interesenti si lahko ogledajo avtomobila na dvorišču pri bivši klavnici na Zagrebški cesti št. 2.

Pred licitacijo mora vsak licitator položiti 10% od izključne cene.

LISCA SEVNICA

Priznana tovarna damskih nedrčkov, pasov, korzetov in steznikov vedno znova preseneča tudi z modernimi eno in dvodelnimi kopalkami. Lisca je po barvah in krojih v koraku z modo, zato tudi uspeva.

Foto: Mirko Vesel

Pamučni kombinat Vranje

Naše bombažne in sintetične tkanine in prediva so vedno v modernih barvah in vzorcih. Prepričajte se!

JUTRANJKA Sevnica

Otroke od rojstva pa naprej oblači Jutranjka okusno in moderno. Spomladanski midi za punčko bo pravo veselje.

TRIKON KOČEVJE

Tovarna konfekcije in pletenin že 10 let koraka z modo. Hlače, obleke, suknjiči in razne pletenine so izdelki, ki jih potrebujete.

BETI METLIKA

Kombinežam, spalnim oblekam in kopalkam se je pridružila proizvodnja DIOLEN LOFTA. Tkanina je novost na našem tržišču in odgovor na vprašanje, kakšna naj bo večerna obleka: Iz DIOLEN LOFTA!

TEKSTILANA Kočevje

Poleg kamgarnov in tkanin za ženska in moška oblačila izdeluje kočevska tekstilna tovarna tudi tople odeje. Pogrejte se!

TPS SEŽANA

Tovarna pletenin iz Sežane se je predstavila na sejmu z elegantnimi večernimi oblekami v moderni barvi iz uvoženega materiala. Polletno proizvodnjo imajo prodano, kar pomeni, da bo izdelke moč kupiti v naših trgovinah.

NOVOTEKS NOVO MESTO

Tkanine iz česane preje in DIOLEN iz Novoteksa je pojem za kvaliteto. Odslej tudi hlače: moške, ženske in otroške!

NI NUJNO

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljani na tej strani. — K prijateljem, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, pripišite svoj celi naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne želje pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kraticami ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

Zimski šport v Novem mestu

Požrtvovalni smučarski delavci iz Novega mesta so z majhnimi sredstvi, toda z velikim delom in požrtvovalnostjo zgradili dve vlečnici v Črmošnjicah, ki pa nikakor ne moreta zaživeti. Predvsem so Črmošnjice pozimi slabo dostopne, in še to le motoriziranim smučarjem. Avtobusne zveze so zelo slabe ali pa jih sploh ni. Čez teden vlečnici stojita, v nedeljo pa obratujeta za peščico motoriziranih smučarjev.

Letos zgrajeni vlečnici v Trebnjem in Kostanjevici kažeta povsem drugačno lice. Trebanjska vlečnica ob avtocesti v neposredni bližini gostinskega objekta in celo z razsvetljavo za nočno smučanje ter vlečnica v Kostanjevici v neposredni bližini šole sta dostopni širokemu krogu smučarjev, predvsem pa najmlajšim smučarjem iz Trebnjega in Kostanjevice.

Misliva, da so smučarski delavci iz Novega mesta storili dovolj, ko so zorali ledino v Črmošnjicah. Od tod naprej jim mora pomagati močan investitor, ki bo poskrbel za obisk, gostinske usluge, predvsem pa za dober dostop.

Dokler ni narejen načrt izgradnje in financiranja Črmošnjic, predlagava, da v Novem mestu poskrbimo za zimskošportno udejstvovanje novomeške mladine v Novem mestu samem. Velika večina novomeške mladine nima staršev, ki bi jih z avtomobili vozili na smučanje, marsikateri tudi nima denarja za avtobus. Postavimo mladini prenosno smučarsko vlečnico v Zlebe na Marofu! Tam bo vlečnica vsak dan, dokler bo dovolj snega, od jutra do mraka delala veselje in korist. Zgradimo mladini drsališče, gotovo bo polno. Kaj koristijo mladini še take vlečnice, če ne more do njih? Ali je družbeno in ekonomsko upravičeno še nadaljnje investiranje v Črmošnjicah brez ceste, brez gostinske dejavnosti, prenočišč, predvsem pa brez OBISKOVALCEV? Če najprimernejši in najbližji investitor ne

Nerazumljivo — toda žal resnično

Za ceno kakšnega varčevanja se odpovedujemo dobri obveščenosti občanov? Ljudje zdaj ne bodo še posebej kupovali Uradnega lista Slovenije, v uradih pa bo več spraševanja, kaj vsebujejo sprejeti občinski odloki in predpisi ObS v Sevnici

Uredništvu!

Kot sevniki občan, stalni naročnik in bralec Skupščinskega Dolenjskega lista, sem z začudenjem bral vrstice na prvi strani našega lista z dne 14. januarja pod naslovom „Skrčeno obveščanje“. Uradno objavljane sevnikiških odlokov in predpisov v Uradnem listu SRS je res prav tako v redu, kakor če bi objav-

ljali te odloke še naprej v Dolenjskem listu. To bo res malo cenejše, če pa se le malo poglobimo v vprašanje obveščanja, pa ne bo cenejše.

Nerazumljiva odločitev bo nenadomestljivo sedanje uradno obveščanje spravila na ničlo. Občani odslej ne bodo še posebej kupovali Uradni list SRS. Po dosejanjem odličnem načinu obveščanja občanov v Skupščinskem Dolenjskem listu so še tisti občani, ki jih ne zanima vse, le večkrat prebrali uradno objavljene sklepe, ki so jih sprejeli sevnikiški odborniki.

Naši odborniki so nas obveščali o svojih odločitvah tudi s tem, da so glasovali za objavljane v Dolenjskem listu. Prav je, da uradne osebe in odborniki dobe Uradni list SRS, kaj pa njihovi volivci, ki so do sedaj na enostaven in ne predrag način zvedeli za uradne odločitve svoje občine, hkrati z drugimi novicami?

Odborniki so odgovorni za široko informiranje. Še lahko omogočijo, da s ponovno razpravo in z glasovanjem spremenijo svoj sedanji sklep. Noben zakon ali sklep ni zabetoniran, če gre za informiranje občanov. Če bodo objavljali odloke in predpise v Skupščinskem Dol. listu kot doslej, bo po uradih manj vprašani, občani pa bomo imeli doma zopet odloke o naših pravicah in dolžnostih. Tistemu, ki je predlagal tako odločitev o varčevanju, verjetno ni več široko informiranje, ker so potem občani seznanjeni in zahtevajo svoje pravice. Na tak način doseženo varčevanje ni prepričljivo, ker je informiranje nenadomestljivo za naš samoupravni socializem. Res ne bi smeli pozabiti, da bo odslej na uradih toliko več vprašani, kakšni so sprejeti odloki in predpisi.

Zato vas javno vprašam, tovariši odborniki občinske skupščine Sev-

nica: ali so vaše uradne informacije v odlokih in predpisih samo za osebe v uradih, ali pa tudi za tiste občane, ki niso v pisarnah, pa so vas izvolili ter imajo prav tako pravice in dolžnosti?

JANKO BLAS,
Horoja Maroka 8,
Sevnica ob Savi

Zahvala upokojencev

Upokojenci Gozdnega obrata v Straži pri Novem mestu smo bili 26. decembra lani veselo presenečeni, ko nas je podjetje povabilo na kosilo in na kramljanje o časih, ko smo bili še delavci v tem podjetju.

Ob polnih kozarcih smo se spomnili težkega ročnega dela z žagami in sekirami in se veselili napredka, saj so danes motorne žage olajšale težko delo dirvarjev. Tudi prevoz je danes mnogo bolj urejen in ni treba pešati uro, dve ali še več do delovnega mesta, poskrbljeno je tudi za tople malice. Včasih smo še utrujeni prišli na delo in garali, če smo hoteli kaj zalužiti.

Mi upokojenci smo svoje odslužili, ostali so nam samo spomini na trpljenje, težko delo — vsega pa se radi spomnimo in pokramljamo, ko se vsako leto zberemo. Marsikaj je bilo tudi lepega; upravi Gozdnega obrata smo hvaležni, da se nas spomni in si tega želimo tudi v prihodnje. Upokojenci se zahvaljujemo upravi obrata za dobro organizirano pogostitev in brezplačen prevoz, hvaležni smo sindikatu za darilo in tudi strežnemu osebju Majolike. Vseh 35 upokojencev je bilo enakega mnenja: lepo je bilo in prehitro je minilo! Domov smo odšli z zavestjo, da nas niso pozabili.

MIHA ŽONTA,
Dvor 35

LABOD NOVO MESTO

TIP — TON je nekaj posebnega. To je lepljen ovrtnik na Labodovih srajcah, ki so moderne, oprijete in iz prvovrstnega materiala.

RAŠICA LJUBLJANA

LJUBLJANSKI ZMAJ za dosežke v pléteninah pomeni prvo mesto v tej branži. Izdelujejo za široko potrošnjo in za boutique.

KOMET METLIKA

Med vodilnimi tovarnami damskih nedrčkov in steznikov se je Komet spet izkazal z najnovejšimi modeli, vzorci in materiali.

Zakaj sem ostala brez dela?

Ni še dolgo tega, kar sem morala pustiti delo na hrastniški občini, ki sem ga opravljalna vestno in z veseljem. Bila sem snažilka v jedilnici, kjer dobivajo tople malice. Delala sem po eno uro na dan.

To delo sem začela opravljati 1. julija 1970. Takrat so mi v tajništvu hrastniške občine obljubili, da me bodo v jeseni zaposlili po štiri ure na dan, ker bodo uredili še nekaj upravnih prostorov. Potem sem čistila tudi tiste prostore, ki so jih urejali, samo da bi se prej zaposlila. Ko je bilo vse urejeno, je tov. tajnik predlagal drugo snažilko, ker je nekdo izmed uslužbencev rekel, da sem cerkveni odbornik. Šla sem k tov. tajniku, da bi mi povedal, kdo mu je natvezel to laž. Vprašala sem ga, ali res ne bom smela več opravljati tega dela, ki sem ga doslej. Tajnik mi je rekel: „Dolej ste čistili vi, sedaj bo pa neka druga.“

Prosila sem ga, da bi me zaposlil vsaj toliko časa, da bosta otroka končala šolo, ker je moževa plača majhna in ni nujno potrebvala denar. Prošnje ni uslišal. Hotela sem vedeti, odkod izvira laž, da sem cerkveni odbornik. Vse to je zanikal in ni hotel o tem nič vedeti. Tudi mi povedal vzroka, zakaj ne smem več opravljati dela snažilke. Pokazal mi je vrata in trikrat zavpil, naj zginem ven.

Rada bi mu povedala, da sem med vojno velikokrat prestala, da sem nosila partizanom v hosto hrano in pošto namesto kurirjev. Ne vem, kaj je cerkveni odbornik, zaradi česar več ne smem opravljati svojega dela in si služiti denar.

FANI BRATEC,
Novi dom 44,
Hrastnik

Pomagajmo Jelki!

TOPLIH IN PRISRČNIH ŽELJA ZA OZDRAVITEV NE ZMANJKA

»Draga Jelka, vsi vam želimo zdravja!«

Do 25. januarja opoldne so naročniki, bralci, sodelavci in prijatelji Dolenjskega lista zbrali za Jelko Lavrič v žabji vasi 38.342,20 din

Pisma in dobre želje se kar prihajajo. Žal ne moremo vseh objaviti, prostor nam tega ne dopušča. Je pa vmes toliko dragocenih dokazov ljudske človekoljubnosti, da smo tega z Jelko in njenimi vred več kot veseli! Napovedanih je še nekaj zbirk v raznih krajih, pa tudi obiskov pri blagajni našega lista še ni konec.

Z denarnimi nakaznicami so poslali v zadnjem tednu svoje prispevke za Jelko: Fani Zagorec, Sentjernej, 50 din; Simo Radojčić-Gajin, Bojanci, 50 din; Mirjana Vrtnič, Bojanci, 50 din; Kristina Križan, Podzemelj, 40 din; vaščani in naročniki vasi Repče, 165 din; Pavla Grm, Jesenice 50 din; člani kolektiva Modnih oblačil iz Trebnjega 380 din; delavke ISKRE iz Semleča — oddelek Styroflex 1.010 din in uslužbenci Agroservis iz Brežice 60 din.

Pri blagajni DL vplačano: Magda Poreber, Laze, Uršna sela, 20 din, neimenovana iz Lobetove ulice v Novem mestu 50 din, Marija Potočar, Ragovo, N.m., 10 din, Franc Božič, Dol. Suhadol, 50 din, vaščani Stranske vasi 315 din, Neža Stublar, Cerkevšče, 50 din, vaščani Podgorje pri Straži 590,50 din, sindikalna podružnica SDK Novo mesto 500 din.

Marija Kostrevec in Meri Gavvoda, učenci 8. in 7. razreda osnovne šole Brusnice, sta pri vaščanih Rateža nabrali 305 din, Dani Kuralt, Ratež pri Brusnicah, 100 din, uslužbenci zdravstvenega doma Novo mesto 230 din, Dana Magnik, Novo mesto 50 din, Franciška Žibert, Novo mesto, 30 din, Martina Darovic, Ločna, 30 din, Stane Jakopin, Novo mesto, 50 din, Marija Gramc, Sutna, 20 din, Olaj, Zalog, 50 din, Mira Gerdovič, Tone Malnarič, Jožica Progar, Zofka Rotar in Marica Zupanc, PTT Novo mesto, 50 din.

Jože Kraševc, Novo mesto, 100 din, vaščani Ločne pri No-

vem mestu 800 din, Majda Jakobčič, Črmošnjice, 30 din, Leopoldina Ribič, Sevnica, 50 din, Novoteks — oddelek predilnice II 946,60 din, vaščani Potovrha 280,10 din, kolektiv Novolesa iz Straže 2.750 din, Jože in Katica Žagar iz Nemčije 50 din, vaščani Hruševca in Sel pri Straži 652 din, stanovalci iz Malga-Jeve 20, Celje, 130 din, Angelca Smolej, Trška gora 15 din, Karel Slak in Vida Belovski, Mirna, 50 din, Ivanka Bojč, Novo mesto, 20 din, Marija Novak, Novo mesto, 50 din, Marija Fink, Brod, 20 din, sindikalna podružnica GG — uprava Novo mesto 515 din.

Družina Trempus, Vinica, 10 din, Ančka Jerman, Novo mesto, 50 din, neimenovana iz Novega mesta 50 din, sindikalna podružnica Agroservis, Novo mesto, 500 din, Jožefa Brulc, Novo mesto, 50 din, neimenovana iz Muhaberja 30 din, neimenovana iz Muhaberja 25 din, družina Judež iz Novega mesta 50 din, Branko Brudar iz Novega mesta 50 din, neimenovani iz Ivančine gorice 300 din, Rozalija Osolnik, Gotna vas, 50 din, Anica Klemenčič, Sela pri Jugorju, je zbrala med vaščani Sel 100 din, Marija Ramuta, Osojnik pri Semicu, 50 din, vaščani Sadijnje vasi in Gorencev pri Semicu 226 din, Marija Uršč, Novo mesto, 20 din, Lojzka Podražaj, Novo mesto, 50 din, Elizabeta Ovniček, Novo mesto, 30 din.

Vaščani Češnjic, Gaja, Potoka in Gaberc pri Sentjanžu so prispevali 440 din, vaščani Gor. in

Dol. Jesenic pri Sentrupertu 362 din, Ivan Stepec, Novo mesto, 10 din, družina Sercolj, Novo mesto, 100 din, Anica Legart, Novo mesto, 100 din, Ida Lamida, Novo mesto, 100 din, vaščani Zabje vasi — Pot na Gorjance so prispevali 135 din, vaščani Tolstega vrha, Hrastja in Orehovice pri Sentjerneju 398 din.

Na žiro račun Dolenjskega lista so poslali „Za Jelko“: Marija Mehle iz Ljubljane 50 din, Danica Potočar, Ljubljana, 50 din, uslužbenci SDK Krško 600 din, kolektiv „Bet“ — obrat II, Mirna peč, 463,35 din, Rozi Mrvar, Angelca Medle, Martina Jenc, Anica Bukovec, Ana Zdravje iz Straže 190 din, Zorka Požer, Pobrežje pri Adlešičih, 30 din, Vida Zupančič, Tribučje pri Crnomlju, 50 din, Angela Urbanc, Sevnica, 50 din, SP TDP Novoles iz Straže 300 din, Trgovsko podjetje „Tabor“ — sklad skupne porabe, Grosuplje, 500 din, Kočevar, Novo mesto, 50 din, Tiskarna — odd. knjigovodstva, Kočevje, 120 din.

Rezka Turk, Zamostec, 50 din, Alojz Samsa, Zamostec pri Sodražici, 50 din, Anica Vesel, Zamostec pri Sodražici, 50 din, Avtopromet „Gorjanci“, Novo mesto — Straža, 1.000 din in Martina Draksler iz Boštanja 50 din.

Do ponedeljka, 25. januarja dopoldne, zbrano in oddano na hranilno knjižico Jelke Lavrič pri Dolenjski banki in hranilnici: 38.342,20 din.

Zbirko nadaljujemo in se v Jelkinem imenu vsem dosedanjim in bodočim darovalcem ponovno lepo zahvaljujemo za denarno pomoč.

DOLENJSKI LIST

Veliko bo poklicanih k odločanju

»Naša kulturna skupnost ne bo za nikogar zaprta: niti za občane niti za sosede,« pravi Peter Markovič, predsednik iniciativnega odbora

(Nadaljevanje s 1. strani)
delavec mora skrbeti za kulturni razvoj, potem je njegova pravica in dolžnost, da sodeluje pri sprejemanju načrtov za kulturni razvoj in sodeluje pri razporejanju denarja, ki bo zbran za kulturne namene. Iz tega sledi, da bodo stalni člani v skupščini poleg predstavnikov kulturnih skupin, zavodov, društev in drugih tudi predstavniki delovnih organizacij. Predvidevamo, da bo skupščina štela (s stalnimi člani) 23, izvršni odbor pa 7 ljudi. Kadar bo kulturna skupnost sprejemala pomembnejše zadeve (načrt razvoja) in odločitve, bodo poklicani na seje skupščine tudi njeni nestalni člani. Le-te bodo izvolili na sejah delavskih svetov. Njihov mandat bo različno dolg, trajal bo praktično toliko časa, dokler ne bo uresničen sklep ali

narejena naloga, ki jo bodo sami sprejeli z istimi pravicami, dolžnostmi in odgovornostjo kot stalni člani.

din za kulturo. Tako smo bili pri nas tudi med redkimi na Dolenjskem, kjer je bilo za kulturo dano več kot 10 din na prebivalca.

I. Z.

Veliko pričakujejo

Prebivalci Fare in okoliških vasi v kočevski občini so v oceni dosežkov na kulturno-prosvetnem področju in v razpravi o pripravi na ustanovitev občinske kulturne skupnosti ugotovili, da je potrebno kulturo poživiti. V zadnjih letih je kulturno delo nazadovalo predvsem zaradi pomanjkanja denarja in tudi odseljevanja prebivalcev. Kljub vsem težavam pa bi morali pristojni organi le več storiti za izvedbo posameznih prireditev, ki jih prebivalci v teh krajih močno pogrešajo. Pričakujejo, da bo imela kulturna skupnost več denarja in bo zato posvetila več skrbi podeželju. Veliko vprašanje pa je, če bo res tako.

—3

„Kaj pa navzven: bo vaša kulturna skupnost odprta ali zaprta?“

„Nesmiselno bi bilo postavljati meje, saj — naj ponovim znano reklo — kultura ne pozna meja. Statutarni osnutek predvideva sodelovanje ne le s kulturnimi ustanovami širom po Sloveniji, marveč še bolj sodelovanje zlasti z okoliškimi kulturnimi skupnostmi. Posebej je poudarjeno sodelovanje v okviru Posavja in Dolenjske sploh. Tako sodelovanje je nujno in bo neobhodno že zaradi kulturnega načrtovanja v širšem kulturnem prostoru in nečutih skupnih nalog. Kajpak bo naša skupnost sodelovala tudi s Slovenci v zamejstvu.“

„Bo kultura v krški občini že letos na boljšem, kot je bila lani?“

„Denarja za kulturo bo več, približno za 95 odstotkov. Ocene kažejo, da bomo imeli okoli 520.000 din. Boljše življenje si lahko obetajo zlasti amaterske kulturne organizacije. Pripomnim naj, da je naša občina že do zdaj dajala letno kakih 250.000

Trebnje: »da« za kulturno skupnost

Čeravno obstajata še dve možnosti, se je občinska skupščina Trebnje na zadnjem zasedanju odločila, naj bi v občini ustanovili kulturno skupnost, ki bo pomenila samoupravno in sistemsko ureditev kulture v občini. Ker bo republika odstopila 0,5 odstotka republiškega davka od prometa blaga na drobno, se bo s pomočjo tega zbralo čez 105.000 dinarjev. Stalni vir denarja za kulturo obeta, da se bo materialni položaj te dejavnosti izboljševal. Na seji so imenovali iniciativni odbor, ki bo pripravil ustanovno skupščino. Vodi ga Adolf Grum, ravnatelj osnovne šole v Trebnjem.

OBOGATENNA KULTURA

Za kulturo bodo imeli letos v brežiški občini več kot 600.000 din, kar je za okoli 90 odstotkov več kot lani. 350.000 din bo dobila občina na podlagi novega zakona o kulturnih skupnostih od republike. Računajo, da bodo znatno podprli vsaj tiste amaterske kulturne skupine, ki so do zdaj največ pokazale.

PISATELJ FINŽGAR IN KOČEVSKI SLOVENC

Z »Verigo« proti kulturbundovcem

Med obema vojnama so morali Slovenci na Kočevskem veliko pretrpeti, da so dosegli svoje pravice — V tridesetih letih pa vse do izbruha druge vojne so imeli še zlasti težak boj s kočevskimi nacisti

Res dostojno se je oddolžil Dolenjski list pisatelju Franu Saleškemu Finžgarju, ko je začel ob stoletnici njegovega rojstva na svojih straneh v nadaljevanjih priobčevati »Belega ženina«. Prepričan sem, da je list s tem ustregel mnogim bralcem, ki radi prebirajo pravo ljudsko branje.

To uvodno opazko sem zapisal čisto hote, čeprav bom v naslednjih vrsticah opisoval zgolj svoje skromne spomine, ki me povezujejo s pisateljem in bojem kočevskih Slovencev med svetovnjima vojnama. Poskušal bom iztrgati zanimiv drobec iz tega obdobja in ga tu ponuditi in branje in presojati današnjemu rodu,

posebej mladini, in vsem, ki se že spominjajo boja kočevskih Slovencev ali pa so v njem celo sodelovali. Zavedam se, da bom mogoče malo povedati kljub ne tako majhnemu prostoru, ki mi je tu odmerjen: kajti o boju kočevskih Slovencev bi bilo treba nujno napisati razpravo in ne takle zapis.

Med svetovnjima vojnama so imeli kočevski Slovenci precej trpko življenje. Narodne pravice so si morali v stari Jugoslaviji izbojevati sami. Če so hoteli uspeh, so morali delovati složno. Da niso bili gospodarji svoje zemlje, vemo, vemo tudi, kdo jim je rezal kruh: »mačehe« in Kočevar — nacist. Svoj prostor pa so kljub temu našli pod soncem in so v letih od 1936 do začetka druge svetovne vojne od »mačehe« iztisnili pravice, ki so jim šle. Pot vsekakor ni bila kratka in lahka. Nacistem, ki je ob začetnih Hitlerjevih uspehih našel sodelavce v petokolonaših, je naletel na Kočevskem na novega in trdega sovražnika v združenih Slovencih.

Mali kulturni barometer

GOSTOVANJE NA TRŽAŠKEM — Predvečerajšnjim je imel moški pevski zbor DPD Svoboda bratov Milavcev v brežiškem domu JLA koncert, ki ga je smejala ekipa RTV. Zbor je imel lani 5-letnico, v njem pa sodeluje že okoli 40 pevcev. Letos bo nastopil še v tovarni Ljubod v Kranju in na Tržaškem, kjer bodo brežiški pevci gostje pevskega zbora Vasilija Mirka.

ZANIMIVA RAZSTAVA — Gorenjski muzej v Kranju je priredil v galeriji v mestni hiši razstavo del akademskega slikarja Rudija Pergarja. Ta zanimiva razstava »kvadratnih« likov je, kot je zapisal ulovnostni kritik Aleksander Bassin, znak, ki govori o obogatitvi slovenskega nekonstruktivističnega likovnega značaja. Razstava bo odprta do 4. februarja.

KONCERT GLASBENE ŠOLE — Ob koncu prvega polletja je priredila novomeška glasbena šola 19. februarja v Domu kulture javni nastop svojih učencev od prvega do devetega razreda. Nastopilo je osemnajst solistov (violina, klavir, trobenta, violončelo, harmonika, solo petje), dva dueta (harmonika, solo petje), dva tria (harmonika, trio Poredoš), harmonikarski zbor in zabavni orkester z vokalnimi solisti.

TEČAJI IN BROŠURA — Republiško združenje gledaliških skupin bo letos priredilo več začetnih in nadaljevalnih tečajev za režiserje in druge soustvarjalce gledaliških prireditev. Tečaji bodo predvidoma potekali v Kopru. Pri združenju bo izšla letos tudi posebna brošura kot pomoček za organizacijo družabnih večerov, krajskih prizorov in drugih podobnih prireditev.

rica zazvenela celo v gostilnah in se zmagoslavno povzpela tudi na odre. Pri eni na novo ustanovljenih podružnic Ciril-Methodove družbe v Kočevski Reki je začela delovati dramska skupina, ki je v Borovcu postavila na oder Finžgarjevo »Verigo«. To pa je bil začetek slovenske gledališke dejavnosti na Kočevskem. Delavci iz bližnje Cvarove žage so v šoli naredili oder in postali poleg gozdarjev, kmetov in učiteljev dobri člani igralske družine. »Verigo« je režiral šolski upravitelj iz Brige, pokojni Silvo Mehora, dober poznavalec Finžgarjevih del. Pisali smo pisatelju in dramatik Finžgarju, v kakšnih težavah smo in da prav z njegovim delom utrjujemo pot slovenskim dramatikom na oder. Takoj je odgovoril, se odrekel tantiemam in nam zaželel uspeh.

(Konec prihodnjic)
MARJAN TRATAR

»Vem, da bi tudi mož...«

Posavski muzej v Brežicah je obiskalo lani več kot 13.000 ljudi, od tega okoli 600 nemških in italijanskih turistov. Obiskovalci so si poleg bogatih muzejskih zbirk radi ogledali tudi zbirko v stalni galeriji, ki je dobila prostor v prvem nadstropju slikovitega srednjeveškega gradu. Zbirka likovnih del se je lani obogatila za petero olj pokojnega slikarja Franja Stiplovskega. To so: Tihotitje iz leta 1935, Dekle (1925), Cerkljski motiv (1928), Boštanj (1940) in Avtoportret — s klobukom (1939). Galeriji jih je podarila soproga pokojnega slikarja.

„Ce boste kaj pisali o tem, ni treba na dolgo in široko, zlasti

Alojz Jerčič (Trebnje): NA POLJU (1970)

PRED LETOŠNJIM SREČANJEM GLEDALIŠKIH SKUPIN SLOVENIJE

Dovoljeno samo za člane združenja

Do zdaj v republiškem združenju gledaliških skupin le 17 članic od 700 v Sloveniji, toda še nobene z našega območja — Februarja bo seja novomeškega področnega odbora — Predstave za srečanje do 12. maja

XIV. srečanje gledaliških skupin Slovenije bo od 31. maja do 6. junija, predvidoma na Jesenicah. Pravico sodelovanja bodo imele samo tiste dramske družine, ki bodo članice novega republiškega združenja gledaliških skupin, ustanovljenega po vseslovenski dramski reviji v Brežicah 1969.

Prijave bo republiški odbor združenja sprejel do 8. maja. Imenovali so tudi že komisijo, ki bo do 12. maja izbrala skupine oziroma predstave za republiško srečanje. V komisiji so: Marjan Belina, Jože Vozny, Janez Povše, Marjan Brezovar, Milan Malnar in član, ki ga bo imenoval področni odbor v Novem mestu.

imenoval področni odbor v Novem mestu.

V republiško združenje se je do zdaj včlanilo le 17 skupin od več kot 700, kolikor jih je v Sloveniji. Med temi ni še nobene skupine z Dolenjskega, iz Bele krajine in Spodnjega Posavja. Član republiškega združenja Vlado Podgoršek iz Brežic je povedal, da so se sestanki, ki jih je združenje sklicalo minulo jesen širom po Sloveniji za namenom, da bi ustanovili področne odbore, samo na pol posrežili: predstavniki 35 občin nanje sploh niso prišli. To kajpak ne velja za naše območje, kjer so se na sestanku zbrali gledališki in drugi kulturni delavci iz brežiške, krške, sevniške, trebanjske, novomeške, črnomalske in metliške občine in soglasno ugotovili, da je novo združenje potrebno in področni odbor nujen.

Vlado Podgoršek je dejal, da je odbor republiškega združenja sklenil, da se morajo do konca februarja opraviti sestanki vseh področnih odborov in sprejeti delovne načrte. Tako bo v tem času tudi prva seja novomeškega odbora, ki ga bo predvidoma vodil Marjan Kovac, edini poklicni režiser na Dolenjskem. Pričakujejo, da bo na tej seji govor tudi o včlanitvi dolenjskih skupin v republiško združenje in republiškem srečanju gledaliških skupin. Prav to bilo, da bi sklepe tega odbora obravnavali dovolj resno, prijavili za srečanje kar največ skupin in tako nadaljevali tradicijo naših gledališčnikov iz časov, ko so se dobro uveljavljali celo na jugoslovanskih revijah. Kajpak morajo te skupine prej postati članice republiškega združenja.

TURIST HOTEL BREŽICE
GLASBA
vsako soboto zvečer

NOVA KNJIGA KRAJEVNEGA LEKSIKONA

Vse o naših krajih

Druga knjiga leksikona bo izšla predvidoma letos junija — V dodatku: pregled dejavnosti

Državna založba Slovenije pripravlja drugo knjigo Krajevnega leksikona Slovenije: izšla bo verjetno letos junija. Za naše območje bo ta knjiga še posebej zanimiva in koristna, saj bo zajela naslednje občine: Črnomelj, Domžale, Grosuplje, Kamnik, Kočevje, Litijo, Ljubljano-Bežigrad, Ljubljano-Mosto-Polje, Ljubljano-Siško, Ljubljano-Vič-Rudnik, Metliko, Novo mesto, Ribnica, Trebnje, posebej pa še mesto Ljubljano. Izmed občin širše Dolenjske jih bo torej v novem leksikonu obdelanih kar sedem.

Tudi tokrat bodo podrobni in zanimivo sestavljeni opisi občin prikazali njihov nastanek, značilnosti reliefa, vodovje, podnebje ter vegetacijo v občini, pa tudi zgodovino naselitve. Vskogar bo zanimalo, kako je v zadnjem stoletju narasčalo v vsakem naselju njegovo prebivalstvo. Prav tako bo za vsakega izobraženega Slovenca koristno, če bo za poljuben kraj čim več vedel o njegovem gospodarstvu, prometu, turizmu, krajevnih uradih, solah, pa tudi o kulturnih in zdravstvenih ustanovah ter krajevnih kulturozgodovinskih spomenikih.

Vsak opis kraja bo upošteval njegovo uradno in ljudsko poimenovanje, prinesel pa bo tudi podatke o prebivalstvu, hišah, gospodinjstvu, zaposlenosti, gospodarskih podjetjih, turizmu, naravnih in kulturnih znamenitostih ter zgodovino od najstarejših časov do vključno NOB.

Tudi tokrat bodo naštet vse tovarne, kmetijske zadruge, obrtne delavnice, gostilnice in različna društva. Poseben del na koncu knjige bo podal še obširnejši pregled vseh dejavnosti v občinah. Številna podjetja in ustanove bodo dala podatke o svoji dejavnosti, kar bo informativnost druge knjige Krajevnega leksikona Slovenije še popestrilo.

Za novomeško občino zastopa DZS prof. Marjan Dobovšek (telefon: 21-170), pri katerem lahko knjigo naročite. Nobeno podjetje, ustanova, šola, urad in druge delovne organizacije ne bi smeli biti brez te potrebne in koristne knjige!

TONE GOŠNIK

kultura in izobraževanje

Zidarjeve učiteljice

Pisatelj Pavle Zidar je objavil do zdaj lepo število knjig, v nekaterih je zelo plastično obdelal razmere na Dolenjskem, ki jih je spoznal, ko je učiteljeval v naših krajih. Tudi v novem delu »Učiteljice«, ki bo izšlo pri mariborskih Obzorjih v letu 1971, obravnava sodoben čas in sodobno družbo. S sočutjem, bolečino in sarkazmom upodablja pisec drobne, vendar za njegove junakinje usodne poklicne in zasebne tragedije, skrite pod mirnim obličjem vsakdanjosti. Skratka, »Učiteljice« so delo, ki daje mialiti, ob katerem bralec težko ostane neprizadet.

NAŠA BESEDA 71

Drugo srečanje mladinskih in pionirskih kulturnih skupin Slovenije, poznano kot Naša beseda 71, bo 23. do 29. maja, najverjetneje v Kranju. Letos bodo mladinske in pionirske skupine na tem srečanju lahko sodelovale z likovnimi prireditvami, klubskimi večeri, recitali, dramskimi uprizoritvami, družabnimi igrami in podobnim. Pričakujejo veliko število udeležencev. Večje število skupin bi na to srečanje lahko poslali tudi iz dolenjskih in spodnjeposavskih občin. Lani je na Naši besedi 70 s tega območja sodelovala le brežiška gimnazija.

Sodobnost št. 1

Prva številka devetnajstega letnika »Sodobnosti«, revije za književnost in družbena vprašanja, prinaša uvodoma prispevek, posvečen nedavno preminulemu igralcu Stanetu Severju. O problemih slovenske družbe piše Janko Jeri, medtem ko Gorazd Kušej priobčuje »Zapoznel zapisek po uradni koroški proslavi 50-letnice plebiscita«. Nadalje objavljajo v tej številki pesmi: Ciril Zlobec, Nataša Kastelic in Nevin Birsa, proza pa: Andrej Hieng (»Orfeum«) in Tone Partljič (»Kako je učitelj preživel novembrsko nedeljo in izpadel iz kombinacije«). Poleg teh prinaša revija še številne druge zanimive prispevke.

JUBILEJ KNJIŽNICE

Ljudska knjižnica v Brežicah, ki je hkrati matična knjižnica za občino, praznuje letos 25-letnico ustanovitve. Proslava jubileja bo združena s prireditvijo v počastitev Prečernovega dne. Le-ta bo 9. februarja zvečer. V okviru proslave bo recital, na katerem bodo brali svoja dela slovenski književniki, v pogovoru, ki bo po recitalu, pa bodo sodelovali tudi nekateri knjižni ilustratorji. Ob jubileju bo knjižnica v svoji avli priredila tudi manjšo knjižno razstavo.

ZAKLADI JUGOSLAVIJE

Pri Državni založbi Slovenije je pred kratkim izšla pomembna likovna edicija »Umetnostni zakladi Jugoslavije«. Na 450 straneh velikega formata prinaša poleg drugega 77 barvnih reprodukcij, 393 črno-belih reprodukcij, 115 risb in 10 zemljevidov. Knjiga govori o kulturah, ki so se pojavljale in živele s civilizacijami tja do šestega tisočletja pred našim štetjem (Lepenski vir). Bralca uvaja s tako zbranim in predločenim gradivom v izredno zanimivo snov ter mu omogoča, da preteklost svoje dežele vzporeja ali poveže s preteklostjo evropskega kontinenta. To izredno pomembno delo so napisali najuglednejši jugoslovanski umetnostni zgodovinarji, med drugim dr. France Stele dr. Emilijan Cevc in Marjan Mušič iz Slovenije.

SKRIVNOST, KI NI SKRIVNOST

Prav kakor deček ima tudi deklica dve spolni žlezi. Ker v njih nastajajo jajčeca, jih imenujemo jajčniki. Po obliki in velikosti sta podobni dvema mandljema. Vsaka deklica prinese v njih žej seboj na svet. Razvoj štiristo tisoč prajajec, iz katerih v puberteti začno zoreti prva jajčeca.

Pa še besedo o rodilih. Rodila so tisti del ženskih spolnih organov, v katerih se začne in dokonča veliki čudež učlovečenja. K rodilom štejejo maternico, oboja jajčevoda in rodni kanal.

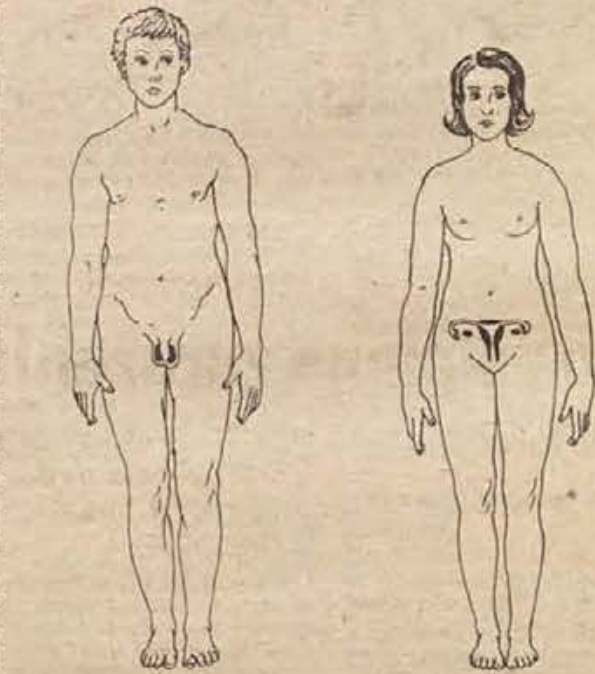
Maternica leži med obema jajčnikom. Podobna je majhni,

mного drugega. Med tem drugim določajo tudi spol.

Jajčeca se razvijajo iz prajajec, ki jih vsaka deklica prinese žej seboj na svet. Razvoj ali zorenje jajčeca traja 10 do 14 dni, le zrelo jajčece pa je sposobno za oploditev.

Ko začne v enem od jajčnikov zoreti eno od prajajec, se maternica takoj začne pripravljati na sprejem oplojenega jajčeca in na nosečnost. Notranje maternične stene začno nabrekati in se oblagati z mehko in sočno gobasto sluznico, vso prepreženo s tankimi žilicami in žlezami, v ka-

3

Moske spolne žleze so spravljeni v posebni kožni vrečki, nad katero mlahavo visi spolni ud ali penis (levo). — Ženski spolni organi leže v spodnjem delu trebuha. Na sliki je dobro videti oboja jajčnika, oboja jajčevoda, maternično votlino in pa rodni kanal.

narobe obrnjeni votli hruški. Narejena je iz silno prožnega in raztegljivega močnega tkiva. To je tista kamrica, ki jo ima samo žena, v kateri se naseli oplojeno jajčece in zraste v otroka.

Jajčece pride v maternico po posebni cevki, po levem ali desnem jajčevodu, ki sta z ožjim koncem pritrjena na maternico, širša konca pa sta pahljačasto razvejana, da kot z lovkami lahko ulovita zrelo jajčece in ga spravi v jajčevod.

Spodnji, ožji del maternice je odprt in vsajen v rodni kanal, ki mu pravimo tudi nožnica ali vagina. Ta kanal je pot, ki vodi iz maternice v svet, je veža življenja.

To je vse in hkrati tudi dovolj, kolikor je treba vedeti o spolnih organih. V njih se začneja in dokonča večni čudež učlovečenja, zato je prav, da jih poznamo, da vemo, kako delujejo, prav pa tudi, da jih negujemo in čuavamo.

SPOČETJE

Dvoje kristalov se je zliło in se pognalo v rast ... (Mart Ogen)

Začetek dolge ustvarjalne poti, ko se bo po približno 280 dneh nosečnosti rodil človek, imenujemo spočetje. Zgodí se v trenutku, ko se v jajčevodu združi maternino jajčece in očetova semenčica.

Jajčece je največja celica človeškega telesa, vendar bi jih morali postaviti 6 do 8 eno poleg drugega, da bi bila vrsta „dolga“ en sam samcat milimeter!

Predstavljamo si to jajčece veliko kot žogico za namizni tenis, tako bomo laže razumeli njegovo sestavo. Sredi te žogice je za grah veliko temnejše in gostejše jedro, ki ima v sebi še temnejšo in še gostejšo kroglico, veliko kot steklena bučikina glavica. V tej zadnji kroglici je 24 hromosomov, drobnim črvičkom podobnih teles, ki so pretek porisani s svetlimi in temnimi lisami. V teh hromosomih je okrog 3000 dednih zasnov ali genov, ki skupaj z dednimi zasnovami očetove semenčice določajo otrokove značilnosti in posebnosti: barvo oči in las, obliko obraza, postavbo in še

terih je nakopičena hrana za jajčece, ki se bo naselilo v maternici.

Cim bolj dozoreva jajčece, tem debelejša in sočnejša je pernica, ki obdaja maternično votlino, dozorevajoče jajčece pa se vse bolj in bolj rine na površino jajčnika. Ko je zrelo, počí mešček, v katerem je zorelo, in jajčece bi padlo kar v trebušno votlino, če ne bi bilo jajčevodnih lovk, ki ga ujamejo in potisnejo v jajčevod. Ker se samo ne more premikati, so v jajčevodih nameščene posebne mišične celice, ki ga s svojim nenehnim valovanjem in utripanjem potiskajo proti maternični votlini.

Zrelo jajčece sedaj že imamo, za spočetje potrebujemo še semenčico.

Semenčica je na zunaj še najbolj podobna žabjemu paglavcu, le da je neznansko majcena. Z repkom vred je velika le nekaj stotink milimetra. Vsaj 16 do 20 bi jih morali postaviti v en milimeter dolge vrste. V ovalni glavici, ki je pravzaprav samo jedro moške spolne celice, je prav tako kot v jajčecu 24 hromosomov in okrog 3000 genov, kot smo jih srečali že v jajčecu. Glavice se drži tenak vrat, tega pa približno desetkrat daljši repček. Vrat in repček imata posebno nalogo: v vratu je namreč nakopičena energija, ki poganja repček v svigajoče in vrtajoče se gibanje, da semenčica lahko pride do jajčeca in ga oplodi.

Tako imamo torej tudi že semenčico.

Takoj, ko oče odloži semenčice v rodni kanal pred vhod v maternico, začne semenčice dolgo pot proti jajčecu. Z opletajočim repkom se pomikajo z brzino dva do tri milimetre v minuti skozi maternico in jajčevod. Pot je dolga in zavita zato jo zmoroje le najbolj odporne in radožive semenčice.

Mnoge semenčice sploh ne najdejo poti v maternico in obnemorejo že v rodnem kanalu, drugim zmanjka moč v maternični votlini, ko iščejo pot v jajčevod, tretje pa morda zaidejo v jajčevod, kjer jajčeca sploh ni. Tudi milijoni tistih, ki so zavile v pravi jajčevod, obnemorejo pred ciljem ali pa jajčeca sploh zgreše in hite mimo njega v praznino in temo.

Sestanek brez referatov in analiz

Z medobčinskega posvetovanja predsednikov mladine dolenjskih občin — Splošna ugotovitev: pomanjkanje časa za dejanske stike z mladimi

Sestanka 21. januarja, v Novem mestu so se udeležili predsedniki mladine sedmih dolenjskih, belokranjskih in spodnjeposavskih občin: Črnomlja, Metlike, Novega mesta, Trebnjega, Sevnice, Krškega in Brežic. Pred rednimi letnimi konferencami občinskih mladinskih organizacij so skupno preresetali težave, dosežene uspehe in pomanjkljivosti pri delu v lanskem letu ter vprašanja, ki so skupna vsem.

Ze lanske pomlad so se predsedniki sedmih občinskih organizacij ZM na našem območju dogovorili za medobčinsko sodelovanje, ki naj bi temeljilo zlasti na medsebojni pomoči pri reševanju skupnih vprašanj občinskih konferenc ZM, na skupnih akcijah in enotnem zastopanju nekaterih stališč na republiški ravni. Sedaj so ugotovili, da je tako sodelovanje, zlasti med občinskimi mladinskimi predstevstvi nujno potrebno in koristno in da ga bodo v bodoče razvili še v večji meri.

Potem, ko so se pogovorili o nalogah, ki se čakajo posamezna občinska mladinska vodstva pred rednimi letnimi konferencami (te se bodo zvrstile do začetka marca), so razpravljali o skupnih težavah in ugotovili naslednje:

- aktivni mladih komunistov v občinah na splošno delajo slabo (izjema je metliški aktiv, ki je lani veliko naredil pri sprejemanju novih članov);
- dosežani način sprejemanja mladih v ZK ni bil pravičen in ga je

treba spremeniti: vsak mladinec, ki naj bo sprejet v vrste komunistov, naj se najprej izkaže z delom v mladinski organizaciji. Najprej je potrebno delo z mladimi, posledica tega pa naj bo sprejem v ZK;

— če hočemo, da bo vključevanje mladih v splošen ljudski odpor in enote civilne zaščite učinkovito, morajo biti mladinska vodstva točno seznanjena s programom splošnega ljudskega odpora, s kadrovanjem v vojaške šole in z razporedom pri vojaških obveznikih. Zaradi tega so nujno potrebni posveti z občinskimi predstavniki za narodno obrambo;

— če naj imajo specializirane mladinske organizacije (tabornštvo, radioamaterstvo, planinstvo in druge) pri vključevanju v splošni družbeni odpor izreden pomen, potem jim je za njihovo delo potrebno zagotoviti sredstva;

— potrebna je večja povezava vaških aktivov s krajevnimi organizacijami ter družbeno-političnimi organizacijami na vasi (zlasti ob vprašanih prostorov, denarne pomoči in konkretnih delovnih akcij), kar naj bi rodilo tudi večje uspehe v delu mladine;

— vaški aktiv, ki sodelujejo v republiškem tekmovanju, naj si sami izberejo področja za predavanja, ki naj jih potem organizirajo občinska mladinska vodstva ob sodelovanju z delavsko univerzo.

METLIKA

V kratkem bodo sprejeli v Zvezo komunistov še 24 mladih, ki so se izkazali z delom v mladinski organizaciji. S tem bo v občini 74 komunistov-mladincev. Pohudo za sprejem je dal aktiv mladih komunistov.

V sodelovanju z delavsko univerzo namerava občinska konferenca ZM v kratkem organizirati plesne tečaje, za kar je med mladimi veliko zanimanje. Poučeval bo plesni učitelj iz Ljubljane. — Zaradi velikega števila vaške mladine je zimski čas za to najbolj primeren.

Občinska konferenca ZM pomaga vaškim aktivom v Slamni vasi in v Draščih pri urejanju klubskih sob. Čeprav je v teh vaseh zelo malo mladih (okrog 15 do 20), so zelo zavzeti za delo v mladinski organizaciji, zlasti pa za svoj klubski prostor, pri čemer potrebujejo zlasti denarno pomoč.

NOVO MESTO

Občinska konferenca ZM bo organizirala v začetku februarja seminar za vse predsednike razrednih skupnosti, šolskih skupnosti in mladih aktivov na vseh srednjih šolah v občini. Seminar naj bi jim bil v pomoč pri delu.

Pred kratkim so imeli mladi v Bični vasi redno letno konferenco, ki je pokazala, da so bili delavni zlasti na športnem področju. V nogometu so organizirali tekmovanje za pokal prijateljstva. Ob pomoči vodstva osnovne šole so tudi rešili vprašanje prostorov za sestanke. Šolsko vodstvo jim je namreč odstopilo prostor v svoji stavbi. Letos nameravajo nabaviti še nekaj športnih pripomočkov za namizni tenis, organizirati mladinsko nogometno ligo ter pripraviti odsko igro. Pomagali bodo tudi starim in onemoglim kmetom in navezali stalne stike z mladinci, ki so pri vojakih. Za tekoče leto so si zadali dober program dela, ki ga bodo z zavzetostjo, kakršno so pokazali na konferenci, lahko uresničili.

BREŽICE

Občinska konferenca ZM bo v kratkem organizirala predavanje za vojaške starešine, člane ZK in ZM o sodobnih tokovih v družbi in o nalogah ZM in ZK ob tem. Predaval bo predsednik ZMJ Jancz Kocjančič.

Da bi čim natančneje ugotovili, kje in v kakšni meri se mladi udeležujejo v specializiranih mladinskih organizacijah, bo občinska konferenca ZM v marcu organizirala problemsko konferenco o delu teh organizacij.

SEVNICA

Mladinski aktiv tovarne Lisca, ki sodeluje v republiški „Akciji 75“, je zavzel z delom, ki ga zahteva program akcije. Upajo, da bodo ob zavzetosti vseh mladincev le zadovoljivo izpolnili zahteve načrta. Težave pa imajo z nekaterimi vprašanji, kot na primer s področja splošnega ljudskega odpora, ker ne dobijo potrebnih podatkov.

KRSKO

Občinsko mladinsko vodstvo pripravlja skupno z mladinskimi vodstvi iz Brežic in Sevnice seminar za mlade samoupravljavce, ki ga bodo organizirali prihodnji mesec.

V občini je med mladino tudi veliko zanimanje za ustanovitev taborniške organizacije, kar pa zavira zlasti pomanjkanje denarja.

KOČEVJE

Prireditev „Mladina sebi in vam“ je bila 24. januarja v Seškovem domu v Kočevju. Na njej je nastopilo več mladih domačih pevcev, ansambel „Intervali“ in solist Dominik Trobentar, ki je pel, hkrati pa igral na kitaro. Na programu je bilo še več zabavnih tekmovanj in recitacij.

Nada je up našega šaha

Obisk pri Nadi Peterle, nadarjeni mladi šahistki — Rada bi bila republička prvakinja

Le malo je Mokrašanov, da ne bi vedeli za 13-letno Nado Peterle, učenko 7. razreda, ki je odlična učenka, pa tudi šahistka. Varovanka Jožeta Hočevarja se je v nekaj letih razvila v eno najboljših mladih šahistk v Sloveniji. Dvakrat je postala že republička prvakinja med mlajšimi pionirkami. Kakšna pa bo nadaljnja pot nadarjene mladenke, je težko uganiti, upamo, da ne bo taka, kot je bila pri marsikaterem nadarjenem fantu in dekletu.

— Kako to, da se navdušuješ za šah? „Šah je tako mikaven in skrivnosten, da mi nudi veliko zabave, obenem pa bistri duha. Skratka, navdušuje me in privlači.“

— Kaj te poleg šaha še veseli? „Rada hodim v šolo; kasneje pa se bom verjetno odločila za poklic fotografije, ker je ta poklic lep in zanimiv.“

— Kaj pričakuješ v šahu? „Želim igrati na močnejših ženskih šahovskih turnirjih in se srečati z boljimi šahistkami. Upam, da nisem neskončna, če si želim, da bi bila republička ženska prvakinja.“

— Kdo so tvoji soigranci v Mokronogu?

„Rada igram s svojim mentorjem Jožetom Hočevarjem, dalje

s prof. Zutičem, bratom in Darko Zajčevom.“

Vztrajna Nada se je torej odločila, da s pomočjo svojih prijateljev gre po poti Anice Praznikove, ki je kot prva Dolenjka postala republička šahovska prvakinja.

S. DOKL

Taborniki ne spijo

Taborniki odreda Gorjanskih tabornikov bodo tudi letos organizirali več zimskih akcij, na katerih bodo preizkusili svoje sposobnosti in znanje v taborniških veščinah. Ena izmed večjih akcij bo tudi večdnevni zimski tabor, ki bo najbolj verjetno na Frati ali na Gorjancih. Razen tega bodo med zimskimi šolskimi počitnicami organizirali tudi tradicionalno sankško tekmovanje za vse člane.

Uspeh v Parizu

Vinko Globokar, v glasbenem svetu poznan trombonist in skladatelj, doma iz Zužemberka, je svojim dosedanjim uspehom 15. januarja v Parizu dodal še enega, še bolj bleščečega. Kot povzemanje po Delu, je izvedel ob sodelovanju dveh pariških orkestrorov in zboru radia Koeln (kjer je Globokar zdaj profesor na konservatoriju), dve svoji skladbi, za kar je pred izbranim pariškim občinstvom dosegel tolikšno priznanje kot malo-kdo doslej. Tokrat se je razen tega prvič zgodilo, da je francosko glasbeno združenje celovečerni koncert namenilo enemu samemu avtorju.

Kritika naj bo ustvarjalna

Janez Slapnik: »Ne bojimo se biti marksisti! Potrebne so vsestranske oblike izobraževanja«

— Kako se torej kaže marksistična misel med mladimi?

„Bolj kakor v citiranju misli in načelnem prepričevanju se kaže v odnosih in reagiranju mladih na posamezen pojav v družbi, v njihovi pripravljenosti in sposobnosti ustvarjalnega sodelovanja pri razvijanju naprednejših družbenih odnosov. Izvor glavnih idejnih, moralnih in političnih nerazumevanj mladih pa moramo iskati zlasti v osnovnih protislovjih naše družbe: v nezavzetosti, negiranju samoupravnega sistema, v omejevanju osebnosti in ustvarjalne iniciative, v nezaupanju do mladih in podobno, ne pa v pre-majhnem idejno-političnem delu mladih.“

Kot sem že povedal, se marksistična misel med mladimi kaže v konkretnem delu. Mar sodelovanje pri reševanju samoupravnih vprašanj v šolah, delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih ni v duhu marksizma? Nezanimanje mladih za stare, ponekod preživele oblike osvajanja marksizma se ne pomeni popolne apolitičnosti mladih, kot to trdi v svojem članku tov. Slak, kateremu očitno niso popolnoma jasni cilji in nameni idejno-političnega dela mladih. Mladi so zavzeti za dogajanja v sodobni družbi, žal pa jim večkrat tega ne znamo približati. Z vsestranskimi oblikami dela bomo to pomanjkljivost gotovo učinkoviteje premostili kot pa s koordinacijskimi centri.“

— Kaj je torej vzrok, da koordinacijski center marksističnih krožkov v Novem mestu ni ustanovljen?

„Ob obisku tov. Slaka, ki ni imel namena pomagati pri ideološko-političnem izobraževanju mladih, ampak le ustanoviti koordinacijski center marksističnih krožkov, smo jasno povedali, v katerih oblikah poteka izobraževanje mladih na tem področju ter da glede na trenutno kadrovska in drugo stanje koordinacijskega centra ne potrebujemo. To ne pomeni, da se bojimo biti marksisti in komunisti, kot to trdi tov. Slak, vendar se bojimo vseh tistih, ki

nam hočejo vsiliti svojo razlago marksizma, za katerega osvajanje pa se niso pripravili živovati.“

To je moje prepričanje, ki ga ne maram nikomur vsiljevati, zato vam bom tudi druge mladince, da o teh vprašanjih javno povedo svoje mnenje.“

A. V.

Kičo zmagal že drugič

93 bralcev je glasovalo:

1. »Više nečeš biti moja« — K. Slabinac — 35 glasov
2. »Visoko nad oblaki« — Slaki — 24 glasov
3. »Marijana« — Dubrovniški trubadurji — 11 glasov
4. »Titanike« — Slaki — 4 glasovi

Spet se je večina bralcev odločila za skladbo „Više nečeš biti moja“. Za priljubljenega Krunoslava Slabince so ogrevajo zlasti dekleta. Za vse tiste, ki mu želijo pisati, objavljamo tokrat tudi njegov naslov, ki nam ga je poslala Marjetka iz Novega mesta: Krunoslav Slabinac, Ljubice Perovac 1, 41000 Zagreb. Upamo, da smo s tem ustregli Branki, Faniki, Milici, Marinki in vsem drugim, ki ste nas prosili za njegov naslov.

Opozarjamo vas, da lahko lestvico najbolj poslušanih plošč poslušate tudi v oddajah radia Brežice in Sevnice.

Veliko bralcev nas sprašuje za točni naslov uredništva. Najdete ga na zadnji strani Dolenjskega lista v desnem spodnjem kotu.

Današnji zreb je odločil:

1. Marinka Suštaršič, Rudnik 9, Kočevje
2. Malči Meglen, Potiskavec 14, Struge na Dolenjskem
3. Jože Juršč, Dol. Dobrava 8, Trebnje

Plošče so darilo trgovine „Murca-tor“ iz Novega mesta.

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek .....

Ulica .....

Kraj .....

Rok: 1. februar 71

Kupon št. 3

Sodišče zahteva dejansko vrednost

Nesporazum je nastal zaradi tega, ker so bili nekateri ukradeni predmeti previsoko ovrednoteni — Za sodišče veljajo cene v skladišču

Poročali smo že, da se je 19. januarja na novomeškem okrožnem sodišču začela razprava zoper sedmerico, obtoženo, da je od leta 1967 do januarja 1969 odnesla iz IMV za več kot 52.000 din tovarniškega materiala — od avtomobilskih gum in akumulatorjev do blaga in orodja. Senatu peterice je predsedoval sodnik Janez Pirnat.

Dvoboj na progi brez zmagovalca

Papežu iz Jezera sta ušla vola na progo, nakar je od Trebnjega pridrvel vlak — Po čudnem naključju so lastnik in živali ostali živi

Franc Papež iz Jezera je še zdaj prepričan, da je le čudno naključje rešilo njega in oba vola, ki ju je nekoga dne sredi januarja gnal iz Mirne peči proti domu. Na tej kratki poti je doživel tako pretesljivo dogodiv-

ščino, da grede človeku ob njej lasje pokonci. Nikoli v življenju ni bil tako blizu smrti kot takrat.

Počasi je Papež tistega dne gazil sneg od Mirne peči po poti "proti domu in vola sta mu vidno sledila. Vse do Vrhpečel se ni zgodilo nič takega, kar bi mu ostalo v spominu. Ko pa je hotel prečkati železnico, sta se mu vola pri prehodu iztrgala in jo ucvrta po progi nazaj proti Novemu mestu. Papež je hotel živati spraviti s tira, pa si je to zaman prizadeval. Tekel je za živalma, kolikor so mu dale moči, in v strahu pogledoval zadi naprej, zdaj nazaj, da se ne bi od kod prikazal vlak. Kar je najmanj pričakoval, se je zgodilo: v nekaj minutah se je res prikazal vlak, ki je pridrvel od Trebnjega. Ko je Papež zagledal za seboj lokomotivo, se je še z zadajimi močmi pogoljal za voloma, da bi ju le kako spravil z železnice in preprečil nesrečo, ki se je tako hitro bližala. Strojvodja je živino opazil in zmanjkal hitrost, vendar vlaka ni mogel pravočasno ustaviti. Med tem je Papeža že zadela lokomotiva z odbijačem in ga pahnila v sneg, nato pa je zadela tudi oba vola ter ju odbila vsakega na eno stran. Naključen neenakopraven dvoboj na progi se je končal na srečo brez žrtve: živalma je raztrgano kožo zašil trebanjski veterinar, Papež pa kljub precejšnjemu udarcu ni iskal zdravniške pomoči.

V PEŠCA NA PREHODU ZA PEŠCE

— 21. januarja okoli 18. ure je Franc Petrič z Brega pred stavbo občinske skupščine v Novem mestu prečkal Ljubljansko cesto. Ko je bil sredi prehoda za pešce, ga je z osebnim avtomobilom zadel Tone Kump, ki se je pripeljal iz Bršlina. Vozilo je zadelo Petriča v nogo, vendar na srečo ni bilo hujših poškodb.

Tudi na cesti smo ljudje...

20. januarja dopoldne se je v Krškem pred trgovino, nedaleč od Valvasorjeve tiskarne na pločniku pogovarjalo pet ali šest žensk. Bil je tretji dan odjuga, da je sneg drsel, kot bi kuril pod njim. Še strehe nad tisto trgovino se je nenadoma utrgal plaz in zgrmel za dva koraka od žensk pol na pločnik, pol na cesto. Zadržal se je samo obupen "joj!", nakar so se ženske razbežale. Šlo je za las, a kdo bi bil kriv, če bi katera za vedno ostala pod kupom težkega, z zdravim ledenih sveč pomčanega snega?

Manjkalo je le opozorilo, tako kot jih vidimo v Novem mestu na vseh pločnikih tam, kjer sneg še vedno ni zapustil stebre. Dva na zid naslonjena kola in na enem napis: "POZOR, PAZITE NA SNEG!" — to je vse, kar se da v tem primeru narediti, na kar pa se v Krškem niso spomnili.

Zana prinaša ljudem dovolj težav in ni potrebno, da bi delala silo še na ludeh. Proti sili pa se lahko zavarujemo, najpreprosteje z opozorili in nasveti, kako tvegati v tem ali onem primeru. Vsaj tam, kjer se to da doseči z majhnimi sredstvi, bi morali napraviti vse, da bi človeka zavarovali. Ali so službe tako imenovane posebnega družbenega pomena dovolj naredile, da bi bil človek varen na pločniku, cesti, ob vhodu v lokal? I. Z.

BREZINA: KOLESARJA SPODNEŠLO

— 23. januarja je na poledneli cesti v Brezini spodneslo kolesarja Jožeta Ocvirka iz Dučnih sel v trenutku, ko se je mimo peljal z osebnim avtomobilom Stanko Golob z Malega vrha. Avtomobil je kolesarja zadel in ga poškodoval, tako da so ga odpeljali v breziško bolnišnico.

Kdo bo sodnik — porotnik?

Na zadnji seji komisije za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve občinske skupščine Ribnica so predlagali kandidata za sodnike porotnike okrožnega sodišča Ljubljana. Doslej je imela ribniška občina pri tem sodišču tri porotnike, po novem jih bo imela pet. Komisija je predlagala kot kandidata za porotnike naslednje občane: Vinka Mateta, Jožeta Riglerja, Alojza Lavriča, Rudolfa Brinška in Franceta Češarka. Slednji je bil že doslej porotnik omenjenega sodišča. Predlog mora potrditi še republiška skupščina.

Prvi dan je sodišče poslušalo zagovore obtoženih: Bogomira Radija, Alojza Antončiča, Alojza Globevnika, Slavka Pajiča, Jožeta Cimermančiča, Franca Trameta in Branka Vovka. Alojz Antončič, ki je v času dejanja delal v tovarniškem skladišču in skupini omogočal, da je odnašala tovarniški material v vrečah, je dejal, da je tedaj pač "vsakdo kradel, kolikor je mogel". Za njim je Slavko Pajič dejal, da je bil pobudnik za kraje in akcije Radi. "Bil je poln idej," je dodal, "njegova je bila tudi zamisel, da spravimo ukradeni material iz tovarniških prostorov skozi streho."

Naslednji dan se je razprava zoper obtožene nadaljevala. Sodišče je zaslišalo kupce materiala, ki ga je v IMV pokradla Radijeva skupina. Kupci so potrdili, da za nekaj teh reči res kupili. Pri zaslišanju predstavnik IMV pa je sodišče ugotovilo, da je bila vrednost prevleke za blazine na zadnjo, ki jih inajzo obtoženi tudi na vesti, previsoko obračunana. Sodišče je dodatno zaslišalo še enega predstavnika IMV, da bi povedal, kako je tovarna prišla do cen, ki so bile podlaga za obtožbo. Tudi po tem pričevanju sodišče se ni bilo jasno, kakšna je bila dejanska nabavna vrednost predmetov, ki so navedeni v obtožnici.

Po kratkem posvetu je sodišče odločilo, da se glavna obravnava zoper obtoženo sedmerico preloži za nedoločen čas. Posebej zahteva, naj material, za katerega odgovarjajo obtoženci in je podrobno naveden s cenami v obtožnici, znova ovrednotijo izvedenci. Sodišče hoče vedeti, kakšno vrednost so imeli predmeti v skladišču, in ne v drugih tovarniških prostorih.

KRONIKA NESREČ

HUDE URE PRI DRNOVEM — 23. januarja zjutraj se je na poledneli avtomobilski cesti pri Drnovem in v gosti megli zgodila prometna nesreča, ki je povzročila za 45.000 din gmotne škode, osem ljudi pa je bilo ranjenih. Peugeot, ki ga je Sebastijan Berišč, iz Janjevega vasi proti Ljubljani, je zaneslo na levo stran in je čelno treščil v kombi, ki ga je nasproti vozil Anton Fabjančič iz Hršćev. Iz Zagreba je tedaj Anton Brentar pripeljal tovornjak s prikolico in zvil na desno, vendar tako, da je prikolica še ostala na cesti. Vanjo se je zaklet s tovarnjakom Dravograjačan Blaž Ferč, ko je za Brentarjem pripeljal tovornjak s prikolico. Od Zagreba se je pripeljal še avtomobilist Dragutin Medvedec, se hotel izogniti stoječim vozilom, pri tem pa zadel Beriščevega peugeot. Šest laže ranjenih sopotnikov so odpeljali v breziško in zagrebško bolnišnico, medtem ko dva nista iskala pomoči v bolnišnici.

Do 7. ure se je pri Drnovem nabrala že dolga kolona vozil. Tedaj je od Ljubljane pripeljal Svetomir Miljković avtobus nškega Expressa in za kolono ustavil Nemeec Lothar Huth ni mogel ustaviti svojega osebnega avtomobila in se je zaletel v avtobus. Huth in sopotnik Guenther Korstanz sta bila laže ranjena. Gmotno škodo so ocenili na 24.000 din.

Zatem so se pri Drnovem vrstile še druge nesreče. Dvajset minut kasneje je v stoječi tovornjak Muharema Kahrimanovića iz Prijedora treščil tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Mariborčan Franc Mesarič. Škoda je bilo za 3000 din. Čez pol ure je Viktor Avšec iz Ločnice z zastavo 850 zadel fiat 1100, ki ga je pred njim vozil Stanko Sladič z Vrhnike. Ob 9.40 je Zagrebčan Marjan Korošič zadel osobni avto škode someščana Fedorja Reščeca. Ob 13.30 je Alojz Travnikar iz Šem-

petru vozil tovornjak s prikolico proti Ljubljani. Prehitel je osobni avtomobil in dva tovornjaka, ko pa je zavilj spet na desno, se je naproti iz megle "iztrgal" s fičkom Novomeščan Milan Knap in zadel prikolico. Ranjena sta bila Cvetka in 2-letni sin Milan Knap, ki so ju odpeljali v novo meško bolnišnico. Škoda je bilo za 7000 din. Ob 13.45 je v osebnim avto Vahida Hadžića, ki se je peljal proti Zagrebu, treščil Leopold Kmetič iz Domžal. Škoda je bilo za 3500 din. Kmalu nato je na tem kraju Dušan Zivković iz Beograda z osebnim avtom NSU zadel volkswagen, ki ga je proti Ljubljani vozila Antonija Lapan iz Zagreba. Škoda so ocenili na 3000 din.

Pol ure kasneje se je pri Drnovem zgodila zadnja nesreča tega dne. Naprej je Vinco Duler iz Zagreba, ki se je peljal proti Ljubljani, z osebnim avtom zadel zastavo 1300 Ota Lovčena iz Sarajeva, nato pa je Nemeec Guenther Mahlmann z Mercedesom treščil v zagrebčanovo in sarajevčano vozilo. Škoda so ocenili na 32.000 din.

KARTELJEVO: FIČKO V OGRAJI — Marija Gregorič iz Slovenskih Konjic se je 24. januarja peljala s fičkom proti Novemu mestu. Pri Karteljevem je z avtomobilske ceste zavila na priključek. Na mokri cesti pa je vozilo zaneslo in je udarilo ob ograjo. Škoda so ocenili na 3000 din. Voznica si je ranila obraz.

SENTJERNEJ: IZSILJENA PREDNOST — Radoje Anđelić iz Krškega je 24. januarja z osebnim avtom v Sentjerneju zapeljal na prednostno cesto in zadel osobni avto, s katerim se je peljal Ernest Koligat iz Gobjel. Trečenje je povzročilo za 4500 din škode.

KARTELJEVO: V MEGLI ZA 25.000 DIN ŠKODE — Jusuf Gazić iz Banjaluke je 22. januarja pri Karteljevem v megli dohitel kolono vozil in se ustavil. Vanj se je kombijem treščil Petar Burić iz Zeline. Naproti je Koča Arabadijev iz Strumice pripeljal tovornjak. Ne srečnemu kombiju se je umaknil s ceste, pri tem pa z neutrjene banke zapeljal med skale v vsekju. Gazičev sopotnik Vučina Mavrak in voznik Arabadijev sta bila laže ranjena, gmotno škoda pa so ocenili na 25.000 din.

MOKRICE: TOVORNJAK NA STREHI — Štefan Horvat iz Zgornje Pirniče je 21. januarja ponoči pri Mokricah zapeljal s tovornjakom v megli na bankino, nakar se je vozilo prevrnilo na streho. Gmotne škode je bilo za 9000 din.

LEŠNICA: MOPEDISTA ODBIL V SNEG — Alojz Lavrič iz Novega mesta je 19. januarja zvečer vozil osobni avto proti Novemu mestu. V Lešnici se je s stranske poti pripeljal na cesto mopedista Martin Gorenc. Lavrič je zavrl, medtem pa že zadel mopedista in ga zbil v sneg. Gorenc si je pri padcu poškodoval noge.

GMAJNA: S ŠKODO POD NASIP — Pri Gmajni se je 18. januarja s škode prevrnil Vinco Kerin iz Grižeče vasi in obstal pod nasipom. Popravilo vozila bo veljalo več kot 2000 din.

KRSKO: TOVORNJAK ZADEL MOPEDISTA — Jože Guček iz Krškega je 21. januarja s tovornjaka med vožnjo izgubil paket, ko pa je hotel z vzvratno vožnjo ponj, je zadel mopedista Franca Kuznika. Na srečo je dobil mopedista le lažje poškodbe.

3
„Zanimivo — nadvse zanimivo,“ je rekel Holmes, vstal in vzel svoj klobuk. „Mislim, da bo najbolje, če nemudoma krenemo v Trečnanek Wartho. Priznam, da sem le rodo naletel na primer, ki je bil na prvi pogled tako nenavadno problematičen.“

Tisto jutro naša prizadevanja niso obrnila posebnega uspeha. A že koj spocetka se je pripetilo nekaj značilnega, kar je napravilo nam nadvse mračen vtis. Do mesta, kjer se je zgodila tragedija, se pride po ozki, vijugasti podeželski poti. Med hojo smo zaslišali ropot kočije, ki se nam je bližala, in smo stopili na stran, da smo jo spustili mimo. Tedaj sem zagledal skozi zaprti okno strahotno spačen, težeč se obraz, ki je boljčal v nas. Te srepe oči in stisnjeni zobje so švigali mimo nas kot strahotne sanje.

„Moja brata!“ je vzkliknil Mortimer Tregennis, ki je prebledel prav do ustnic. „V Helston ju peljejo.“

Z grozo smo se ozirali za črno kočijo, ki je oddirala dalje po svoji poti. Nato pa smo krenili proti tisti zloveščji hiši, v kateri je stanovalec doletela tako čudna usoda.

To je bila velika in svetla hiša, precej podobna vili, okoli nje pa prostran vrt, ki je bil v tem cornwalskem zraku že poln pomladnih cvetic. Proti temu vrtu je gledalo okno dnevene sobe in od tam je morala priti — kakor je pripovedoval Mortimer Tregennis — tista zla stvar, ki je v hipu navdala vse navzoče s takšno grozo, da so zblazneli. Preden smo stopili na verando, je Holmes počasi in zamišljeno hodil med cvetličnimi lonci in po stezi. Spominjam se, da je bil tako zamišljen, da se je spotalnik nad škroplnico in jo prevrnil ter poplavil pri tem naše noge in še vrtno stezo. V hiši nas je sprejela postarna cornwalska gospodinja, gospa Porterjeva, ki je skrbela za družino, pomagala pa ji je neko mlado dekle. Na vsa Holmesova vprašanja je odgovarjala hitro in jasno. Ponoči ni prav ničesar slišala. Ljudje, ki je zanje delala, so bili zadnje čase vsi izvrstno razpoloženi in ni se spominjala, da bi bili kdaj bolj veseli in da bi se jim boljše godilo. Ko je zjutraj stopila v sobo in videla tisto strašno družbo za mizo, je od strahu omedlela. Ko se je osvobodila, je na stečaj odprla okno, da bi vdrl v sobo jutranji zrak, in stekla do ulice, tam pa poslala nekoga kmečkega fanta do zdravnika. Gospa je na svoji postelji zgoraj, če jo hočemo videti. Potrebni so bili štirje krepki moški, da so spravili oba brata v rešilni voz umobolnice. Sama ne bi ostala v hiši niti en dan več in misli se isto popoldne kreniti k svojim domačim v St. Ives.

Povzpeli smo se po stopnicah in si ogledali truplo. Gospodična Brenda Tregennis je bila zelo lepo dekle, čeprav je blizu srednjih let. Njen temni obraz je bil zaradi svojih čistih potez mičen celo v smrti, vendar se je na njej še vedno skrivalo nekaj tistega krča groze, ki je bila njeno zadnje čustvo v življenju. Iz spalnice smo stopili v dnevno sobo, kjer se je bila ta strašna tragedija zgodila. Kamin je bil še poln pepela in ognjokov od ognja, ki je gorel prejšnjo noč. Na mizi so stala pogreznjene v svečnike štiri do kraja dogorele sveče, karte so bile še vedno razmetane po njej. Stoli so bili odrinjeni k stenam, vse drugo pa je bilo tako, kakor je bilo prejšnjo noč. Holmes je z lahkimi, naglimi koraki stopal po sobi; sedel je zdaj v ta, zdaj v oni stol, jih premikal in spet postavljval na prejšnje mesto. Preizkušal je, koliko se vidi z vrta; pregledoval je tla, strop in kamin; a nikoli nismo videli, da bi se mu oči nenadoma zažvetile in da bi

stisnil ustnice, kar bi mi razodelo, da je zagledal v tej popolni temi žarek luči.

„Zakaj pa je gorel ogenj?“ je enkrat vmes vprašal. „Ali so ob pomladnih večerih vedno kurili to malo sobo?“

Mortimer Tregennis mu je razložil, da je bila noč mrzla in vlažna. Zato so zakurili, ko je prišel. „In kaj boste zdaj storili, gospod Holmes?“ je vprašal.

HUDIČEVA NOGA

A.C. Doyle

Moj prijatelj se je nasmehnil in me prijel za roko. „Mislim, Watson, da se bom spet začel zastrupljati s tobakom, kar ste že tolikokrat in po pravici obsodili,“ je rekel.

„Zdaj se bova vrnila domov, če dovolite, gospodje, saj se mi zdi, da tu ne bomo odkrili nič novega več. Premišljal bom o tem, kar smo ugotovili, gospod Tregennis, in če se bom česa domislil, bom vam in vikarju prav gotovo sporočil. Torej na svیدنje!“

popolni in zamišljeni molk. Sedel je v naslonjaču, zvit v dve gube, njegov prepadeni in asketski obraz je bil komaj videti sredi modrih kolobarjev dima njegove pipe. Črne obrvi so bile povečane, čelo nagubano, oči pa so bile prazne in odsotne. Končno je odložil pipo in planil pokonci.

„Tako ne bo šlo, Watson!“ je smeje se vzkliknil. „Raje pojdiva na sprehod ob čerreh in iščiva kremenčeve pušice. Bolj verjetno jih bova našla, kakor odkrila ključ do tega problema. Če pustiti, da možgani delajo brez zadostnega gradiva, je tako, kot da bi človek pognal stroj s pretirano hitrostjo. Sam sebe uničuje. Morski zrak, sonce in potrpljenje, Watson — vse drugo bo prišlo samo.“

„Zdaj mirno ugotoviva, pri čem sva, Watson,“ je nadaljeval, ko sva lazila po skalah. „Trdno zagrabiva za tisto malo, kar veva, tako da bova lahko potem, ko bova zvedela kaj novega, brž uvrstila novo odkrita dejstva tja, kamor spadajo. Najprej tote: ne ti ne jaz nisva pripravljena verjeti, da hudičji posegajo v človeške zadeve. To misel lahko je koj spocetka povsem izključiva. Dobro. Ostanedo nama še tri osebe, ki jih je hudc prizadel nekaj zavestni ali nehotni človeški vpliv. Do tod sva na trdnih tleh. No in kdaj se je to zgodilo? Če je tisto, kar smo slišali, res, potem se je očitno pripetilo takoj za tem, ko je gospod Mortimer Tregennis zapustil sobo. To je zelo važna točka. Domnevamo, da se je to zgodilo v nekaj minutah zatem. Karte leže še vedno na mizi. Tedaj je že minila ura, ko grede ljudje navadno v posteljo. A vendar niso spremenili svojega položaja ali odrinili stolo. Ponovljaj tedaj, da se je tista stvar zgodila neposredno po njegovem odhodu in ne kasneje kakor ob enajstih zvečer.“

Očitno bo naš naslednji ukrep, da preve-

Štef in Štefuc

I. Z.

Malo za vasjo, skoraj ob potoku, je v nizki in ostareli hiši živela stara Štef z družino. Precej jih je bilo pri hiši, a sreče ni bilo. Stari ga je zlivaval vaje, da je bilo veselje. Mati in otroci pa so strdali in v strahu čakali, kdaj se bo pijanec primajal domov. In kadar je prišel, je zatulilo in zakričalo okrog hiše. Stari je z bičkovko podil ženo in otroke po dvorišču, mikastil, kar mu je dalo pijano telo, in rovel, kot bi klatl merjasca. In v veselje je končalo, da so razjokana žena in kot šibe trepetajoči otroci ušli in se skrili pri sosedi.

„Vam že pokažem, sodraga!“ je za njimi rovel Štef, preklinjal, nato razgrajal in odhrmel v hišo. Tam je še spraznil steklenico vina in zasmrčal...

Štefuc je bil najstarejši otrok, fant od fare, pa je največkrat skupil. Stari Štef je najprej planil naden, ga zlasal in premikastil, polje pa se je lotil drugih.

„Ti falot in baraba! Ne boš me spodrinil, ne! Misiš, da boš kmalu ti gospodar, a? Ne boš me, baraba. Ne ti in ne tvoja zanikarna mati! Vama bom že dal, pa še ostalim povrhl! Prekleti, da vas ne vidim več v tej hiši... Mars...“

In je pelo po ramah in hrbtih. Minila so leta in zob časa ni miroval.

„Tovariš sodnik, stanje je res nevdržno. Moj lastni sin me pretepa in gonil od hiše. Mene, lastnega očeta... Garaž sem in dober sem bil. Pa zdaj?“

Tako je govoril stari Štef in solze so mu bile v očeh.

„Morate nekaj ukreniti, drugače bo po meni. Ponoči mi ne da miru. Tuli in rjove nad menoj... Zakaj? Kje je pravica, o ljudje?“

In tako je prišel Štefuc pred sodnika.

„Nič ni res, kar govori stari. Le pijan je vedno, pa se mu malo meša. Malo manj naj bi pil in malo več delal, pa bi bilo dobro. Jaz da bi na starca roko položil? Kje pa, saj je vendar moj oče...“

Prislo so priče in zadeva je postala jasna. Štef in Štefuc sta zamenjala vlogi, so rekli ljudje. Poprej je Štef mikastil Štefuc in ta je bil revež; zdaj pa je Štefuc zrasel in mikastil Štefa, vse pa ostane v družini. Pijeta ga oba rada. Kaj hočete, jabolko ne pade daleč od drevesa!

JAKA PRAVICNIK

PREPREČUJMO zobno gnilobo!

3

Vidimo torej, da so z ene strani za nastanek zobne gnilobe pomembni razni bacili, da pa lahko uspešno opravijo svoje škodljivo delo, so potrebni še posredni, pospeševalni čimtelji. Med te pospeševalne faktorje štejemo poleg mnogih drugih tudi hrano. Seveda ni vsaka hrana škodljiva v tem smislu, da bi povzročila zobno gnilobo. Beljakovine (meso, jajca itd.) zobno gnilobo celo zavirajo. Masti so indiferentne, torej te bolezni niti ne pospešujejo niti je ne zavirajo. Škodljiva za zobe so pa predvsem tista hraniva, ki vsebujejo ogljikove hidrate (sladkor, kruh, krompir).

ŠKODLJIV UČINEK OGLJIKOVIH HIDRATOV

Dolgo ni bilo znano, ali so ogljikovi hidrati za zobno gnilobo pomembni ali ne. Ker pa tako važna stvar se ne sme biti dolgo nerazjasnjena, so ameriški znanstveniki začeli natančneje raziskovati ta problem. Osebam, ki so se prostovoljno javile za poskus, so za 8 tednov odvzeli iz hrane v celoti vse ogljikove hidrate. Po osmih tednih so te hranile te osebe 8 tednov normalno, torej so uživale tudi ogljikove hidrate, nato pa so dieto brez ogljikovih hidratov ponovile. Druga skupina ljudi, ki so je hranila povsem normalno, je služila pri tem poskusu za kontrolno skupino. Ko so analizirali rezultate poskusa, so ugotovili, da tisti, ki so se za določen čas odrekli ogljikovih hidratov, skoraj niso več obolevali za zobno gnilobo. Nasprotno pa so ljudje iz kontrolne skupine kazali prirasček zobne gnilobe. S tem je bil prvič dokazan škodljiv učinek ogljikovih hidratov za zobe. Dokazano pa je bilo tudi, da je odtegnitev ogljikovih hidratov iz hrane zelo koristen ukrep proti zobni gnilobi. Poskus je odkril še to, da so ogljikovihidratni hrani ni treba odpovedati za stalno, ampak dosežemo odlične učinke proti zobni gnilobi tudi, če ogljikove hidrate le občasno izločimo iz hrane. To si seveda moramo zapomniti, ker se na ta način lahko uspešno obvarujemo zobnega kariеса. Ker razpravljamo danes o vlogi luane na nastanek zobne gnilobe, se moramo vprašati, ali so vsi ogljikovi hidrati zobjem v enaki meri škodljivi.

To vprašanje so rešili na Švedskem. Ugotovili so, da so ogljikovi hidrati tem bolj škodljivi, čim dalj časa se zadržujejo v ustih. Torej so lepilivi keksi bolj škodljivi kot npr. sladkor, kava ali čaj. Ugotovili so tudi, da ogljikovi hidrati bolj škodljivo delujejo, če uživamo le ogljikove hidrate, kakor če uživamo mešano hrano.

ZAKAJ JE ZLASTI ZA OTROKE CRNI KRUH BOLJŠI?

Kruh je tipičen predstavnik ogljikovih hidratov. Poznamo beli in črni kruh. Tako beli kot črni sta lahko pšeničnega ali nepšeničnega izvora. Beli kruh je za zobe bolj škodljiv kot črni. Vsebuje namreč beljakovino gliadin, ki je lepiliva, zato se kruh rad lepi na zobe. Tam razpada in na že opisani način škoduje zobem. Razen tega je bela moka mleta zelo fino, zato bel kruh ni zrnat. Ker torej nima nobenih zrn, se pri jedi ne vrši sicer običajno (fiziološko) čiščenje zob. Črni kruh pa je grobo zrnat, zato se pri jedi vrši fiziološko čiščenje zob. Groba zrnca v črnem kruhu dobro očistijo površino zob. Seveda črni kruh ne vsebuje čiste beljakovine gliadina, zato tudi ni tako lepiliv. Posebno priporočajo strokovnjaki zlasti za otroke črni kruh nepšeničnega izvora, npr. ržen, ajdov, ovsen, koruzni kruh! Take vrste kruh je za zdravje zob odličen in ga ne moremo dovolj priporočiti. Mišljenje, da je beli kruh znak visokega življenjskega standarda in torej blaginje, je zgrešeno. Omogočiti moramo, da dobe naši otroci zdrav črni kruh, in če je le mogoče, nepšeničnega izvora! Če pa to ni mogoče, je treba poskrbeti za redno čiščenje zob po vsakem obroku.

ŠE O VITAMINIH IN KALCIJEM FOSFORJU

Zelo pomembni za zdravje zob so tudi vitamini. Vitamin C je važen za dlesni, pa tudi sicer pozitivno vpliva na zdravje zob. Potrebna sta tudi vitamini A in D. Vitamin D je potreben za pravilno poapnevanje (mineralizacijo) kosti in zob. Brez tega vitamina se pojavi pri otrocih bolezen, ki je znana pod imenom rahitis. Rahitis lahko poškoduje pri majhnem otroku tudi zobe. Preiskave so pokazale, da je vitamin D tudi v kasnejših starostnih dobah sredstvo za preprečevanje zobne gnilobe. V tem pogledu zadostujejo že majhne količine tega vitamina. Praktično zadostuje dnevno 1 žlica ribjega olja. Ribje olje vsebuje tudi že zadostno količino A vitamina, ki je tudi potreben za zdravje zob in vse ustne votline. Ta vitamin preprečuje v ustih razne infekcije in ga nekateri zato imenujejo antiinfekcijski vitamin.

Pridružite se
modernim ljudem,
ki pijejo
CYNAR

Veletrgovina »MERCATOR«, Ljubljana,
poslovna enota »STANDARD«, Novo mesto

razglašala naslednja prosta delovna mesta:

1. šofer tovornega avtomobila
2. prodajalec-ka mešane stroke za prodajalno Škokljan
3. delavec-težak za skladišče v Novem mestu

Pogoji za sprejem:

- pod 1. kvalificiran šofer,
- pod 2. kvalificiran trgovski delavec,
- pod 3. nekvalificiran delavec z odsluženo vojaščino.

Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite do vključno 4. februarja 1971
splošni službi PE »STANDARD«, Novo mesto, Glavni trg 3.

Sevničani prvi v Ljubljani

Na republiškem zimskem rokometnem prvenstvu se je letos izredno postavila ekipa Sevnice, ki je zmagala v svoji skupini. Zadnji dve srečanja so Sevničani odločili v svojo korist. Premagali so Mokre z lga z 8:7 in Idrijo z 18:10. V teh dveh srečanjih so Sevničani prikazali dobro igranje in vse kaže, da bodo za težka spomladanska tekmovanja dobro pripravljeni. J. BLAS

Odlični Ribničani.

Ribniški rokometali so sodelovali v najtežji skupini predtekmovanja letošnjega rokometnega prvenstva Slovenije, ki je bilo končano v nedeljo 24. januarja v Ljubljani. V srečanjih z odličnimi ekipami Slovana, Izole, Slovenj Gradca, Zameta z Reke in drugimi, so zasedli odlično drugo mesto in se bodo borili v finalu za čim višjo uvrstitev. Rezultati Ribničanov v zadnjih kolih: Ribnica : Izola 19:12, Ribnica : Polet 20:13 in Ribnica : Zamet 18:12.

Ker so v svoji skupini zmagali tudi Sevničani, sta torej letos dve dolenjski ekipi dosegli izreden uspeh.

V Novem mestu jadralno prvenstvo

16. junija bo v Novem mestu republiško jadralno prvenstvo, ki sledi kot zaključna zvezna akcija letalskih poletov. Računajo, da bo na tem tekmovanju nastopilo 30 najboljših jadralcev, med njimi bodo tudi člani državne reprezentance, ki se bodo v tem času v Prečni pripravljali na zahtevnejša tekmovanja.

Slovenci, ki so lani dobili 25 jadralnih letal »Blanik«, »Delfin« in »Trenar«, imajo vedno več možnosti, da v tem lepem športu še hitreje napredujejo.

KRSKO — Na prvenstvu osnovne šole Jurija Dalmatina v veslalomu je nastopilo več kot 50 tekmovalcev. Proga je bila dolga 250 metrov in precej zahtevna. Rezultati: pionirji — 1. Longo 30,1, 2. Mavsar 30,2, 3. Markovič 31,4, 4. Gombac 33,2, 5. Koštomaj 34,2 itd.; pionirke — 1. Medved 33,1, 2. Pogačar 35,6 itd. (L. H.)

Stane Jarc prvak Krškega

Prejšnji teden je bilo končano odprto kegljaško prvenstvo Krškega v kategoriji 1 x 200 lučajev. Nastopilo je 70 kegljačev iz Novega mesta, Žužemberka, Krškega, Sevnice in Brezice. Najuspešnejši so bili Novomeščani, ki so osvojili prvih šest mest. Prvak Krškega je postal Novomeščan Stane Jarc, ki je podrl 885 kegljev, več kot 800 kegljev pa je podrl 18 tekmovalcev, kar je svojevrsten rekord za Dolenjsko. Prvi trije kegljači so prejeli lepe pokale od organizatorja OBŽTK Krško.

Rezultati: 1. Jarc (Krka) 885, 2. Mrzlak (Luknja) 874, 3. Krušič (Pionir) 874, 4. Rožič (Krka) 870, 5. Rodič (Železničar) 860 itd.

NAS RAZGOVOR

Športniki so sami dobri učenci

Prosvetni delavec Peter Maurin govori o dejavnosti
ŠSD Polet v šentjerneju — Vključenih 363 članov

Prosvetni delavec Peter Maurin vodi šolsko športno društvo »Polet« na osnovni šoli »Martina Kotarja« v šentjerneju. ŠSD so ustanovili septembra 1962 in danes vključuje 363 članov; med temi je 255 aktivnih, ki se udeležujejo v osmih sekcijah: rokometu, nogometu, košarki, atletiki, namiznem tenisu, šahu, strelstvu in smučanju. Šentjernejski pionirji so se v zadnjih letih udeležili vseh občinskih tekem in imeli precej srečanj z vrstniki iz sosednjih šol. Več je o dejavnosti povedal mentor Peter Maurin.

— Kako na splošno ocenjujete dejavnost društva?

— Imamo precej živahno dejavnost, kar se kaže tudi v športni razgibanosti v vsej šentjernejski dolini. Niso nam važni rezultati, v prvi vrsti nam gre za množičnost. Imamo poseben odbor, ki s pomočjo vzgojiteljev načrtuje celotno dejavnost. Tam, kjer sami ne zmoremo, nam pomagajo tudi nekdanji naši učenci.

— Kako se kaže dejavnost ŠSD nasproti ŠD šentjernejskega? — Odlično se dopolnjujemo. Zunanje športno društvo ne bi moglo živeti brez kadrov, ki jih vzgajamo na šoli. Še nikoli ni prišlo do nesoglasij, sodelovanje je odlično.

— V čem je največja vpliva ŠSD?

— Pri nas so športniki dobri učenci; tisti, ki imajo »slabe« ocene, se ne smejo udeleževati vaj v

Čeprav je odjuga precej načela debelo snežno odejo, so se mladi preteklo nedeljo vseno pomerili na snegu in izbrali najboljše smučarje v občinah. Na sliki: eden od 150 nastopajočih v Črmošnjicah (Foto: S. Dokl)

MLADI NA DOLENJSKEM SO SE POMERILI 150 smučarjev v Črmošnjicah

Vrsta množičnih občinskih šolskih tekmovanj na Dolenjskem — Pomerili so se Trebanjci, Krčani in Novomeščani — Vedno več smučarjev

Kljub neugodnim snežnim razmeram — odjuga je tudi v Črmošnjicah naredila svoje — se je na občinskem prvenstvu v veslalomu za učence 1. in II. stopnje zbralo več kot 150 smučarjev skoraj iz vseh večjih občinskih središč novomeške občine. Organizatorji so tokrat zahtevno tekmovanje v razmeroma kratkem času odlično izpeljali. Najboljši posamezniki so prejeli lepa odličja, ki jih je pripravila občinska zveza Društva prijateljev mladine Novo mesto.

Rezultati: cicibanke — 1. Kocutar (Žbk.), 2. Bukovec (Vavta vas); cicibani — 1. G. Pucelj, 2. Peric (oba N. m.), 3. Mlekuš (Sent.), 4. S. Pucelj, 5. Turk (oba N. m.) itd.; mlajše pionirke — 1. Zupančič, 2. Toviak, 3. Avsec (vse N. m.), 4. Drevenšek (Žbk.), 5. Bukovec (Vavta vas) itd.;

Tudi v Trebnjem vse na snegu

23. januarja je bilo v Trebnjem občinsko šolsko prvenstvo v smučanju. Sodelovalo je kar 78 tekmovalcev, če pa ne bi manjkali solarji iz Sentruperta, bi bilo število še večje. Med cicibani je prvo mesto osvojil Igr Kržan (Tr.) s 40,4 sek.; nasled-

mlajši pionirji — 1. Saje, 2. A. Peric, 3. M. Pucelj (vsi N. m.), 4. Sluga (Vavta vas), 5. do 6. Lapajnc (N. m.) in Uhernik (Otočec); starejše pionirke — 1. Serini, 2. Adamčič (oba N. m.); starejši pionirji — 1. Sonc (N. m.), 2. Turk (Dol. Toplice), 3. — Zupanc, 4. Fabjan, 5. Modic (vsi N. m.); mladinke osnovnih šol — 1. Novinec (Vavta vas); mladinci osnovnih šol — 1. Černič, 2. Pugej, 3. Šenica (vsi Dol. Toplice), 4. Bučar, 5. Zupančič (oba Vavta vas); mladinci šol II. stopnje — 1. Saje, 2. Lovko, 3. Dular (vse gimnazija N. m.); mladinci šol II. stopnje — 1. Thorzevskij, 2. M. Svent, 3. A. Svent, 4. Bukovec, 5. Trenz (vsi gimnazija); člani — 1. Štangelj (šola za kovinarsko stroko), 2. Graberski, 3. Kovačič, 4. Dular (vsi gimnazija). Šd

nja mesta so zasedli: 2. Mirko Strajnar (Tr.) 42,6, 3. Andrej Strajnar (Tr.) 44,1, 4. Boris Breč (Mirna) 71,8, 5. Branko Barle (V. Gaber) 75,2. Med tekmovalkami je bila najboljša Maja Dežman (Mirna) 71,6. Drugi rezultati — mlajše pionirke: Mira Blažič (Mirna) 53,4, 2. Vanja Gole (Treb.) 54,3, 3. Sonja Slak (Treb.) 60,3, 4. Mojca Silvester (Mirna) 60,8; mlajši pionirji: 1. Avgust Pavlin (Treb.) 59,2, 2. Janez Štrmec (Treb.) 65,2, 3. Tomaž Bukovec (Treb.) 66,1, 4. Rado Ogrin (Treb.) 67,0, 5. Edo Pungartnik (Treb.) 68,4; starejše pionirke: 1. Irena Krhin (Treb.) 100,6, 2. Mojca Mihevc (Treb.) 108,9.

Med 22 starejšimi pionirji je bil najboljši Iztok Ogrin (Treb.) 67,8, 2. Stane Černe (Treb.) 70,4, 3. Boštjan Dežman (Mirna) 72,0, 4. Vladimir Ostanek (Treb.) 75,2, 5. Bojan Koprivec (Treb.) 75,4; mlajši mladinci: 1. Boris Markovič (Treb.) 66,8, 2. Stane Marinčič (Treb.) 73,9, 3. Ljode Kaplan (Treb.) 75,2, 4. Franc Cugelj (Treb.) 75,4, 5. Lado Pogačnik (Treb.) 76,0.

M. LEGAN

MEDLE IN NOVOLES

16. januarja je bilo tradicionalno smučarsko tekmovanje gozdarjev in lesarjev za pokal Franja Frica. Udeležba je bila velika. Največ uspeha pa so imeli Slavko Medle in smučarji Novolesa.

Rezultati: 1. Medle 39,4, 2. Pelko 41,1 (oba Novoles), 3. Serini (GG) 41,6, 4. Knez ml. 41,9, 5. Legan (oba Novoles) 42,4; ekipno — 1. Novoles (Medle, Pelko, Knez) 122,4, 3. GG Novo mesto (Serini, Rustja, Pirc) 127,7.

TATJANA ŠEBENIK PRVA V ČRMOŠNJICAH

V nedeljo je bilo v Črmošnjicah meddruštveno tekmovanje za cicibane in cicibanke v veslalomu. Najbolje sta se odrezala Tatjana Šebenik in Aleš Wachter.

Rezultati: cicibanke — 1. Šebenik (Rog) 46,2, 2. Zabred (Mengeš) 46,8 itd.;

cicibani — 1. Berger (Trbovlje) 41,5, 2. Wachter (Rog) 41,7, 3. Serini (Rog) 42,5, 5. Peric (Rog) 44,1, 10. Rade (Rog) 58,4, 12. Turk (Rog) 65,3, 13. Modic (Rog) 67,3. Nastopili so tekmovalci iz Mengla, Trbovelj, Hrastnika, Logateca in Novega mesta.

Šport

LOGATEC — Na Črnem vrhu nad Idrijo so bile meddruštvene tekme v veslalomu cicibanov in cicibanek ter mlajših pionirjev in pionirk za kategorizacijo. Mladi Novomeščani so se kar dobro odrezali. Največ sta dosegla Aleš Wachter in Matjaž Serini, ki sta zasedla med cicibani drugo oziroma četrto mesto. (M. H.)

TREBNJE — V Trebnjem, kjer ima gostišče Opara avtomatsko dvo-stezni kegljašče, so te dni ustanovili kegljaški klub. Za predsednika so izvolili Pavleta Zagarja, za tajnika Franca Maraja, za tehničnega vodjo pa Ivana Mezgeca. Klub bo sodeloval v dolenjski kegljaški ligi, dogovorili pa so se za redno in načrtno vadbo. (M. L.)

NOVO MESTO — Pričelo se je tekmovanje v dolenjski kegljaški ligi v disciplini 6 x 200 lučajev. V prvem kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Krško : Krka 4688:4986 (Vanič 811, Mrzlak 883), Železničar : Pionir 4866:5013 (Bratož 857, Krušič 876), Iskra : Celulozar 4439:4389 (Badovinac 796, Rumovac 752). Srečanje med Partizanom Sevnica in Partizanom Žužemberk bo odigrano te dni. (J. M.)

TRŽIČ — Prejšnjo nedeljo je bila v Trziču mednarodna skalalna tekma za pokal tega mesta. Tekmovali so na 45-metrski skalalnici. Nastopili so tudi štiri šentjernejski skalalci, ki so dosegli naslednje uvrstitve: člani — 23. Selak (32 in 32,5), 34. Potočar (26, 23); mladinci — 16. Šinkovec (30,5, 29), 19. Vinček (18 in 28,5). (J. S.)

SENOVO — V počastitev krajevne praznika je TVD Partizan priredil smučarsko prvenstvo Senovega v smuku, slalomu in tekih. Zmagovalci: smuk — mlajši pionirji: 1. Pozvek; starejši pionirji — 1. do 2. Miklič in Kerin; mladinci — 1. Rade; mlajše pionirke — 1. Simončič. Slalom — mlajši pionirji — 1. Škoberne; starejši pionirji — 1. Kerin; mladinci — 1. Moško, Teki — starejši pionirji — 1. Abram, 2. Novak, 3. Miklič. (J. K.)

ŠENTJERNEJ — Učenci na osnovni šoli so imeli športni dan ter so se pomerili v veslalomu in sankanju. Rezultati: veslalom — 5. razred (I. Rebselj, 2. Zagorc), 6. razred (I. Zalokar, 2. Radkovič), 7. razred (1. in 2. Jerele in Fajsi), 8. razred (I. Bruč, 2. Bratkovič), dekleta — 1. Mencin. Sankanje — posamezniki: 1. Janč, 2. Kavček, 3. Milka Frančič; dvojice — 1. Luzar — Pletič, 2. Turk — Zagorc, 3. Blatnik — Drobež. (J. K.)

BREŽICE — Občinska zveza za telesno kulturo je navloila konec preteklega leta na naslov sveta za šolstvo, kulturo in telesno vzgojo pri skupščini občine Brežice pismo, v katerem predlaga ureditev in usposobitev mestnega stadiona za potrebe nogometnega kluba, rekreacijo in šolsko telesno vzgojo. V ta namen so predlagali 19-članski pripravljalski odbor, ki bo skrbel za začetek del. (V. P.)

SEVNICA — Prvenstvo kegljaškega kluba Sevnice je osvojil Franc Svab, ki je podrl 778 kegljev. (J. B.)

BOŠTANJ — Taborniki so pripravili tekmovanje na 25-metrski skalalnici v Sevnici. Nastopilo je 8 tekmovalcev, ki so izvedli vsak po pet skokov. Pri pionirjih je bil prvi Mihevc (Sevnica), sledita Novak in Rak (Boštanj). Med starejšimi tekmovalci je zmagal Mirtelj iz Boštanja, drugi pa je bil Šeničar iz Sevnice. Izven konkurence je Levičar iz Boštanja skočil najdlje (18 metrov). (I. L.)

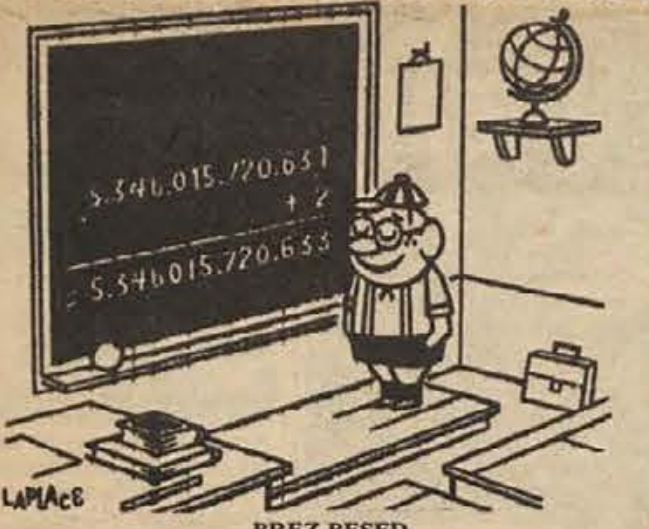
NOVO MESTO — 14. januarja so v Novem mestu ustanovili GO klub. Na občnem zboru so sprejeli sklep, da se klub priključi športnemu društvu. Izvolili so predsedstvo, v katerem so: Franc Dragan, Janez Komejli, Janez Vidmar. Sprejeli so tudi program tekmovanj, ki je drecje obsežen. (J. U.)

SEVNICA — Končano je kegljaško prvenstvo Sevnice za posameznike. Zmagal je z novim rekordnim dosežkom sevnškega kegljašča Franc Hlastan. Na tekmovanju je nastopilo 22 kegljačev. Vrstni red: 1. Hlastan 834, 2. Oluič 817, 3. Zagorc 799, 4. Brekalo 764, 5. Sušinj 754 itd. (J. B.)

KRSKO — V petek, 29. januarja, bo ob 19. uri redna skupščina nogometnega kluba Celulozar. Na skupščini bodo ugotovili dobre strani in slabosti v prvenstvenem tekmovanju in napravili načrte za bodoče delo, sprejeli bodo klubska pravila itd. (L. H.)

KRSKO — V tretjem kolu občinske kegljaške lige, v kateri nastopa 10 ekip, so bili doseženi naslednji rezultati: ObS — Elektro 240:265, Obrtniki — Rudnik 284:184, Agrokombinat — SOP 212:266 in Pionir — Kovinarska 249:218. (P. K.)

BREZ BESED
— Prosim, kod se gre okoli sveta?

BREZ BESED
— Zdaj delam v zdravem kolektivu, v katerem ti nihče ne zabode noža v hrbet!

OKROGLE O PARTIZANIH
GRF. SABOTAŽA
Prve dni vstaje v Srbu (Liika) so uporniške čete imele različne nazive: eni so bili gverilci, drugi kukci, tretji spet kaj drugega. Toda na začetku oktobra 1941 je prišlo navodilo, da si vse čete in odredi privzamemo enoten naziv — partizani.
Komandir gverilskih čet v Srbuju je takoj sklical vse borce in jim sporočil, da so postelj imenujejo partizani. Obenem je omenil njihove osnovne naloge — različnih vrst sabotaže.
Ko se je prihodnja noč partrulja vračala v taborišče, je vodja pozabil, kako je zjutraj komandir rekel, da se sedaj imenuje njihova vojska. In ker je stražar zavpil:
— „Stoj, kdo gre?“
mu je vodja strahu ostro odgovoril:
— „Gre sabotaža!“

POGLAVNIK
Ljudje so videli in vedeli, da ustaši pustijo za seboj krvave sledove in požare, kamorkoli pridejo. Obenem so se na vse pretege bahali s svojim „velikim poglavitnikom“ Antejem Paveličem.
Ljudje so dajali ustaška svojemu sovraštvu proti ustaštem in poglavitniku s tem, da so kar naprej norčevali iz njih. Tako je na primer liski kmet vprašal sose-
— „J, povej mi no za vraga, zakaj ustajajo pravijo svojemu Paveliču poglavitnik?“
— „Zakaj neki! Po mojem zato, ker jih bo njihov poglavnik nekoč dobil po glavi!“

Z naših vstov

NE BRUJEO NORCEV, LE RESNO SO VZELI
Ribniška občina je obvestila vse obrtnike, da morajo do konca januarja letos poslati občini cenik svojih storitev.
Odn dan pa je prihajala v občinsko pisarno natakarka iz gostine Bartol v Loškem potoku in ponudi referentu Milanu Kacijanu kar cel velik cenik, ki sicer vsi občeni ali kaj?
— Je zanimalo občinskega referenta.
— Ne, le gospa so naročili, da moram nesti cenik na občino podredit.

V SMUCANJU nimamo Dolenjci takih izkušenj kot npr. Gorenjci ali Mariborčani, pa vendar raste tudi v naših krajih nadarjen mladi rod smučarjev! Nekaj nad 50 pionirjev, pionirk in cicibanov ter 11 odraslih je bilo v zadnjem tednu na tečaju, ki sta ga v Črnačnjem pripravila smučarsko društvo ROG in ObzTK Novo mesto. Veselje je bilo gledati zlasti prvo in drugo vrsto pogumnih mladih smučarjev in smučark, kaj vse že znajo in kako objudujejo sodobno tehniko spusta, slaloma in drugih zvrsti smučanja. Zadnja sončna sobota je bila v Črnačnjem pravo presenečenje za tečajnike in številne goste, ki so se na novi vlečnici komaj sprosti zvrstili. (Foto: Tone Gošnik)

UGIBANJA PRED LETOŠNJIM POPISOM PREBIVALSTVA IN STANOVANJ
Pred desetimi leti 18.549.291-in zdaj?

Tokrat nas bo popisalo 83.000 popisovalcev po vsej državi — Popis bo stal približno 200 milijonov dinarjev — Popis bo spoštval kolikor mogoče svobodno izpoved o narodnosti vsakega Jugoslavana

Bolj kot se bliža 31. marec oziroma noč na 1. april 1971, s katerim se bo začel četrti povojni popis prebivalstva v Jugoslaviji, več je med nami ugibanja: ali nas je morda že 21 milijonov ali pa le dobrih 20 milijonov in kakih 799 tisoč, kot naj bi nas bilo po predvidevanjih strokovnjakov sredi letošnjega leta. — Na razgovor bo treba počakati še nekaj časa po končanem popisu: čeprav bodo podatke obdelovali z elektronskimi stroji, je to zamudno in naporno, hkrati pa seveda tudi sila odgovorno delo.

Leto 1870 je Avstro-Ogrska imela splošno štete prebivalstva, ki pa je bilo hkrati tudi neke vrste nabor; država je takrat preuredila svoj vojsko in je hotela vedeti, koliko je moč in fantov, ki bi bili sposobni za vojsko. Za kakih 80 let je ljudsko število postalo posebej važna stvar. Okrog 1780 so na tedanjem slovenskem ozemlju v stari monarhiji našli 860.000 prebivalcev.

Zanimiva je zgodovina prebivalstva v naših krajih. Prvo splošno število prebivalstva v naši državi je bilo leta 1754. Ohranjeni so tudi viri, po katerih lahko vsaj približno ocenimo število prebivalcev v posameznih krajih. To nam omogočajo urbarji, davčni in drugi zapiski iz srednjega veka, pa tudi podatki iz cerkvenih virov. Že od 17. stoletja dalje so moralni župniki sestavljali poročila o stanju prebivalstva v posameznih farah, v katerih so tudi podali o rojenih (krščtenih) ljudeh, o porokah, umirlih ljudeh in o številu „veseh duš v far“.

AVSTRO-OGRSKA, ki je vključevala takratno slovensko ozemlje, je leta 1753 zapovedala prvo splošno število prebivalstva na svojem območju. Bil je to čas, ko je se država začela bolj zanimati za gospodarstvo, davčno moč in s tem v zvezi tudi za število prebivalstva. Prvi popis prebivalstva je pred 224 leti potekal po načelu „dvojnega štetja duš“: po posvetnih in cerkvenih obsesteh. Ugostivali so namreč znake, spol, družinski stan in starostno skupino. Šele čez 8 let je sledilo drugo ljudsko število v Avstro-Ogrski, nato pa so bila števila določena za vsako leto. Zanimivo je, da so števila takrat imenovali „konjungsijski duš“, podatki pa niso dočela zanesljivi, saj država še ni imela organov, ki bi jih lahko izvedli zanesljivo štetje. „duš“.

(Ruski car) je pisal neko pismo, iz katerega se razvidi, da je med Rusijo in Francijo kaj debelo prijateljstvo kar zlasti Nemcem — Prusom — ne more biti po volji.
(V Čile) v južnej Ameriki je baje vzbuknila vstaja.
(Na Srbskem) je še vedno oni neprijetni preprij od bivšim kraljem in njegovo ženo Natalijo. Kralj Milan jej brani obetovati z njenim sinom, sedanjim kraljem.
(Italijani) imajo preveč visokih šol — v 17. mestih. Radi bi jih nekaj odpravili. Ali ktere, to je težka reč, ker bi se vsacemu mestu zamerili, kateremu bi vzeli višjo šolo.
(V dolenje-avstrijskem) deželnem zboru je vendar povedal poslanec Šefel golo resnico, da morajo države drugače skrbeti za uboge ter sploh za podložne — krščanske naj bodo! — sicer bodo pršila povodni ter jih odnesla, kakor je nekaj rimske državo, ko so bila čisto podobna znamenja.
(Avstrijski delavci) pa tudi drugod hočejo tudi letos praznovati 1. majnika. Bodo li tudi kaj bogatejši, je drugo vprašanje. Mi bi mislili, da bi bilo zanje na duši in na telesu mnogo boljše naj bi zahtevali ter tudi res priznavali vse nedelje in praznike v letu! Nam se zdi, da je ta delavski razmislek in neko opienje po družih stanovah — za pravo delavska sreča pa brez pomena.
(V Ostravi) na Moravskem so se vneli plinji v jamah, kjer kopljejo premog; 60 delavcev je se zadušilo.
(Z Dolenjskih Novic 15. januarja 1891)

ŠTAJEREC O „DOLENCU“
— Moj oče je po rodu Štajerec, živi v Ljubljani, najraje pa bere Dolenjski list! mi je oni dan zaupal uslužbenec občinske skupščine Ribnica Milan Kacijan.
— In zakaj? me je seveda zanimalo.
— Pravi, da zato, ker je to edini slovenski časopis, ki ga lahko bere brevozarca tukaj!

Knjige za nove naročnike
Med 171 novih naročnikov zadnjega tedna je žreb v torek opoldne razdelil 10 knjžnih nagrad. Po postji jih bodo: Franc Cekuta, Velika vas 47, Leskovec pri Krškem, Martin Podlogar, Svrževa 26, Sentjanž; Neza Zarkovič, Blatnik 2, Črnomelj; Ivana Virant, Ljubljanska 26 a, Kočevje; Nada Colarič, Regerča vas 97, Novo mesto; Franc Šuštar, Knežja vas 15, Dobruča; Jožica Kaplanti, Pivomajska 4, Selnica; Kristina Burjak, Buševca vas 41, Cerklje ob Krki; Ivan Zobec, Lestkovca 1, Ribnica in Marija Horvat, „Beti“, Metlika.

Zavarovalnica ni hotela zavarovati Dominestu stavb proti zamakanju. Direktorju zavarovalnice Romanu Kerzanu zdaj zamaka v stanovanje. Pa pravijo, da ni božje kazni!

V novemškem kinu JLA so za predvajanje Dr. Živaga pobirali dvojno vstopnico, dvorane pa niso ogrevali. Pravilo no so skepali: film mora vsakogar tako ogreti, da mu je toplo!

Danes: za kratek čas
VODORAVNO: 1. poposje, 7. vrsta nakita, 8. žensko ime, 9. avtomobilska oznaka ital. mesta Ragusa, 10. kemjski simbol za američji, 11. del voza, 12. uničevalce, razbijajo, 14. del imena prve slov. filmske igralke Ide Kravanja (Ita), 15. deplata testu, da le ta vzhaja, 17. nivo, 19. prijetanje, 21. trojstvi brazilske lenivce, 22. znamenja oja za sončenje, 23. planet, 26. stopnja; del kolearske tekme, 27. vrednost blaga, 28. rutinam, ki služu za osmo vo ker barve, 31. tipkalo, 33. nekdanja EI NIS, 34. žensko ime, 35. grška črka, 37. oranje, 38. mesni izdelak, 40. nepomemben pomenek

NAVPIČNO: 1. preprosto glavno objekt, 2. strah pred javnim nastopom, 3. starojužni kralj, 4. avtomobilska oznaka Virovitice, 5. prebivalec barja, 6. žensko ime, 11. Homerov junak, ki je blodil po svetu, 13. značaj, 15. priprava za kranje, 16. zabavišče, 18. prsi, 20. ime ameriške filmske igralke Farow, 24. gora na Notranjskem, 25. lunino število, 29. sloves, ugled, 30. najvišja turistična gora, 31. treskanje, 32. marokanska utežna mera, 36. svetlo angleško pivo, 39. ameriški tiskovni urad

Rešitev zadnje križanke
VODORAVNO: 1. vloga, 6. slika, 11. risalo, 13. logar, 14. bat, 15. monom, 17. NG, 18. AN, 19. kalin, 20. Oto, 21. Saloni, 23. tron, 24. apat, 25. tein, 26. greh, 27. karo, 28. kler, 29. Kubanka, 32. rin, 33. kopun, 34. ar, 35. PS, 36. Naser, 37. ara, 38. atlas, 40. ceftar, 42. Narta, 43. trata

Srečanje pred zimo

Bilo je v jeseni. Dolgo časa se je držalo lepo vreme, pa sem se šel sprehatat proti dolenjski strani, kajpak, sonce je popoldne predlo meglo, ki tako rada pokriva naše kraje.
Zgodi se, da sem stopil s kobilice in s hruba gledal vas v Mišjem dolu pa razmisli, kam naj zavijem. Kar stopi predme mož, ki se je kislod držal. Najprej ga ogledujem, polej pa vprašam: „Kaj ti je?“
— „Le povej,“ mu prigovorim. „Ako me boš, Krpan mi pravilo, ali ne boj se. Ne stornim ti žalega. Ako želiš, kmalu dobodeš, kar bi rad imel. Menda nisi bolan?“
— „Ne, ne, še kaj hujshega! Zmrznil bom.“
— „Bosa je ta! Sredi sončnega dne pa zmrznil! Menda mi nimaš za beba, ka-l? Varaj se mel Anti že veš, da sem nagle jeze?“
— „Mož mi začne tolmatiti in razkladati vse od kraja do konca.“
— „Veš Krpan, rabim tri klatre drvi za zimo, ne več ne manj, a jih ne morem dobiti. Prosim jih že notri od pomladi, zdaj je pa zima pred durni. Kar naprej pripeljati manj kot deset klatfer. Za tri zime naprej jih pa spet ne maram, da se bodo valjala okoli hiše, sosedom v napoto in takim jezikom na očeh. Vidiš, tako se mi godi kot tebi na Dunaju! Kar pojdi, ne moreš mi pomagati!“
— „Ne dam se odpraviti. Hočem narediti, da bo dobro in prav. Kaj sem hotel? Revez se mi je smill. Odel sem z njim v gozd pa naolžil tiste tri klatre polen na kobilico in mu ustregel, da ga usoda ne bo še postelje tepla. Ljudje so kar zjli. Se kobilica je postani gledala čudno kramo na svojih plečih, pa sem ji usud vso za krmu, da se je pomirila.“
— „Ko sva pred mrakom ne ljubo kramo raztovarila, se mi je zahvaljeval za žive in mrtve, da mi je kar nerodno postalo, pa tudi bo pravim: „Ako me boš se kaj rabil, saj veš, kje sem doma na Vrhu pri Sveti Trojici. Pa tudi tu se bom še kdaj ogledal.“
— „Čez nekaj časa pa se priklamem.“
— „Zdaj pa le zdrav ostani in bodaj se grej pozimiti!“ in s kobilico zasukneva proti Blokam.

Nikdar ni dovolj previdnosti
V Beli krajini je bilo pri podiranju drevja že več nesreč — Dve težji v okolici Vinice

V enem mesecu sta se na vinškem koncu zgodili dve hušji nesreči pri podiranju drevja. Konec novembra je 26-letni Jože Kajin doma iz Podklanca, z motorno žago podiral hraste v bližnjem gozdu. Ko je hrast padel, je povil pod steblo mlada drevesa. Kajin je nato steblo začel prežgavati v hlode, istočasno

prežagal tudi pod hrastom zvito steblo mladega trnja. Veja se je sprožila in udarila dvrvarja po desnem očesu tako močno, da je moral zaradi hudih bolečin takoj v bolnišnico. Nekaj časa se je zdravil v Novem mestu, nato so ga prepeljali v Ljubljano. Njegovo oko je v kritičnem stanju.

Drugi primer se je zgodil v Balkovcih. Miha Basarac, 65-letni upokojenec, je decembra sodeloval pri podiranju drevja, nedaleč od hiše. Ko se je drevo začelo podirati, je Basarac bežal v isto smer. Padajoče drevo ga je dohitelo in ga z vojnimi močno opazilo po životu. Zaradi hudih telesnih poškodb bi moral v bolnišnico, a tja ni hotel. Se vedno leži doma v postelji.
Ob nesreči sta se zgodili zaradi premajhne previdnosti. Nai bi jih opozorilo ljudem, ki imajo opravka s podiranjem drevja.
FRANC PAVLAKOVIČ

OGLAŠUJTE V DLI

Razpisna komisija
PEKARIJE
DOMZALE, Kidričeva 14
razpisuje prosto delovno mesto
PEKOVSKEGA POMOČNIKA
Nastop dela je možen takoj
Pogoji: KV pekovski pomočnik
Samsko stanovanje je na razpolago.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

na črnem kontinentu
Imenitna je bila videhi Klara v narodno noši. Ko je nataknila se feredzto, je lastni mož ne bi več prepoznal.
— Pred pivnico skočim do mozička! je šinilo Klari v glavo.
— Preizkusim ga malo...
Klara je stopila na prag. Po pločniku je pravkar koralala mimo trgovine gruča prsatih punc, oblačnih tantano tako kot Klara. Mrk stražar je stopal za njimi.
— Haremske lepotic! je uganila Klara.
V tem pa je stražar opazil Klaro na pragu. — Aha! Po stacunan se potikasa, smrdnja! je zarenčal nadnjo in jo surovo zgrabil za zapestje. Ne jok ne stok ni pomagala Klari — morala je z mozakarjem!
Pred svojo palačo je vrti šejk že čakal svoje boljše polovice. Grozeče je namrščil kostate obrvi, ko mu je stražar zatožil nedisciplinirano „Fatimo“.
— Precej se pomeniva! je objulbil strogi soprog, ko je nenadoma močan glas z mošeje prikoloval na mesto — njega in vse meščane...
MARTIN KRPAN

Kaj so pred 80 leti pisale
Dolenjske Novice.

NAPREDEK DOLENSKE
(Iz Ribniške doline) — Odkar pri nas ustavo življenje obstoji, odkar naš visoki deželni zbor deluje, v vseh 29. letih ni se storilo skupaj toliko potrebnega, koristnega in dobrega za Dolenjski sploh in posebej za našo dolino, kakor v pretečenem zasedanju našega vsje deželnega zbora. Ni ga menda po vsem Dolenjskem pametno mislečega, razumnega človeka, kateremu je napredek našega ljudstva na scru, da ne bi vedel hvalo našim ga, poslanecem za njihov trud, da se bo naše našaj koristnejša potreba izpolnila, ter se bo de gradila dvojnjska železnica. Kakor pa ima ta svoj največji dobrodejne pomen za vso Dolenjsko, ravno tako ima sklep vsje deželnega zbora, da se gradi pripravna cestna zveza med Loškim Potokom in središčem Ribniške doline za Dolenjsko železnico in posebno pa za naš okraj neizmerne dobrote v sebi.
(Narodna citalncea v Novem mestu) privedi v soboto 17. t. m. gledališko predstavo: „Glah mora biti“, vesela igra v enem dejanju. Po irji plesni venček. Vstopnica: Sedeži prvih starih vrst po 40 kr., drugi po 30 kr., vstopnice za stoječe po 25 kr., dijalski listi po 15 kr.
(Vodnikovo svečanost) se koncertom in sijajnim plesom priredita „Narodna citalncea Novomeška“ in „Dolenjsko pevsko društvo“ svojim društvenikom dne 1. februarja ob 8. uri zvečer v prostorih Narodnega doma.

DOLENSKI LIST — kdor si ga naroči zdaj: do konca marca 1971 BREZPLAČNO!

Mir, ne vojna

Oddelek za narodno obrambo pri občinski skupščini v Novem mestu bo skupaj s krajevno skupnostjo Novo mesto v februarju, marcu in aprilu pripravil vrsto predavanj o pomenu vseljudskega odpora. Pričakujejo, da bo udeležba taka, kot je bila lani na podeželju, in ki so jo ocenili kot odlično. Doslej so v Novem mestu v vsaki ulici ustanovili ekipo prve pomoči in gasilsko-tehnične ekipe. Predavanja bodo popestrili s filmi, da bodo za občane še bolj zanimiva, organizatorji pa svetujejo vsem, naj se čimprej seznanijo s knjižico „Kako se zaščitim v vojni“.

Prav je, da se ravnamo po geslu: Pripravljajmo se tako, kot da pričakujemo vojno, da bi lahko kar najbolj srečno živeli v miru!

Na torkovem večeru novomeške glasbene šole se je občinstvu še posebej prikupil harmonikarski zbor pod vodstvom Katjuše Borsan (Foto: Ivan Zoran)

VELIKI USPEHI ELE V LANSKEM LETU

S smislom za novo in sodobno

Lani za 16 milijonov din proizvodnje — Z notranjimi posegi k boljšemu, sodobnejšemu in cenejšemu poslovanju in delu — Še vedno težave z obratnimi sredstvi

Obrtno podjetje ELA Novo mesto je lani ustvarilo za okoli 16 milijonov din vrednosti, kar je več kot petkrat toliko kot pred tremi leti izgube. Elektroinstalacije za vse vrste opreme grede vedno bolj v denar.

Tako skokovit porast proizvodnje ni mogoč brez težav. Največ jih imajo z obratnimi sredstvi: ELA bi za kolikor toliko normalno poslovanje potrebovala vsaj 2 milijona več obratnih sredstev, kot jih ima. Tudi s surovinami in polizdelki — največ uporabljajo barvne kovine — ne gre gladko. Ni jih v zadostni izbiri, v zahtevani kvaliteti in v količinah.

Vse so izdelale

Dijakinje tretjega letnika novomeške šole za zdravstvene delavce so v tem polletju dosegle 100-odstotni učni uspeh. Verjetno je na naših šolah malo podobnih primerov.

TURNIR DESETERICE — PRVI SOMRAK

Na turnirju deseterice najboljših namiznoteniških igralcev iz novomeške občine, ki je bil v Novem mestu, v nedeljo, 24. januarja, je v odsotnosti najboljšega igralca Matije Krncea brez težav zmagal Marjan Somrak, ki je porazil vse nasprotnike. Vrstni red: 1. Somrak, 2. Uhl, 3. Pezelj, 4. Kovačič, 5. Krošelj, 6. Gomitelj, 7. Poredoš, 8. Jevšek in 9. Bartolj.

kot jih potrebujejo. Barvne kovine so se lani močno podražile, cene Elinih izdelkov pa so ostale nespremenjene. To so zmogli z več notranjimi posegi: izboljšali so tehnološke postopke, skrajšali proizvodne čase, kupili nekaj sodobnejše opreme in se zavzeli za boljše izkoriščanje materialov.

Razen tega so izdelke tehnično poenostavili, pri tem pa jih oblikovno in glede uporabnosti celo izboljšali. Tudi organizacija dela v podjetju je doživela spremembe: vpeljali so neposrednejšo odgovornost posameznikov in služb, ki je kaj hitro pokazala prve uspehe.

Letos nameravajo povečati proizvodnjo za novih 30 odstotkov, kar pomeni, da bodo ustvarili več kot 20 milijonov din vrednosti. Proizvodno tehnično sodelovanje z odjemalci bodo še bolj povečali, ker jih k temu spodbujajo bogate izkušnje z največjima odjemalcema: tovarno gospodinjstva opreme GORENJE iz Velenja in z ISKRO. Tovarna GORENJE sicer zahteva spoštovanje dogovorjene kvalitete v vseh dobavah in tudi v dogovorjenih rokih jim morajo dostavljati naročene izdelke. ELI pa je v veliko korist dragoceno strokovna pomoč strokovnih služb tovarne GORENJE, ki jo nudi v okviru sodelovanja. Razveseljivo je, da tudi ISKRINE tovarne naročajo pri ELI vedno več instalacij, kar je dokaz, da imajo sodobne električne instalacije veliko bodočnost.

Letos nameravajo v ELI kupiti nekaj najosnovnejše opreme in uvesti v proizvodnji tekoči trak. De-

nar za naložbe v nakup opreme še nekako zmorejo, veliko težje pa je, kot že rečeno, z obratnimi sredstvi.

M. JAKOPEC

Le kri lahko nadomesti kri

Med krvodajalci še vedno največ delavcev — Lanski načrt ni dosežen

Krvodajalski načrt za lani, ki je predvideval 900 litrov krvi za potrebe novomeške bolnišnice, je izpolnjen le 80-odstotno. Komisija za krvodajalstvo pri občinskem odboru RK je ugotovila, da je vzrok za to zlasti v tem, ker so nekatera podjetja svoj krvodajalski načrt izpolnila samo polovično ali pa še manj.

Po podatkih krvodajalske komisije je izmed 65 delovnih organizacij v Novem mestu doseglo ali prekoračilo svoj lanski krvodajalski načrt le 23 organizacij. Le polovično ga je doseglo 26 delovnih organizacij, 13 manj kot polovično, tri podjetja pa se odvzemu sploh niso odzvala.

Na območju novomeške transfuzijske postaje je bilo lani prijavljenih 2.978 krvodajalcev, izmed teh so odvzeli kri 2.366 krvodajalcev, ki so skupno darovali 783,325 litrov krvi. Drugi so bili iz zdravstvenih razlogov odklonjeni. Prvič je lani darovalo kri kar 737 krvodajalcev. Po podatkih je v krvodajalstvo vključenih 6 odst. krvodajalstva v novomeški občini.

Kljub temu da je krvodajalstvo v zadnjih letih tudi v Novem mestu

zelo napredovalo, za kar gre zasluga zlasti prizadevanjem delavcev RK in povezavi z družbenimi organizacijami, pa so potrebe bolnišnice po krvi komaj pokrite. Poklicna struk-

tura krvodajalcev kaže, da so krvodajalci v nekaterih poklicih zelo redki. Lani je darovalo kri 1.841 delavec, 324 gospodinj, 257 dijakov, 169 uslužbencev, 133 kmetov, 82 inženirjev in tehnikov, 56 prosvetnih delavcev, 46 zdravstvenih delavcev, 39 upokojenec, 26 vojakov in 5 socialnih delavcev. Načelo, naj bi vsak zdravni državljan vsaj enkrat v življenju daroval kri, še vedno ni uresničeno.

A. V.

Cenejši turizem za mladino

Komercialni turizem je drag in za večino mladine nesprejemljiv — Mladina je prikrajšana

Na posvetovanju o mladinskem turizmu v občini, ki je bilo prejšnji teden med predstavniki mladine, družbeno-političnih organizacij in društev, ki se ukvarjajo s turizmom, so ugotovili naslednje:

V občini ni organiziranega mladinskega turizma, ni potrebnih kadrov; organizacije, ki se s tem ukvarjajo, delujejo slabo; ni objektov in materialne osnove za delo na tem področju; komercialni turizem je za večino predrag, kar povzroča med mladino na tem področju rekreacije socialne razlike in veliko škodo pri oblikovanju mladega človeka.

Mladina želi, naj družba poleg komercialnega turizma nudi podporo tudi mladinskemu turizmu, ki mora postati cenejši in v boljših pogojih. Turizem za mladino naj bi se razvijal

v tri smeri: izletniško-rekreativni, potovalni in počitniški turizem. Po obširni razpravi so se dogovorili, da je treba že letos začeti urejati mladinski turistični center v Valeti pri Portorožu, kjer že vrsto let preživljajo počitnice gimnazijci, taborniki in člani TVD Partizana, ter določiti druge stalne taborne prostore za mladino in jih začeti komunalno urejati. Poudarili so tudi, da ima mladinski turizem vse značilnosti množične telesne kulture in bi se nujno moral financirati iz sredstev, ki jih dajejo v ta namen.

A. V.

J. Šolmajer — 20 let pedagoški svetovalec

Pred nekaj dnevi je v Novem mestu praznoval 20-letnico, odkar opravlja odgovorni poklic šolskega inšpektorja oz. svetovaleca, daleč po Dolenjski in Beli krajini znani šolnik in vzgojitelj tov. Janez Šolmajer. Ker je tak jubilej v naših naglo se spreminjajočih razmerah še posebno redek, naj se jubileja spomnimo z nekaj besedami tudi na tem mestu.

Tov. Šolmajer je po rodu Škofjeločan. Ko je v Ljubljani pred vojno končal učiteljske študije, je nastopil službo v Slovenskih gorah, nato pa je učiteljeval še na Kočevskem in Podgradu. Kot zavezanec Slovenec in aktivist OF mu vojna ni prizanesla: okusil je grenkobe političnega zapornika, strahote talca in nato bedo interniranca. Po vojni ga je pot znova privedla na Dolenjsko. Najprej je bil upravitelj osnovne šole in ravnatelj nižje gimnazije na Krki, 1951. pa je postal prosvetni inšpektor na okri u v Trebnjem. Ko se je naslednje eto okraj razformiral, je odšel za pedagoškega svetovaleca v Novo mesto in opravlja ta posel še danes.

Tov. Šolmajer je bil vedno cenjen kot razumevajoč prijatelj mladine, blagohoten predstojnik in mentor učiteljem in ravnateljem, med kolegi pa kot iskren, nenavadno pozoren tovariš, ki je pripravljen pomagati, kjer je treba, s svojimi izkušnjami, ugledom in obzirnim, uglajenim nastopom. Zato je krog njegovih prijateljev tudi med nesolniki izredno širok.

Za svoje poklicno delo, pa tudi za požrtvovalno delo v družbenih organizacijah je žel veliko priznanj: bil je odlikovan z medaljo zaslug za narod, z redom dela s srebrnim vencem, s Kladričovo bronasto plaketo, srebrno značko RK in drugimi. Ob jubileju mu tudi mi od srca čestitamo.

L. R.

V šentjerneju vlečnica »SKI — KULI«

Te dni so športni delavci na osnovni šoli „Martina Kotarja“ v Šentjerneju kupili novo montažno smučarsko vlečnico SKI-KULI, ki jo bodo uporabljali učenci na šoli. Ker je vlečnica prenosna, jo bodo lahko namestili tam, kjer bo pač dovolj snega.

Gabrje: o vinarstvu

20. januarja so v Gabrju imeli predavanje o vinarstvu in kletarstvu. Pripravila ga je krajevna organizacija SZDL, v prostorni učilnici gabske šole pa je zmanjkalo prostora za vse, ki so se hoteli poučiti o modernem vinogradništvu. Dva dni pozneje so se najnaprednejši kmetje zbrali še na drugem predavanju o poslovanju z vinom. Takrat so povedali tudi svoje vinogradniške in kletarske izkušnje.

smo našli v Škocjanu, kjer so rezervni oficirji in podoficirji pisali izpit.

Tovaris predsednik, koliko predavanj so poslušali rezervni oficirji in podoficirji?

IZPITI V NOVOMEŠKI OBČINI

Solidno znanje novomeških starešin

V občini so preverjali znanje rezervnih oficirjev in podoficirjev

V novomeški občini te dni končujejo izpite za rezervne vojaške starešine. Predsednika občinske komisije podpolkovnika Jureta Dragoviča in člana komisije Ilijo Slijepčevića, Ivana Sedlarja in Lojzeta Berkopca

„Lani so poslušali štiri predavanja, obravnavala pa so najvažnejša vprašanja, s katerimi mora biti seznanjen starešinski kader.“

Kaj pa obisk?

„Bil je izreden, bili smo zelo zadovoljni!“

Kako povezuje predavanja s sedanjimi izpiti?

„Tisti, ki jih rešujejo, so pokazali dobro pripravljenost kandidatov. Če ne bi bila predavanja kakovostna, tudi ne bi bila poprečna ocena — prav dobro.“

Kako na splošno ocenjujete znanje?

„Izredno smo presenečeni, saj nismo pričakovali, da bo uspeh tako dober in da bodo ljudje tako resni. Poprečni rezultati: Birčna vas 4,30, Šentjernej, Zužemberk 4,20, Mirna Peč, Stopiče 4,00 itd., povedo dovolj!“

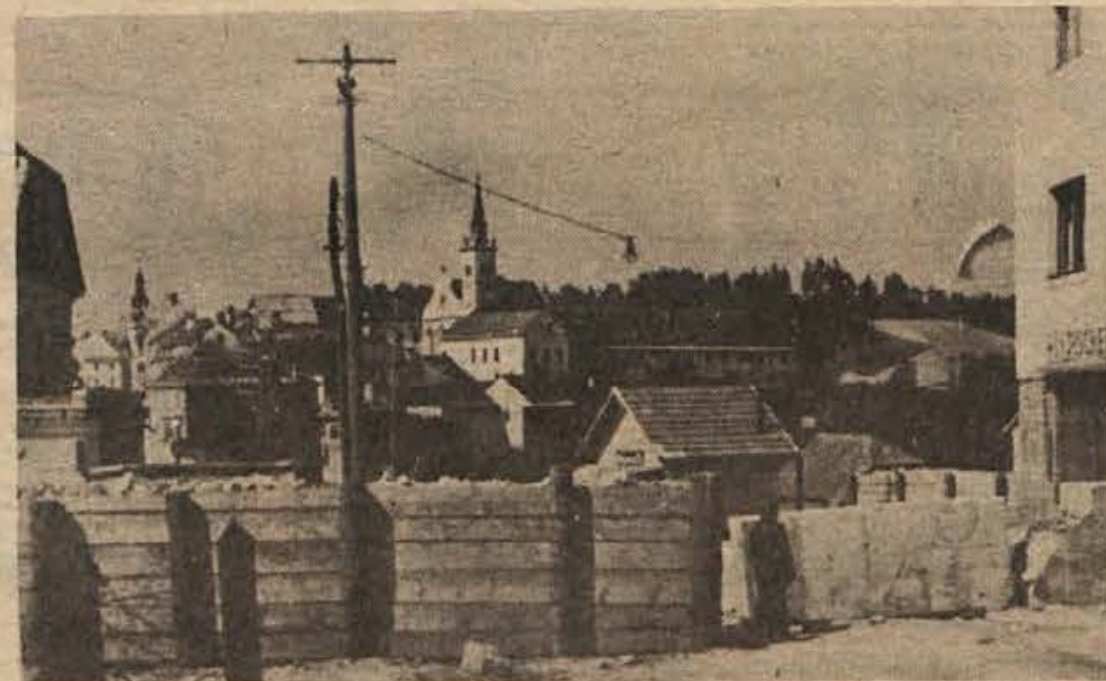
Koliko ste jih odklonili zaradi slabega znanja?

„Če upoštevamo veliko število kandidatov, zelo malo: sko-

raj vse lahko preštejemo na prste obeh rok.“

S. DOKL

NOVO MESTO V PODOBI

NOVO MESTO MAJA 1945 — Nekaj dni pred osvoboditvijo — 8. majem — je Novo mesto kazalo še tako podobo, kot je na objavljeni fotografiji: nemška in domobranska posadka sta se še trdno zabarikadirali v mestu, vsi dohodi so bili zastavljeni z betonskimi bloki in zasilnimi obrambnimi zidovi (visoki leseni opaži z vložnim kamenjem). Slika je bila posneta med 3. in 7. majem 1945, kar kaže slovenska zastava na sedanjem hotelu Kandiji: 3. maja so namreč v Ljub-

ljani oklicali tako imenovano slovensko „vlado“, v še okupiranih krajih pa zapovedali razobesiti narodne zastave — seveda brez zvezde. Mesto je bilo kot izumrlo. Nekaj dni zatem, 8. maja, je bila podoba povsem drugačna: nobenih barikad več in v mesto so se ta dan in dneve za tem od vsepovsod vsipale enote partizanskih brigad, ki jih je mesto v poplavi cvetja in partizanskih zastav z velikim navdušenjem sprejemalo. Vojne in trpljenja je bilo konec in vsepovsod je sijala svoboda.

Denar v podzemlje

Jože Gosenca, direktor Komunalnega podjetja: »Če bo na voljo denar, do 1977. leta«

Prejšnji četrtek je Avgust Avbar vprašal direktorja novomeškega Komunalnega podjetja Jožeta Gosenca, kdaj bo podjetje uresničilo program kanalizacijskega omrežja in čistilnih naprav v Novem mestu. Kakšno je danes stanje?

»Zadnja leta se je položaj občutno popravil. Grm je bil

stiri črpališča in dva zadrževalna bazena; to bo v prvi etapi služilo začasne čistilne naprave. Po načrtih naj bi do 1977. leta zgradili centralno čistilno napravo v bližini tovarne zdravil Krka. Položiti bo treba še štiri do pet kilometrov sušnih zbiralnikov, vsa dela bodo veljala 14 milijonov dinarjev. To bo zadostovalo za Novo mesto s 40.000 prebivalci.

»To so načrti, kaj pa resničnost?

»Prvo čistilno napravo v Kandiji nameravamo že letos graditi, saj imamo narejeno tudi lokacijsko dokumentacijo. Pri Ljubljanski banki smo dobili 500.000 dinarjev posojila, pri DBH pa oročamo 60 odstotkov pobrane kanalščine vsako leto. V treh letih bomo skupaj z bančnim denarjem dobili še dva milijona.

Idejne rešitve so narejene, Kandija je pripravljena, kaj pa naprej?

»Druge načrte naročamo, zmogli bi uresničiti načrt in kanalizacijo do 1977. leta res tudi urediti. Dejansko edina ovira, zato pa toliko teže premagljiva, je denar.

Pa bo denar?

»Zdaj se pogovarjamo z občinsko skupščino, kako priti do denarja. Jasno je, da bodo to pretežno krediti...

In kaj naj bi se pogovarjali prihodnji četrtek?

»Zanima me, kdaj bo Novo mesto dobilo hotel, ki mu gre. Od pripojitve Metropola Gorjancem dosti pričakujemo. Morda bi Rudi Pinter vedel povedati kaj bolj oprijemljivega.

Kdaj pa bo uresničen program?

»Idejni projekt za kanalizacijsko omrežje je narejen, zdaj delamo program in načrte čistilnih naprav v Novem mestu. Projekt načrtuje

Garaže — velika dragocenost

Čeprav bi za garaže Nad mlino morali že podpisati pogodbe, se je doslej prijavilo le 10 kandidatov — Kdaj cenene garaže?

Na lanski 16. občinski seji je bilo veliko govora o garažah. Še posebej o gradnji garaž v naselju Nad mlino. Odborniki so sklenili, naj ostanejo zazidalni načrti nespremenjeni, da pa naj Dominvest preuči tudi možnosti za gradnjo okenih garaž. Po tej odločitvi je torej ostal v veljavi sklep o gradnji triplex garaž v tem naselju.

Od tedaj je minil že dober mesec, v Dominvestu pa ni še nihče podpisal pogodbe za sodelovanje v tej gradnji, čeprav bi morale uradno biti pogodbe že podpisane. Zaenkrat se je prijavilo 10 kandidatov za sodelovanje: Pionir, ki bo garažo hišo postavil, pa kajpak hoče graditi na zanesljivo; od 48 garaž bi jih moralo biti vsaj polovico, če ne dve tretjini, prodanih.

Tako je za zdaj ostalo kot v

OLIMPIJA: NOVO MESTO 5:3

V predzadnjem kolu republiške moške namiznoteniške lige so Novomeščani gostovali v Ljubljani in srečanje z najboljšo slovensko ekipo Olimpijo izgubili s 5:3. Junak srečanja je bil spet zanesljivi Matija Krnc, ki je premagal vse tri Ljubljance. Čeprav so Novomeščani v ligi dobro igrali, se bodo morali posloviti in bodo prihodnje leto sodelovali v drugi republiški ligi.

Rezultati: B. Rak: Somrak 2:1. U. Rak: Pezelj 2:0, Šimonka: Krnc 1:2, U. Rak: Somrak 2:0, B. Rak: Krnc 1:2, Šimonka: Pezelj 2:0, U. Rak: Krnc 1:2, Šimonka: Somrak 2:0.

TONE ŠKERLJ PRVAK NOVEGA MESTA

Končano je šahovsko prvenstvo Novega mesta. Osvojil ga je mojstrski kandidat Tone Škerlj, ki je v zadnjem kolu premagal svojega največjega tekmeca Igorja Penka.

Vrstni red: 1. Škerlj 9, 2. do 3. Penko in Šitar 8,5, 4. do 5. Millč. Šporar 7,5, 6. Hrovatič, 7. Bjelanovič 4,5, 8. do 10. Istenič, Venc in Ilc 3,5, 11. Lamut 2,5 in 12. Komelj 2.

tisti narodni: Tresla se je gora, rodila se je miš. Lesene garaže še stoje. Razumljivo je, da zanimanja za tako gradnjo garaž ni, saj bi že po predračunu veljala garaža okrog 17 tisočakov, ob znanih gibljivih cenah v gradbeništvo pa brzokone še kak tisočak več. Povsod v svetu pa velja, da stane garaža četrtno ali tretjino avtomobila srednjega ali celo spodnjega razreda. Pri nas naj bi obveljalo razmerje ena proti ena!

Dominvest išče možnosti za cenene garaže, pravi njegov direktor Miha Hrovatič. Zdi se,

da smo preveč zagledani v prelepo okolico blokov in zato urbanisti nočejo ničesar, kar bi kvarilo zunanji videz. Kljub temu pa so okolice blokov zanemarjene: zelenice, kjer so, so običajno pomendrane, otroških igrišč ni... V svetu delajo poceni kačaste garaže, mi hočemo garažne hiše. Sicer pa: v svetu imajo navado puščati avtomobile kar na prostem. Zakaj se ne bi tudi v tem zgledovali po zahodnih sosedi, ko tako radi ponavljamo, kako smotno zna jo tam izkoristiti prostor?

J. S.

PEŠCI V NEVARNOSTI

Ledene sveče na glavi

Bomo res ukrepali šele tedaj, ko bo nesreča?

Nekaj dni v prejšnjem tednu je bilo po novomeških pločnikih zares življenjsko nevarno hoditi. Tisti, ki bi morali poskrbeti, da sneg in led, ki drsita s streh, ne bi bila nevarna, so tokrat odpovedali.

V torek, 19. januarja, je s strehe stavbe, v kateri dela Služba družbenega knjigovodstva, snežni plaz zgrmel na parkiran avto in mu dobro zvil prvi konec. Nekaj dni v prejšnjem tednu je samo žica pod streho Furlanove hiše držala ogromen kos ledu: če bi led padel komu na glavo, bi ga vsekakor moral ubiti!

Na pločnikih so se pojavili krasni opozorilni znaki: drobna letvica, pristonjena na zid, na njej pa napis, da sneg in led drsita s streh. S tem naj bi bilo torej poskrbljeno za varnost pešcev? Ob takem prometu, kakršnega imamo v Novem mestu, je pešec tudi na cesti v enaki nevarnosti, kot da tvega, da mu bo plaz snega padel na glavo. Opozorila so ljudi postavila z dežja pod kap!

Verjetno bo tako, kot je bilo že v nešteto podobnih primerih pri nas

SEMINARJI ZA UČITELJE

Zaradi večje povezanosti šole in staršev bosta Občinska zveza prijatelj mladine in TIS organizirala več seminarjev za učitelje. Obravnavali bodo načine, kako približati staršem znanje, ki je nujno potrebno pri vzgoji otrok. Na seminarju 22. januarja je predavala prof. Danica Marionova, predsednica republiške komisije za delo s starši.

DVOJE REPUBLIŠKIH TEKMOVANJ

Občinska Zveza prijateljev mladine bo letos organizirala republiško tekmovalstvo pionirjev v streljanju 25. septembra na strelišču gradbenega podjetja Pionir v Bršinu, in republiško srečanje pionirjev prometnikov 12. junija v Novem mestu.

DELAVNI TRŠKOGORCI

Trškogorski mladinci, ki so lani organizirali uspešen nogometni turnir, so se že dogovorili za letošnje delo. Pripravili bodo igro »Poročil se bom s svojo ženo«, s katero bodo gostovali tudi v okoliških vaseh, organizirali bodo prireditve za dan žena, proslave ob vseh praznikih, več plesov in izletov, sodelovali pa bodo tudi z drugimi aktivni.

»Dolenjski list« v vsako družino

Proračunski dinar

Januarja je vsako leto čas, ko občinske skupščine pripravljajo gradivo za februarsko sprejemanje proračunov. To je mesec, ko vsi računajo, kakšen kos kruha bodo dobili, ko je v zakonu še stari proračun, ko odborniki izglasujejo, da v prvih treh mesecih ne smejo porabiti več denarja kot leto dni poprej v enakem času.

In kakšna so mnenja o novem proračunu?

Robert Romih, občinska Zveza za telesno kulturo: Če bo tako, kot je bilo lani, bomo s proračunom kar zadovoljni. Lani smo za šport dobili 400 tisoč dinarjev — s tem denarjem pa že lahko štajamo...

Prof. Veljko Troha, gimnazija: Zdi se mi, da bomo zelo na tesnem, ker so potrebe vedno večje od možnosti. Interes republike, izražen skozi dinar, se manjša: izobraževalna skupnos potrebuje več denarja, četudi odštejemo dvig standarda zaposlenih v tej dejavnosti, denar pa mora letos zagotoviti občinal Proračun torej letos huda preda...

Jože Pekolj, Splošna bolnišnica: Tudi v proračunu priznavamo splošen napredek novomeške občine: Če se bo povečanje proračuna moralo omejiti na 10,8 odstotka, bo denarja manjkalo. Če povem za svoje delovno področje, potem ni treba posebej dokazovati, da bomo morali dobiti strokovnjake za novo grajene oddelke, ki jih bomo odprli še letos.

Inž. Jože Tanko, Kmetijska zadruga Krka: Proračun mora biti v skladu s stabilizacijo. Gospodarstva vsekakor ne bi smeli bolj obremeniti. Zal pa možnosti in potrebe niso na istem tiru. Ko bomo na občinski seji sprejemali proračun, bo gotovo vroča razprava o novem prispevku za socialno zavarovanje kmetov, ker bo večji od prispevka prejšnjih let.

Lojze Kastelic, Zavod za kulturno dejavnost: Če ne bo za kulturo več denarja kot doslej, bo treba skrajšati dejavnost. Med številnimi vrstami: gledališčem, kinom, baletom, gostovanji... bo pač treba nekaj odrezati...

Martin Kramarič, Dolenjska banka in hranilnica: O proračunu nimam kaj misliti: Če bo dovolj denarja, bo vse v najlepšem redu, če ga ne bo, mu torej ni rešitve.

Med tistimi, ki upajo na najboljše, in tistimi, ki se zaradi finančne stiske bojijo, se ne bomo odločili; počakajmo do občinske seje, na kateri se bodo vode zbristrale!

TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA

Novo strehe, voda pa pušča

Stare hiše zdržijo letošnjo zimo, v blokih z garancijo pa težave

Letošnje zime vsekakor ne bi mogli prišteti med izjemne, kljub temu pa ima podjetje Dominvest, ki vzdržuje stavbe, zaradi zime velike težave. Kar v 53 blokih zamaka, v osemih blokih je voda prodrla že v stanovanja. In kar je pri vsem tem najbolj zanimivo: štirje od teh blokov so še tako novi, da sodijo pod garancijo! Pionir, ki jih je gradil, noče ničesar slišati o popravilu, češ da so bili bloki tehnično prevzeti!

Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani ugotavlja naslednje vzroke zamakanja: slaba toplotna izolacija, slabo prezračevano podstrešje, speljava ventilacijskih tuljav v podstrešje, velik strošni napušč, majhen nagib strehe, manjši preklopi kritine in njihovo slabo tesnjenje ter snegobrani. Dominvest je moral lani odšteti 55 tisočakov za popravilo streh in 25 tisočakov za klepar-

prevzemom. Tu pa brzokone leži jabolko nesorazuma!

Med vsemj starimi stavbami, s katerimi upravlja Dominvest, namreč zamaka samo ena hiša na Koštialovi 1. Vse druge imajo strehe narejene dovolj dobro, da kljubujejo običajni zimi!

Spor seveda še ni končan, kajti krivca bo težko dokazati: eni se bodo izgovarjali za slabo kvaliteto dela, drugi na tehnični prevzetem. V blokih pa zamaka naprej... Menda se ne bo zgodilo celo tako, da bodo morali stanovalci, ki v gradnji za trg nimajo nobene pravice do kakršnegakoli odločanja, sami plačati stroške za krivdo, ki jo je povzročil nekdo drug. J. SPLIČAL

Suhokrajinski drobiž

SMUČARSKI TEČAJ ZA PIONIRJE je pod okriljem TVD »Partizan« Zuzemberk organiziralo šolsko športno društvo Zuzemberk. Tečaj je vsako soboto in bo trajal 14 dni. Obiskuje ga več kot 40 pionirjev in šolskih mladincev; vodita ga profesor telesne kulture Janez Mohorčič in učiteljica telesne kulture Albina Kocjančič.

SOLARJI IZ BREZOVE REBRI morajo pozimi peščiti do Ajdovca, kjer jih čaka šolski avtobus. Cesta z Ajdovca na Brezovo reber je bila lansko zimo primerna za avtobusni promet. Letos pa ni. Zato morajo otroci iz Brezove rebri že ob 5. uri zjutraj vstajati, da lahko pravočasno pridejo do avtobusa na Ajdovec.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Ivan Zoran, Ivan Hrovat in Ivan Klemenčič, člani Komunalnega podjetja Novo mesto; Alojz Okleščen, delavec iz Verduna; Marija Šlak Anica Novak, Cveta Kavčiček, Fani Pimar, Franc Turk, Stane Tekavec, Franc Nadu, Ana Suštaršič, Janez Ravbar in Anton Kovarčič, člani Novoteksa, Novo mesto; Martin Černo, član Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Franc Čedelčič, član IMV Novo mesto; Stane Pelko, delavec iz Obrha; Jožica Turk, Erika Lenart, Cecilija Smolič, Marija Kočvar, Metka Romih in Rudi Hrvatin, člani KZSZ Novo mesto; Terezija Mežnaršič, gospodinja iz Gornjega Polja; Jožefa Zagar in Ana Lokar, gospodinjini iz Birčne vasi; Ivanka Susin in Andrija Budisavljevič, člana Gradbenega obrtnega podjetja, Novo mesto; Anton Berčič, delavec iz Soteske; Jože Kastelic, član Novoteksa, Straža; Martina Ajdišek, članica Mercatorja, Novo mesto; Polde Brule, kmet z Vrbovega; Franc Božič, član Ele, Novo mesto; Ivo Hidek, član PTT Novo mesto; Martin Arh, Jože Zupančič, Edo Kos, Stanko Derganci, Jože Stangelj, Ivan Milinar, Franc Grum, Jože Malenšek, Franc Stanina, Franc Retelj, Franc Zorman, Franc Jelševac in Lado Zupin, člani Čestnega podjetja, Novo mesto.

Novomeška kronika

V MERCATORJEVI TRGOVINI so znižali cene nekaterim modelom ženskih torbic, ki so lani zelo dobro v prodajo. Torbice v še vedno modernih barvah lahko kupite sedaj po pmlgovni ceni.

PRVI SOPKI pomladanskega cvetja so se že pojavili na novomeškem živilskem trgu, čeprav smo še sredi zime. Šopke belega teloha prodajajo kmetice iz okoliških vasi po 1 dinar.

PUŠT se bliža. V prodajalni Mladinske knjige so na policah že razstavili prve maske, ki vzbujajo zlasti pozornost otrok. Razen tega se je v steklenih omarih v trgovini pojavil tudi ženski nakit v modernih oblikah, česar doslej niso prodajali v novomeških trgovinah.

TOPLEJŠE VREME je z novomeških ulic odpravilo kupe snega, ostale pa so luže, ki so ponekod tako velike, da segajo daleč na cesto. Pešci se jih morajo izogibati, posebno še ob bližajočih se avtomobilih, ki z neznanjšano hitrostjo drvojo po cestah, ne da bi upoštevali nevarnost, ki jih s tako brezobzirno vožnjo povzročajo pešcem. Pri tem so najbolj prizadeti starejši ljudje.

OBISK V ŠTUDIJSKI KNJIZNICI Mirana Jarca se je med zimskimi šolskimi počitnicami zelo povečal. Veliko dijakov novomeških srednjih šol bo proste dni izrabilo za priprave na naslednje šolsko polletje, dijaki zadnjih razredov pa se pripravljajo na maturu. S počitnicami se je povečal obisk dijakov tudi v kinodvoranah, delikatesah in v restavraciji Breg.

CENE NA TRGU so bile v ponedeljek take: cvetača 6 din, čebula 3 do 3,50 din, česen 12 din, fižol 5 do 6 din, krompir 1 din, koleraba 2 din, korenje 7 din, motovilce 12

Ena gospa je rekla, da je v Dlančevci ulici velika zanimivost: tabla občinskega ljudskega odbora prepoveduje krmiti živino; kdor tega ne bo upošteval, bo kaznovan s 1.000 dinarji. Zraven pa je pristavila, da bi lahko kaznovali tiste, ki na tem prostoru delajo smetišče... In še je rekla, da ta prostor že vsaj kakih 10 let ni videl nobene prave živine!

Pred mikrofonom se je oglasilo kar 300 ljudi

Minulo leto pomeni za lokalno radijsko postajo v Brežicah velik napredek. Že samo suhoparne številke, zbrane v statističnem poročilu, precej povedo. Kazajo na boljši program in odnos med govornim ter glasbenim delom.

Lani je imel brežiški radio 156 lastnih oddaj, v njih pa 450 ur lokalnega programa. Glasbi je bilo namenjenih 247 ur, 203 ure pa je bilo govornega programa. Kmetovalcem je Radio Brežice posvetil 12 ur, gospodarstvu 19 ur, kulturi 15 ur in splošnemu izobraževanju 16 ur. Domačim zanimivostim in poročilom je namenil 54 ur. Ta kratek pregled kaže na vsestranski napredek in postaja se bo tudi vnaprej trudila za boljši program in za to, da se bodo tudi v prihodnje občani čim večkrat oglašali na radiu. Lani so ponudili mikrofonom 300 občanom, kar pomeni, da se tudi radio razvija v upoštevanja vredno javno tribuno.

Jutri seja skupščine

V Brežicah se bo jutri prvič po novem letu sestala občinska skupščina. Odborniki bodo določili stopnjo prispevka za otroško varstvo, sprejemali bodo več poročil. O svojem delu so jih že pisмено seznanili svet za šolstvo, temeljna izobraževalna skupnost, zavod za kulturo in Posavski muzej. Na jutrišnji seji bodo stavbo stare osnovne šole predali v upravljanje poklicni šoli za blagovni promet, stavbo trgovske šole pa v upravljanje konfekciji Jutrarnjka za razširitev obrata.

Boljši časi za smučarje?

Tudi v Brežicah razmišljajo v teh zimskih dneh o postavitvi smučarske vlečnice, žal pa letos še ne bo nič, kajti že od lanskega leta pričakujejo zaman urbanistično dokumentacijo za področje desnega brega Krke vse od Buševce vasi do Bregane: leta bi vključevala tudi ureditev rekreacijskega središča nad Čatežem. Ljubitelji smučanja zato sami snujejo načrte, da bi postavili vlečnico in uredili traso. Dotlej pa bodo učenci uporabljali smučarsko vlečnico v Kostanjevici.

V. P.

NOVO V BREŽICAH

PRI PREDSEDNIKU OBČINSKE SKUPŠČINE so se minuli petek mudili predstavniki PTT podjetja iz Novega mesta. Beseda je tekla o dosežkih ukrepah za izboljšanje PTT omrežja in načrtih za tekoče leto. Sem sodi predvsem graditev poštnih postopij na Jesenicah na Dolenjskem ter v Cerkljah ob Krki. Za pošto na Jesenicah je vse pripravljeno, za pošto v Cerkljah pa načrte še izdelujejo. V Cerkljah bo imela pošta svoje prostore v novi poslovni zgradbi, ki jo bodo financirali občinska skupščina Brežice, PTT Novo mesto, Ljudska potrošnja in Agraria.

ŠTAB ZA CIVILNO ZAŠČITO je te dni sprejel delovni načrt za leto. Razpravljal je o izobraževanju, ki je to zimo izredno lepo steklo. Pozivom na tečaje se je odzvalo 98 odst. vabljenih občanov. Akcija je zajela vse podeželje, mesto in bližnjo okolico pa bodo vključili v izobraževanje prihodnje jeseni. Precej več kot z izobraževanjem pa imajo člani štaba civilne zaščite skrbi za denarjem. Dolej je bilo za te namene na voljo veliko premalo finančnih sredstev, da bi enote lahko opremlili s tehničnimi pripomočki za učinkovito obrambo pred vojnimi in drugimi nesrečami. Tako so na primer zaklonišča zapuščena, gasilske enote pogrešajo sodobnejšo opremo. V novih zgradbah pa tudi pozabljajo na zaščito prebivalstva.

SPET MLADINSKI PLES! Po precej dolgem premoru bo mladina iz Brežice spet začela prijeti sobot-

ne ples. Vsak aktiv bo štirikrat organiziral tako prireditve. Mladi iz Ljudske potrošnje so bili prvi na vrsti. Ples so imeli v soboto popoldne v dvorani Slovenija vina, kjer so bili tovrstni večeri že pred leti. Dokler nimajo denarja za plačevanje glasbenega ansambla, si bodo pomagali s ploščami. Organizatorji imajo vsakokrat pravico, da si zadržijo denar od prodanih vstopnic.

SVET ZA URBANIZEM, stanovanjske in komunalne zadeve je večeraj tehtal predlog odloka o obveznem odvajanju nadomestila za del stanarine ter obravnaval ponudbo projektivnega biroja Region za izdelavo nekaterih zazidalnih načrtov.

IZMENSKEGA POUKA NE BO VEČ. Počitniške dneve bodo v brežiški osnovni šoli izkoristili za selitev in urejanje kabinetov v novem poslopiju. Med starši je zelo veliko zanimanja za šolsko varstvo in prva anketa je pokazala, da se za celodnevno bivanje zanima okoli 200 učencev. V drugem polletju bodo imeli vsi otroci pouk samo dopoldne, kar je velika prednost.

V KNJIZNICI JE PRETESNO. Prostor, kjer je sedaj občinska matična knjižnica, komaj še zadošča za njen obseg. V Zavodu za kulturo so pretresali možnosti za preselitev in predlagali, da bi knjižnica zasedla kulisarnico. Pozneje, ko bodo dozdali dom na vzhodni strani, se bo knjižnica lahko spet udobneje nastila.

VELIKE KOLIČINE VODE SE IZGUBLJAJO V PRAZNO

Vodovodni stolp kmalu samo okras?

Bodoči vodovodni rezervoar bo na čateškem hribu, onkraj Save in Krke — V Brežicah načrpajo vsako leto 230 tisoč kubikov pitne vode

Brežiški vodovod oskrbuje z vodo 3792 prebivalcev in ima v mestu 800 priključkov. Leta 1968 so ga podaljšali v Brezino in priključili nanj 59 hiš, leto dni kasneje pa so ga speljali še v naselja Zakot, Trnje in Bukošek, kjer je dobilo vodo 72 uporabnikov. Vodovodno omrežje meri nekaj nad 15 kilometrov. Leta 1965 je bila oskrba z vodo že kritična, zlasti v višjih nadstropjih stanovanjskih blokov. To so uredili in napeljali nov cevovod. V starem delu mesta pa so cevi še iz leta 1913, ko je bil vodovod zgrajen, zato grede velike količine vode v izgubo.

Na leto prodajo v Brežicah 230 tisoč kubikov vode. Od tega je porabijo gospodarstva 49 odst., podjetja in obrtniki 33 odst., ostalo količino pa zavodi in drugi. Gospodinjstva plačajo za kubik vode 70 par, družbene organizacije 1,20 din, gospodarstvo pa 1,80 din. Od vsakega plačanega kubičnega metra vode odvede stanovanjsko podjetje del sredstev v sklad za obnovo in razširitev vodovoda. Ob sedanjih po-

rabi vode se v njem zbere po 150 tisoč din na leto. Iz te vsote je podjetje naročilo projekt za tlačni cevovod in rezervoarje na čateškem hribu ter uročilo del sredstev pri banki za najetje posojila.

Zajetje podtalne vode za Brežice je v Brezini. Za trenutno porabo je vode dovolj in tudi črpalne naprave ustrezajo. Narobe je le to, da se v starem cevovodu izgublja ogromne količine pitne vode. Ruzen tega stari

vodovodni stolp ne bo več dolgo kos svoji nalogi. Prenizek je in tudi premajhno prostornino ima.

Za preskrbo mesta s pitno vodo v prihodnje nakazuje urbanistični program dve varianti. Po prvi bi napeljali vodo iz izvira Gabernice v Pšehcah, po drugi pa bi bilo za povečano porabo treba zgraditi novo zajetje podtalnice. Možna je celo tretja rešitev za izkoriščanje vode na Krškem polju. Količine raziskuje Geološki zavod iz Ljubljane. Vodne zaloge torej so, vse našete možnosti pa zahtevajo še temeljito strokovno preučitev. V vsakem primeru bodo Brežice potrebovale podzemni rezervoar na čateškem hribu, ker bo vodovodni stolp kmalu premajhen in tudi zadostne višine nima. Gradnja novega stolpa bi bila mnogo dražja od rezervoarja pod zemljo in zaradi tega ne pride v poštev.

Podaljšani cevovod na čateški hrib že speljujejo in pod viaduktom med Savo in Krko bodo priključili nanj vodovod za Krško vas in Skoplce, iz Prešernove ulice pa se bo odcepil cevovod za naselja Trnje, Mostec in Dobovo. Dokler ne bo zgrajen rezervoar, bo vodovod napajal samo v nižini ležeča naselja, pozneje pa tudi druga. Rezervoar na Čatežu bo Stanovanjsko komunalno podjetje zgradilo v letih 1974-75. Ta bo za 34 metrov presegel višino vodovodnega stolpa v Brežicah.

Del trga dr. Ivana Ribarja v Brežicah, kjer je tudi parkirni prostor. Leto zimo so morali nekajkrat očistiti sneg z buldožerjem, da se izognili prometnim zastojem (Foto: J. Teppey)

Za 400-letnico kmečkih uporov

Vsakomur dostopne knjižice o zanimivostih iz zgodovine domače pokrajine že v tisku

V založbi Zavoda za spomeniško varstvo Slovenije bo letos spomladi izšel spomeniški vodnik „Po poteh luvaško-slovenskega kmečkega upora“, ki ga je napisal ravnatelj Posavskega muzeja prof. Stanko Skalcar. Opremljen bo s številnimi ilustracijami. To je že prispevek za štiristoletnico kmečkih uporov, ki ji boista leta 1973 posvetili vso pozornost Slovenija in Hrvaška.

Letos bo ponovno natisnjen spomeniški vodnik „Brežice“, katerega prva izdaja je bila lani do kraja razprodana. Tudi besedilo za to dragoceno informacijo o kulturnih in turističnih zanimivostih Brežic in okolice je pripravil prof. Stanko Skalcar. Letos bo vsebina knjižice nekoliko razširjena, vsebovala pa bo

tudi povzetka v nemškem in italijanskem jeziku.

Brežice bodo torej razen turističnega prospekta občine in prospekta Posavja dobile še poglobljen zapis o prirodnih, zgodovinskih in kulturnih vrednotah tega območja. Občina bo zastopana tudi v „Vodniku po partizanskih poteh in spomenikih“. Izdal ga bo Zavod za šolstvo Slovenije. V tem priročniku je avtor Stanko Skalcar prispeval tudi opis krške in sevniške občine.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Stare iz Koprivnice — Martina; Fanika Prah iz Pečja — Aleša; Marija Vidmar iz Piršenbrega — Branka; Božena Gabron iz Bistrice ob Sotli — deklico; Marijana Srpič iz Crešnjeje — Darjo; Zlata Širanovič iz Samobora — Maria; Dušana Mirič iz Arnovega sela — dečka; Marija Rožman iz Brežic — deklico; Zlata Jordan iz Samobora — deklico; Angela Mestnek iz Prešene Loke — Franca; Jožefa Medvešek iz Sela — Zalko; Mira Stros iz Senkoveca — dečka. — Čestitamo!

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Jakob Bevk, voj. invalid iz Krške vasi, star 85 let; Peter Jelenič, voj. invalid iz Samobora, star 76 let; Marija Gorup, gospodinja iz Dobove, stara 75 let; Jože Skulj, kmet iz Vel. Mraševega, star 64 let; Ana Bevc, gospodinja iz Volčja, stara 77 let.

brežice priporoča:

obiščite poslovalnico **POSTREŽBA** in si ogledte veliko izbiro industrijskega blaga, tekstila, lahke in težke konfekcije, stekla in porcelana, radio in TV sprejemnikov, gospodinskih potrebščin, pohištva, železnine, gradbenega materiala in ostalega blaga.

V prodajalni, ki je delno samopostrežbenega tipa, se boste prijetno počutili. Postrežba je solidna in cene so konkurenčne. V tej prodajalni lahko kupite TV sprejemnik na 24 mesečnih obrokov.

Za obisk se priporoča kolektiv **KRKE!**

Skupina smučarjev od 1. do 4. razreda se pripravlja na pouk iz začetnih smučarskih veščin. Sneg je bil v nedeljo tudi na Čatežu precej južen, zato so si otroci pridno mazali smuč (Foto: J. Teppey)

Nočni čuvaji so kar brez ključev

Zaloge kurilnega olja v neprimernih prostorih izzivajo nesrečo — Vsi gasilski centri bi potrebovali cisterne za učinkovito gašenje

Požarnovarnostna služba je v večini brežiških gospodarskih organizacij slabo urejena. V nekaterih kolektivih čuvajem niti ključev za delovne prostore in skladišča ne dajo v roke, zato nimajo možnosti za pregled in nadzor v omenjenih prostorih.

Veliko nevarnosti za požar preži na stanovanja v blokih, kjer je kurilno olje shranjeno v neprimernem okolju. Varnostni ukrepi v stanovanjskih in gospodarskih poslopijih so še vedno pomanjkljivi. Celotno v novih zgradbah opuščajo varnostne naprave in gasilni aparati so največkrat neuporabni. Dimniki so slabo vzdrževani, pa tudi nepravilno montiranih električnih aparatov in strojev je še precej.

Gasilstvo je sicer doseglo razveseljiv napredek pri tehničnem in strokovnem usposabljanju, a še vedno zaostaja pri obveščanju. Učinkovite bi bile edine UKV zveze in računajo, da jih bo oskrbela služba civilne zaščite.

V hribovitih predelih so slabo oskrbljeni z vodo, zato bi moral imeti vsak gasilski center svojo cisterno, opremljeno s potrebnimi cevmi in drugimi pripomočki za

učinkovito gašenje požarov. Za sedaj razpolagajo z gasilsko cisterno samo v Brežicah, vendar tudi ta ni najboljša in bo sčasoma odpovedala. Velik napredek beleži gasilstvo v tem, da je dobil vsak gasilski center

po en avtomobil, nekateri pa tudi motorne brizgalne in nove cisterne sodobnejše opremljanje družinski prispevala denar občinska skupščina.

Občinska gasilska zveza pa del svoje strani opravičiti izdatke za opremo na ta način, da leto za leto tom usposablja svoje članstvo. V kratkem bo izšola sto novih gasilskih podčastnikov in strokovno obogatlila enote in društva.

ZA POČITNIŠKE HIŠE JE DOVOLJ IZBIRE

Prepovedane hiše in hišice

Pot zakona in pravice je počasna in vijugasta

Urbanistični inšpektor občinske skupščine v Brežicah inž. arh. Jože Ajster je v minulem letu ugotovil 19 nedovoljenih gradenj. Med njimi sta dve stanovanjski hiši, 5 počitniških hišic in 11 gospodarskih poslopij (hlevov, kleti, garaž ipd.)

Inšpektor je izdal 19 ustavitvenih odločb in 19 predlogov za uvedbo postopka za prekršek. Od devetnajstih prijav pri sodniku za prekrške so bile do sedaj rešene tri zadeve. V enem primeru se je postopek ustavil zaradi zastaranja, v drugem primeru je sodnik izrekel ukor (postopek je trajal tri mesece), v tretjem pa je stranka plačala 150 dinarjev kazni. Tudi ta postopek je trajal tri mesece. Pot zakona in zakonitosti je torej precej ovinkasta in dolga, končni učinek pa največkrat kršilec ne prizadene posebno.

Zadnje čase se zelo povečuje število tistih, ki si želijo postaviti v občini počitniške hišice. Te gradnje so

omejene na posamezna območja, so določena z občinskim odlokom. Dovoljene so na območjih Pšehca, brega, Dednje vasi, Pišec, Brežice, ga, Male Doline, Malene in Vrhovca. Za vsako teh območij bodo strojniki napravili zazidalne načrte, ki graditelji ne bodo s samovoljno arhitekturo porušili ravnovesja okolju. Prej našeta občinska kmetijstvo in drugo gospodarstvo pridejo v poštev, zato na njih brez škode zrastejo počitniške hišice.

RADIO BREŽICE

CETRTEK, 28. JANUARJA
16.00 do 16.10 — Napoved programa in poročila. 16.10 do 16.30 — Nove plošče RTB. 16.30 do 16.40 — Aktualnost tedna. 16.40 do 16.50 — NAJ POP LOT — poslušane melodije. 16.50 do 17.00 — Obvestila in reklame. 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja: Izbrani sami.

SOBOTA, 30. JANUARJA
16.00 do 16.30 — Pol ure za glasbo. 16.30 do 16.40 — Zdravstveno predavanje: dr. Zvonimir Šljanc — Poškodbe pri športu. 16.40 do 16.50 — Med zabavnimi nekaj obvestil in reklam. 16.50 do 17.20 — Pojo vam slovenski zabavne glasbe. 17.20 do 17.30 — Za naše najmlajše — Pepelka. 17.30 do 18.00 — Narodnozabavna oddaja na valu 192 m.

NEDELJA, 31. JANUARJA
10.30 — Domače zanimivosti ročilo s seje občinske skupščine Brežice — Za naše kmetovalce — Kalij kot rastlinska hrana — Ski razgovor: Drugo polletje v stavbi (razgovor z ravnateljem brežiške osnovne šole bratov Angelo Skalcarjevo) — Obvestila in spored kinematografske reklame in spored kinematografske reklame in spored kinematografske reklame. 12.00 do 15.00 — Občani Brežice in pozdravljajo.

TOREK, 2. FEBRUARJA
do 16.15 — Napoved programa minute z ansambлом Janeza Javneviča. 16.15 do 17.15 — Poročila Jugoton vam predstavlja — Jemo vam — Iz naše glasbene skrega lista — 17.15 do 18.00 **MLADINSKA ODDAJA** — Naše glasbo še vedno preveč formalno govori z mladinci Ljudske potrošnje Brežice.

BREŽIŠKE VESTI

Doklej še zavlačenje
obljub za asfaltiranje?

Makadamski del cestišča med Impoljco in Krškimi je po odjugu v kritičnem stanju. Po spluženju, s snegom prekriti cesti je bila vožnja še kar ugodna, sedaj pa, ko se je sneg stopil, je cestišče pokazalo jame in rebra. Stevilne kotalje so skoraj neprehodna ovira za osebne in tovrstne avtomobile. Tako so v minulem tednu obtičali na cesti kar trije tovornjaki, ker so si na razdejani cesti polomili del mehanizma.

Če bi bila cesta samo lokalnega pomena, bi posavsko prebivalstvo še razumelo odlaganje obljub za asfaltiranje, tako pa jim ne gre v račun vse predolgo zavlačenje. Cesta ob Savi je pomembna prometna vez in je tudi zelo obremenjena.

Popisna komisija se pripravlja

Komisija za popis prebivalstva v Krškem šteje šest članov in se pripravlja na aprilsko akcijo. Za predsednika so imenovali Slavka Smerdela — podpredsednika občinske skupščine, za člana pa Martina Cimermana — predsednika sveta za splošne zadeve, Janeza Breskvarja — šefa katastrskega urada, Janeza Potočnika — šefa oddelka za notranje zadeve, Alojza Kerina — referenta za upravno-gospodarske zadeve ter Zdenko Lipovčev — referentko za plan in statistiko na občini.

Za ceste in vodovode

Iz presečka dohodkov v proračunski blagajni bo občinska skupščina uporabila 77 tisočakov za vzdrževanje železniških prehodov, 20 tisočakov za popravilo strehe v domu TVD Partizan v Krškem, 1.900 din bo nakazala za cesto Brezje—Kališevce—Gornji Leskovec, 1000 din za cesto Reštanj—Ravni log in 1.000 din za vodovod na Reštanju.

Spet igre papirničarjev

Slovenski papirničarji so se pred kratkim dogovorili o uvedbi športnih iger, ki so bile prekinjene leta 1963. Tekmovanje bodo razdelili v letni in zimski del. Zimske športne igre bodo marča, pokrovitelj pa bo papirnica Količev; sladkorska tovarna papirja bo aprila priredila tekmovanje v tenisu, šahu in streljanju; krška Celuloza pa bo septembra organizator srečanja v plavanju, kegljanju, malem nogometu in odbojki.

K. P.

»Trikrat tri je devet« pomeni uspeh

Srečanje s predsednikom medobčinskega odbora za turizem v Posavju Petrom Markovičem — Letos spet prireditev za sezono — Izšel bo tudi barvni turistični prospekt Posavja v 100.000 izvodih

— Tovarš Markovič, kako ste po enoletnem obstoju medobčinskega odbora za turizem v Posavju zadovoljni s sodelovanjem med občinami in uresničevanjem skupnih načrtov?

— Pot, ki smo jo prehodili, ocenjujem z vedrim pogledom in mi vliva zaupanje. Že januarja lani smo sprejeli obsežen pro-

gram in ga tudi uresničili. Kalendar kulturnih, športnih, zabavnih in drugih prireditev v Posavju smo izdali v 13 tisoč izvodih. V sezoni so prireditve potekale po naštetem razporedu, čeprav je bilo težko določiti datume vnaprej. Važno je, da so bile nakazane vsaj okvirno. Kalendar je občanom veliko koristil

in vsi turistično pomembni dogodki so imeli velik odziv.

— S kakšnimi načrti se trenutno ukvarjate?

— Pripravljamo turistični prospekt Posavja v barvah. Izdali ga bomo na 16 straneh v 100.000 izvodih. Občinske skupščine Krško, Brežice in Sevnica so pristale na delitev

stroškov. Vsaka bo poravnala tretjino, približno 35 tisočakov. V prospektu bodo prikazane najbolj privlačne prirodne, zgodovinske in kulturne zanimivosti pokrajine, spremno besedilo pa bo napisano v štirih jezikih: v slovenščini, angleščini, nemščini in italijanščini. Ker v turistični propagandi zelo zastajamo za drugimi predeli Slovenije, upam, da jih bomo skupaj laže dohтели kot vsak zase. O tem, da se brez propagande ne moremo uspešno vključevati v turizem, na srečo zdaj ni treba več nikogar prepričevati.

— Bo kalendar prireditev tudi letos zagledal beli dan?

— Da, spet ga nameravamo izdati. Tokrat ga bomo združili z vodnikom po Posavju. Kalendar bo dvojezičen ali celo trojezičen, da ga bomo lahko ponudili tudi tujcem. Natisnjen bo sredi februarja v 13 tisočih primerkih ali celo več.

— Je s tema dvema publikacijama opravljeno vaše delo za novo sezono?

— To pa ne. Razpravljali smo še o snemanju turističnega filma o Posavju, ker menimo, da bi bil tak zapis o pokrajini zelo dragocen in vanj naloženi denar bi se lahko kaj hitro obrestoval. To bi bil ozkotračni barvni film in bi trajal 20 do 30 minut. Prikazoval bi zanimivosti in življenja Posavja v vseh letnih časih. Priprave nanj bodo stekle letos, posnet pa bi moral biti najkasneje prihodnje leto.

— Kakšne pozornosti je v okvirih vašega odbora deležno turistično izobraževanje prebivalstva?

— Stejemo ga med pomembne dolžnosti. Program uresničujemo preko turističnih društev in delavskih univerz v obliki tečajev, predavanj in razgovorov ter filmov. Odbor za to nima sredstev in zato je bolj usmerjevalec, pobudnik in usklajevalec izobraževalnih akcij. Kot vidite, je odbor vsestransko zaživel in je svoje načrte uspešno izpeljal. V njem so zastopani po trije predstavniki iz vsake občine. Za občinske meje ne vemo, zato je lahko zgled za skupno delo na drugih področjih, kjer ga še ovirajo pregraje.

JOŽICA TEPPEY

Odjuga je tudi v Krškem pobrala sneg in tako prekrizala načrte smučarjem. V osnovni šoli so v upanju na ugodnejšo zimo preložili celo počitnice. (Foto: Jožica Teppey)

Ko bi nam šole ogrevala tovarna

Izdatke za kurjavo bi si v Krškem radi prihranili — Ob novi šoli bo spominski park Prvim krškimi žrtvam — Staro poslopje bo po izselitvi zasedla posebna šola, za svoje učence

Avgusta bodo v Krškem odprli vrata nove osnovne šole. Za to priložnost bodo ob njej uredili tudi spominski park Prvih krških borcev, ustrelenih 1941. v Dobravi pri Brežicah. Plakete vseh desetih izdeluje kipar Vladimir Štoviček iz Leskovca. Odlili jih bodo v bron, prav tako pa tudi faksimile plakata o usmrtitvi. Spominski park urejajo za tridesetletnico tragedije v gozdovih Dobrave.

Po preselitvi v novo šolo bodo v stari zgradbi uredili učilnice in delavnice za učence posebne šole. Tovarno papirja bodo zaprosili, da bi jim še vna-

prej prepustila prostore v samskem bloku, kjer nameravajo nastaniti oddaljene učence posebne šole. Gre za tiste, za katere ne morejo organizirati prevoza, kajti v šolo nameravajo sprejeti vse otroke, ki ne morejo spremljati normalnega pouka. Vse kaže, da za učence iz sosednjih občin ne bo prostora in da si bosta morali sosedji sami urejati posebno šolstvo.

Predstavniki gradbenega odbora, občinske skupščine in Celuloze se bodo v kratkem sestali

s strokovnjaki za ogrevalne naprave in pretresali, kakšne so možnosti za ogrevanje novega šolskega poslopja z odvečno toplotno energijo iz tovarne papirja. S tem bi se vzdrževanje šole zelo pocenilo in na leto bi lahko prihranili precej milijonov. Pozneje, ko bo zgrajena jedrska centrala, se bodo lahko priključili nanjo in Krščani že zdaj upajo na toplovod, ki bo potem ogreval vse mesto. V primeru, da toplote iz Celuloze ne bodo mogli uporabljati, bodo pač morali kuriti z oljem, to pa pomeni 130.000 do 150.000 dinarjev izdatkov na leto. Šola bi morala uživati poseben položaj, sicer bi ves razpoložljivi denar za vzdrževanje in učila porabila za ogrevanje.

J. T.

so s društvene prireditve kar vrstile. Nikomur ni bilo tedaj žal prostih uric za vaje pri pevskem zboru, v dramski sekciji, pri godbi in drugod.

— Katere sekcije so bile najbolj delavne?

— Dramska skupina, pevski zbor, oktet, godba na pihala in knjižnica. Odkar smo starejši popustili, zanimanje upada. Mladih, ki bi lahko zmogli prav toliko ali še več kot mi nekdanj, ne moremo pridobiti. Do leta 1960., ko smo slavili petnajstletnico, je bilo še vse na nogah. Nam starejšim pomeni „Svoboda“ del življenja z lepše strani. Tako so nas vzgojili in to je ostalo v nas. Novi rod bo morda našel drugače pot. Kulturna tradicija na Senovem ni zamrla in še vedno gojimo upanje na svoj kulturni dom.

— Kje ste nastopali vsa ta leta doslej?

— V šolski dvorani, sestanke in vaje pa smo imeli v glasbeni sobi na pošti. Z dobro voljo smo spregledovali težave, nikoli pa tudi nismo izgubili upanja v to, da bomo nekoč le dobili dvorano v veselje nastopajočih in v zadovoljstvo občinstva.

— Zelim vam, da bi se vam želje uresničile, pa tudi to, da bi v jubilejnem letu doživelo vaše delo nov razcvet.

J. T.

V šolski kuhinji osnovne šole v Krškem skuhamo na dan po 500 malic. Za razrede v samskem bloku odnašajo šolarji malico med glavnim odmorom. Na sliki: na poti z južino za lačna usta. (Foto: J. Teppey)

DOMICIL SREM-SKI BRIGADI

Na proslavi v spomin na tridesetletnico preseljevanja slovenskega življa med drugo svetovno vojno in tridesetletnico vstaje jugoslovanskih narodov bo krška občinska skupščina julija letos podelila domicilno listino Sremski brigadi. Brigada je bila ustanovljena 1944 in v njej so bili skoraj sami Slovenci, ki so jih bili okupatorji preselili v Srbijo.

V politični šoli 40 slušateljev

V Krškem se je v ponedeljek začela politična šola. Tokrat so izbrali mlade kandidate, fante in dekleta, za katere računajo, da bodo poprijeli za delo v sindikatih, v Zvezi mladine in v Zvezi komunistov. Slušatelji so iz neposredne proizvodnje in med njimi ni velikih razlik v izobrazbeni ravni. Šola bo trajal deset delovnih dni. Na predavanjih kandidatov ne bodo obremenjevali z zgodovinskimi predgledi, ampak jim bodo skušali predstaviti predvsem sedanost. Pouka bodo imeli 60 ur. Stroške šole nosi občinski komite, ki je tudi njen organizator, namdomestilo za osebni dohodek pa so pripravljene plačati delovne organizacije.

400 TISOČ DIN POSOJILA

Iz sredstev rezervnega sklada občine Krško se bo obogatil sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij za 400 tisoč din. Ta denar je milijon kot posojilo podjetjem pri odpiranju novih delovnih mest in posojilo za premostitev težav v delovnih organizacijah.

AVGUSTA ZBORNİK ŠOLE

Osnovna šola v Krškem pripravlja svoj prvi zbornik. Izšel bo za otvoritve novega šolskega poslopja v začetku avgusta. Letos bo zvezek precej zajeten, prihodnja leta pa bo vseboval le letno kroniko s podatki o učnih uspehih, učencih in učiteljih.

PRVI NASTOP KRŠKIH PLAVALCEV

Na povabilo plavalnega kluba Mladost iz Zagreba je krški Celulozar prijavil za odprto zimsko prvenstvo APK Mladosti sedem plavalcev in plavalk. V soboto, 30. januarja, bodo torej zaplavali: Franc Čarpo, Igor Turk, Andrej Skafar, Nevenka Jenkole, Tea Preskar, Meta Novak in Bojana Babič.

L. H.

LEPI SPOMINI NA PLODNA DESETLETJA

25 let gospodarica Svobode

Na Senovem še niso izgubili upanja na novo prireditveno dvorano — Potrebujejo jo tudi mladi

Nada Jelenko s Senovega je po poklicu zobna asistentka. Velik del leteljnij prebil z domačo „Svobodo“, kjer za 25 let skrbi za njeno premoženje. Najlepše spomine ima na zanosne čase po osvoboditvi, ko

KRŠKE NOVICE

PREDSTAVE POTUJOČEGA KINA. Vsako soboto in nedeljo predvajajo na Raki, Vihrah in Velikem Podlogu filme, ki jih posreduje krška Delavska univerza s programom svojega potujočega kina. Pri propagandi in organizaciji predstav pomagajo mladinci in prosvetni delavci. Na prvih letošnjih predstavah pa so že opazili upadanje števila gledalcev, kar je v prvi vrsti posledica prodiranja televizije na krško podeželje. Zato bo letošnja sezona najbrž zadnja sezona potujočega kina.

PIONIRJI — FILATELISTI. Na krški osnovni šoli deluje že več let filatelistični krožek. Pionirji se pod vodstvom mentorja Slavka Sribarja sestajajo vsak teden v prostorih otroškega vrta. Pripravili so potujočo razstavo, ki bo pod naslovom „Znamka kot učno-vzgojno sredstvo“ obšla vse šole, ki se nimajo filatelističnih krožkov. Mladi filatelisti pa že zbirajo gradivo za razstavo „Turizem na znamkah“, s katero se bodo vključili v prireditve, posvečene otvoritvi nove osnovne šole.

STROKOVNA PREDAVANJA ZA NERAZPOREJENO PREBIVALSTVO. Nerazporejeno prebivalstvo z območja krške občine bo v januarju, februarju in marcu poslušalo obvezna strokovna predavanja o obrambni vzgoji. Predavanja obsejajo tri teme: Radiološka, kemična in biološka sredstva in zaščita pred njimi. Kako si pomagamo v hudih nesrečah in vojni. Vloga in naloge civilne zaščite in občanov. V jeseni

bodo obvezniki obrambne vzgoje poslušali še predavanje o Samopomoči in prvi pomoči ponesrečencu.

15. SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE. Jutri se bosta prvič v letošnjem letu sestala oba zbora krške občinske skupščine. Na dnevnem redu bo tokrat 13 točk, med katerimi bo tudi sklepanje o izhodiščih za sestavo dohodkov in izdatkov občinskega proračuna, sklepanje o stopnji prispevka za otroško varstvo ter razprava o razvojnem načrtu vseljudske obrambe med 1971. in 1975. letom.

POROŠTVENA IZJAVA SKUPŠČINE. Za premostitev finančnih težav pri prekvilificaciji rudarjev je rudnik Senovo najel pri Zavodu za zaposlovanje SRS 200 tisoč dinarjev posojila za obdobje desetih let. Poroštvono izjavo za najetje kredita je izdala občinska skupščina Krško. **ZAMENJAVE V SVETIH.** Namesto Jožeta Raiglja je v svetu za gospodarstvo sedaj Pavle Krošelj iz Tovarne papirja, namesto razrešenega Lada Trampuša pa je bil imenovan Stane Žigante, zasebni obrtnik iz Krškega.

20-LETNICA FILATELISTIČNEGA DRUŠTVA. Pomembno obletnico bodo člani krškega Filatelističnega društva proslavili z društveno razstavo, ki bo prikazala izbor najlepših znamk vseh zbirateljev. Ta čas je v društvu veljavnih 27 filatelistov iz Krškega, Leskovca, Brestanice in Senovega.

Gorišek v stoto leto

Tretjega februarja bo praznoval rojstni dan najstarejši mož v sevniški občini; to je Valentin Gorišek z Brega pri Zidanem mostu, ki bo ta dan dopolnil 99 let. Da je še kar pri moči, le sluh in vid mu pešata, smo se prepričali ob obiskih. Krajevna organizacija RK se ga je ob rojstnih dneh spominjala z obiskom in skromnim darilom. In če smo že pri najstarejšem možkem, naj navedemo še, da je najstarejša občanka Marija Brečko iz Razbora, ki se je rodila 30. novembra 1871. S. Sk.

ZA OTROŠKO VARSTVO 15 ODS. VEČ

Po zagotovljenih stalnih virih dohodka bo v letošnjem letu namenjeno za neposredno otroško varstvo 393.640 dinarjev. Občinska skupščina Sevnica je v ta namen sprejela odlok, ki predpisuje, da je treba od osebnih dohodkov plačevati 0,45 odst. prispevka, od pokojninskih osnov pa 0,40 odst. Če tako zbranimu denarju pristoječe občinski prispevek, dobimo zgornji denarni znesek, ki je za 15 odst. večji kot v letu 1970.

LOKA: ŠTIRJE „TRANSVERZALCI“

Planinsko društvo Radeče je imelo doslej v Loki pri Zidanem mostu tri svoje člane, ki so prehodili veliko slovensko planinsko transverzalo. To so: Lojze Milnar ter Marija in Tone Koritnik. Zdaj se jim je pridružil še župnik Rudolf Jerman iz Loke. V Loki je tudi več dijakov in študentov, ki so prehodili že precejšen del transverzale.

Preveč skladov?

Sestavljalci osnutka letošnjega sevniškega občinskega proračuna predlagajo, da bi ukinitili tri izmed devetih občinskih namenskih skladov. Po tem predlogu bi lahko ukiniteli zdravstvenoinvesticijski sklad, sklad Dušana Kvedra in sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti. Ker bi namen in naloge prvega prevzel sklad za negospodarske investicije, drugega interesna skupnost, tretjega pa kulturna skupnost, katere ustanovitev pripravljajo, menijo, da bi omenjene tri sklade lahko ukinitili, ne da bi trpela dejavnost, zaradi katere so bili ustanovljeni.

SEVNIŠKI PABERKI

BLIŽA SE „MOŠKI“ PRAZNIK. Komaj dober mesec je še do sevniškega „moškega“ praznika – 40 mučnikov, ko priredijo salamarsko tekmovanje in zalijejo svoj praznik – moški sami. Prireditelji znova pozivajo tekmovalce, naj zdaj razmišljajo in pripravljajo kar najboljše salame, da se bodo častno potegovali za priznanja in nagrade.

PROMETNE ZAGATE. Prejšnjo nedeljo je po pomoti prek Blance peljal 40-tonski tovornjak (cisterna), poln bencina. Pri zloglasnem podvozu na Blanci, kjer morejo pod železniškim mostom samo vozila, ki niso višja od 2,7 m je cisterna zadela ob most in se poskodovala. Ker je bencin izhlapel, vlaki niso smeli voziti, ker bi iskra izpod koles gorivo takoj vžgala. Zagato so le nekako rešili, poskodovana cisterna je odpeljala proti Sevnici. Ker pa so na sevniški bencinski črpalki že imeli polne rezervoarje, je morala čez leseni sevniški most, ki dovoljuje samo 12 ton nosilnosti. To je še en primer, kako velike so prometne težave, ker mostovi in ceste niso primerno urejeni.

NOČ VLOMILCEV. V noči med 18. in 19. januarjem je v Sevnici gospodaril vlomilec ali skupina vlomilcev. Najprej je nekdo vlomil v bife na železniški postaji, od koder je odnesel cigarete in še nekaj drugih stvari, poskušal je vlomiti tudi v skladišče, kjer bo nova telefonska centrala, vendar se mu je zlomil sveder vrtnega stroja, pri poslovalnici 6, kjer prodaja domače trgovsko podjetje konfekcijo, pa je prežagal lok občanke. Če se bodo take noči pogosteje ponavljale, bo treba za varnost bolj poskrbeti.

NASLEDNJI KORAK OD SODELOVANJA:

Pripojitev k močnemu

Priprave na pripojitev Kovinskega podjetja k STT – Veliki razvojni načrti – Mnenje direktorja

Trideset milijonov novih dinarjev in 300 zaposlenih, to je načrt sevniškega Kovinskega podjetja za leto 1975. Odveč je izgubljati besede, kolikšen pomen bi tako podjetje imelo za Sevnico, kjer bo primanjkovalo moških delovnih mest, in za bližnje Kozjansko nasploh, vprašajmo raje direktorja podjetja inž. Blaznika, kolikšne so možnosti za tako velik skok v naslednjih petih letih.

„Da bi uresničili te zamisli, potrebujemo 13 milijonov dinarjev investicijskega denarja. Polovico bi porabili za graditev še ene proizvodne dvorane, velike 1.800 površinskih metrov, drugo pa bi bil obratni denar. Če me vprašujete, ali imamo jamstvo, da bodo toliko denarja zbrali, me vprašate preveč. To je odvisno od republiškega sklada skupnih rezerv gospodarstva in od Strojne tovarne Trbovlje, h kateri se nameravamo spomladu pripojiti. Ker pa je za razvoj našega podjetja občina še po-

sebno zavzeta, upam, da načrti ne bodo ostali samo na papirju.“

Tako je pojasnil direktor podjetja, ki je zadnja leta sorazmerno zelo napredovalo. Letna vrednost proizvodnje se približuje 4 milijonom dinarjev, zaposlenih je 75 ljudi (skupaj z vajenci 108), in kar je posebno značilno: Kovinsko podjetje Sevnica dela izključno za Strojno tovarno Trbovlje in se je pri tem specializiralo predvsem na izdelovanje separacijskih naprav za pesek in premog.

Ker je sedanje sodelovanje že tako tesno, ni nič čudnega, če se sevniški kovinarji pripravljajo na pripojitev k močnemu trboveljskemu podjetju. Zdaj pripravljajo pogodbe, v februarju ali marcu pa bo referendum, na katerem bodo svoje mnenje povedali tudi delavci. Pričakujejo, da bodo večini za pripojitev, saj že dosedanje tesno sodelovanje kaže vrsto koristi. M. L.

V prodajalni ELEKTROTEHNA v Sevnici lahko po stari ceni kupite trajno gorečo sobno peč na premog EMO-5. Tudi praktične in ekonomične ročne motorne žage ameriške znamke HOMELITE imajo še na zalogi. Prodajalna Elektrotehna v Sevnici je vselej založena z vsem elektrotehničnim materialom, gospodinjskimi stroji in pripomočki, vodoinstalacijskim materialom, keramičnimi ploščicami, sanitarno keramiko in drugo opremo za kopalnice, kuhinje in druge prostore.

Od 1. februarja bodo vse blago spet prodajali na potrošniški kredit.

Obiščite prodajalno ELEKTROTEHNA v Sevnici, Krškem in Novem mestu!

(Po-E)

OPRAVIČILO

V kratki izjavi predsednika ObS Marjana Gabriča, kako bo z gradnjo vodovodov v letu 1971, smo pomotoma zapisali, da na Studencu že tri leta gradijo vodovod, pa še vedno ni dograjen. Graditev je resda dolgo trajala, vendar je zdaj vodovod že dograjen v veliko veselje tamkajšnjih prebivalcev. Graditeljem, posebno pa gradbenemu odboru se za spodbudno opravičujemo.

NA ROB KVIZA V SEVNICI

Prijetno s koristnim

Prvo kviz tekmovanje je pokazalo, da je mogoče združiti prijetno s koristnim tudi v kmetijstvu

Vse mogoče kvize in tekmovanja, od pametnih do manj pametnih in celo neumestnih, pricemo pri nas, zakaj ne bi enkrat organizirali tekmovanja v poznavanju kmetijstva in kmetijskega kreditiranja. Tako so si najbrže mislili prireditelji kmetijskega kviza, ki je 17. januarja pritegnil toliko ljudi, predvsem mladih, da so povsem napolnili veliko dvorano gasilskega doma v Sevnici.

Verjetno je, da se na nobeno kmetijsko predavanje, pa četudi bi bili na voljo najbolj moderni avdiovizualni pripomočki, ne bi zbralo toliko ljudi. Organizatorja – Kreditna banka Celje in Kmetijski kombinat „Zasavje“ – sta zato raje združila prijetno s koristnim. Nastopil je celjski ansambel „Rom“, predstavil se je domači pevski zbor pod vodstvom Viktorja Krenčiča, mladinci pa so se pomerili, kdo bo bolje pozna kmetijsko hranilništvo in kreditiranje ter strokovna kmetijska vprašanja.

Za tekmovanje je bilo toliko zanimanje, da vsi tekmovalci niti niso mogli nastopiti. Tek-

Do letošnje zime so morali sevniški kovinarji delati tudi v mrazu in dežju brez strehe nad glavami, vendar so vztrajali. Celotno več: po stopnji rasti celotnega dohodka so zadnja leta med prvimi podjetji občine. Zdaj, ko so pri žagi zgradili proizvodno dvorano, veliko 1200 kvadratnih metrov, se bodo izboljševale tudi delovne razmere, ki so bile doslej težke kot nikjer drugje. Na sliki: delovni razgovor kovinarjev, v ozadju nova stavba. (Foto: Legan)

SE PO PRVIH IZRAČUNIH OBETAJO ZA LETOS:

»Pajčevine« v občinski blagajni

Po osnutku proračuna manjka 1,7 milijona din – Za šolstvo je treba sprevati 34 odst. več, za druge potrebe bo denarja le nekaj več

„Zaskrbljen sem, zelo zaskrbljen, kako bomo uskladjili dohodek in izdatke občinskega proračuna za letošnje leto. Ukrepi, katerih namen je zmanjšati splošno porabo, bodo delovali, potrebe pa ostajajo in se celo večajo. Porabniki proračunskega denarja hočejo letos 31,6 odst. več denarja kot lani, občinska blagajna pa bo imela le 4,9 odst. več dohodkov.“

Tako ugotavlja predsednik občinske skupščine Sevnica Marjan Gabrič, ko prikazuje podatke prvega izračuna, v katerem je črno na belem, da v občinski mošnji manjka nič manj kot 1,7 milijona novih dinarjev, če bi hotela ustreči vsem, ki prosijo občinsko pomoč.

Vsakoletnega tarnanja glede proračuna smo sicer vajeni v ve-

čini občin, toda letos bo dvomno izjemno težko proračunsko leto, zato ni nič čudnega, če so ponekod prav črna gleda.

Ob upoštevanju vseh značilnih ukrepov glede prispevnih obveznosti, višine osebnih dohodkov in drugih meril, ki vplivajo na dohodek občinskega proračuna, so v Sevnici izračunali, da se občinski proračun za leto 1971 lahko nadeja 9,2 milijona dinarjev dohodka, kar je za 15 odst. več kot lani.

Ob tem povečanju mora občina več denarja dati za šolstvo in zdravstvo, za vzdrževanje živalna skupnost zahteva, da mora znašati občinski prispevek 34 odst. več kot lani. Medtem ko je lani občina za vzdrževanje šolstva prispevala nekaj nad milijona dinarjev (drugo je bila republika), mora letos občina dati 2,48 milijona dinarjev.

Če ta denar odštejemo, ostane za financiranje drugih občinskih potreb še 6,687.760 dinarjev, to pa je za 4,9 odst. več kot lani ali v denarju 319.000 din več. Kako iz tega povečanja izboljšati osebne dohodeke, ki delajo v javnih službah, več nameniti za socialno varstvo, kulturo in vrsto drugih dejavnosti, ki jih plačuje proračun?

Predsednik občinske skupščine vztraja, da je v tem letu najnujno potrebno več pozornosti krajavnim skupnostim, več denarja bo treba nameniti za komunalna dela. Tu sodelujejo občani in občinska pomoč prinese oplodi. V večini drugih proračunov bo treba „rezati“, to pomeni opravi proračunska komisija, ki bo poskušala usklajevati dohodke z izdatki. Proračun bodo dali tudi v javno razpravo. M. LEGAN

M. L.

S SEJE IZVRŠNEGA ODBORA OK SZDL

SZDL želi stalen vir dohodka

Dosedanja pomoč je zastajala – Po izračunu bi organizacija potrebovala 0,1984 odst. narodnega dohodka, kar bi uveljavili postopoma

Na zadnji seji izvršnega odbora občinske konference SZDL Sevnica, ki je bila 19. januarja, so sklenili predlagati občinski skupščini, naj sistemsko uredi financiranje dela Socialistične zveze.

Za kaj gre? Vodstvo organizacije že dalj časa ugotavlja, da denarna pomoč, ki jo za svoje delo dobiva iz občinskega proračuna, že dalj časa zastaja za rasti narodnega dohodka. V letu 1968 na primer, se je narodni dohodek povečal za 25 odst., dotacija organizaciji pa le za 5 odst. Dosti bolje ni bilo lani, ko se je narodni dohodek povečal za 38 odst., pomoč organizaciji SZDL pa le za 17 odst.

Republiška konferenca SZDL je pripravila, naj bi tudi v občini sistemsko uredili to vprašanje, pomeni, da bi organizaciji zagotovili stalen del narodnega dohodka. Ko so v Sevnici izračunali potrebo

SZDL, ki ima več tisoč članov in 32 krajevnih organizacij in bi za svoje delo potrebovala približno polovico več denarja, kot ga je dobivala doslej, so ugotovili, da bi za to potrebovali 0,1984 odstotka celotnega narodnega dohodka v občini.

Ker se izvršni odbor zaveda, v kakšni zagati so sestavljali letošnje občinske proračuna, je sklenil, da bi prvo leto organizacija zahtevala 80 odst. tako predvidenega denarja, naslednje leto 90 odst. in v letu 1973 toliko, kot bi nanesel izračun s pomočjo tako določenega količnika.

V drugi točki dnevnega reda je izvršni odbor SZDL predlagal občinski skupščini, naj bi sprejela občinski odlok o preskrbi s pitno vodo ter o upravljanju in vzdrževanju javnih krajevnih vodovodov. To je sklenil predlagati zato, ker so se pojavili nekateri spori. M. L.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 31. JANUARJA 10.30 – Občinske novice in poročila – Reklame in oglasi – Ekipa dilo se je v preteklosti – Ekipa dilo na vam predstavlja – Kmetijsko svetlo – Reportaža o plesnih vokalnih skupinah – Glasbeno društvo ohraniti kulturno dediščino – Vori vam režiser Maskarade – Hladnik – Kaj je soul (glasbeno daja) – Naši poslušalci četrtično pozdravljajo – Zaključek oddaje SREDA, 3. FEBRUARJA 10.30 – Reklame in oglasi – Zgodbe v preteklosti – NAJ POP LOV Segli smo na knjižno polje – Aleksander Solženicin. En dan Denisoviča – Parada starih blagajna vam ansambel Mihe Dovolj – Zaključek oddaje.

Bralci, presodite sami

Odgovor predsedniku Obs Cirilu Pevcu

Takšnje dialogi postajajo kmalu mučni, toda vseeno se oglašam, ne toliko zaradi pojasnjevanja glede sklepa občinske skupščine, kolikor zaradi želje, da bi na oprjemljivem primeru po svojih močeh prispeval k jasnejšemu pojmovanju vloge tiska in informiranja.

Kdor je prebral moj prispevek v „Delu“, ki je bil objavljen 11. decembra lani, in pojasnjevanje predsednika občinske skupščine Trebnje Cirila Pevca v prejšnji številki Dolenjskega lista, si lahko sam ustvari sodbo, če so očitek o enostranskem obveščanju, tendencioznem zavajanju javnosti in senzacionalnosti upravičeni.

Naj mi bo dovoljeno del mojih člankov ponoviti: „Občinska skupščina je po predpisih dolžna zagotoviti preskrbo z mesom, zato je morala izbrati med različnimi možnostmi: ali dovoliti podražitev mesa, kar bi bilo mogoče s sklepom ZIS o zamrzovanju cen, ali kriti razliko z druge, za kar občina denarja nima, in tretja možnost, skleniti, naj bi nekaj časa še klali v šentlovenski klavnici, čeravno jo je veterinarska inšpekcija ukinila, kar kljub opravljeni modernizaciji in dokajšnji investiciji za druge pred nekaj leti ne odgovarja zahtevnemu pravilniku o higiensko-tehničnih predpisih, ki je začel veljati z letošnjim letom.“

V tem smislu se članek nadaljuje in pojasnjuje, zakaj se je skupščina odločila za tretjo možnost. Ob tem sprašujem, v čem je tu zavajanje javnosti? Mar ni v kratki zgoščenici obliki, kakšno terja novinarsko pisanje, zajeto vse bistveno, kar gov. Pevc obširneje našteva po točkah. In če že našteva, naj mu jaz dodam kako točko v obliki osebne mnenja (ki v poročilu o seji seveda nima kaj iskati). Ne bi mogel trditi, da se je občinska skupščina zavzemala za možnost, da bi neko drugo podjetje začasno prevzelo v občini oskrbo z mesom. Že na seji je predstavnik Mercatorja pokazal na to možnost, vendar ga niso hoteli upoštevati. In vendar bi bila to zakonita možnost. Razen tega je imela občinska skupščina še možnost, da kot najvišje samoupravno telo v občini vpliva na vodstvo KZ Trebnje, naj začasno je zdrži izgubo, zlasti še, ker imajo tudi druge izdube pri prodaji mesa in mogoče sedanjih obojnih cen tako in tako ne more dolgo veljati, če hočemo, da zamrznitev ne bo napravila v gospodarstvu več škode kot koristi. Ni treba posebej navajati, da je zadruga morala prenesti že mnogo hujše stvari.

Tudi sednje bi bil lahko zakonit začasen izhod. Toda ne. Na vztrajanje tov. Pevca je občinska skupščina sprejela nezakonit sklep, čeprav je bilo že od nekega začetka jasno, da ga ne bo mogoče uresničiti, ker pristojno občinske skupščine pač ne more seči nad zakonske, strokovne naloge veterinarske inšpekcije.

Toliko o tem, zdaj pa še o tistem, zaradi česar želim spregovoriti.

Tov. Pevc mi očita senzacionalizem, zavajanje javnosti, tendenciozno poročanje, neziviljenjski odnos, celo malomarnost (to slednje me edino prizadene), skratka vse, kar grdega ve o tisku, mi naprti samo zato, ker sem naredil nekaj, kar ni bilo njemu po volji. Rad bi samo vedel, v čem je senzacionalizem, v čem zavajanje javnosti? Naj članek vnovič preberem in pove, če je to v izpuščanju bistvenih dejstev? Sprašujem, katerih? Zakaj tega ne pove? Je senzacionalizem v naslovu „Zagata zaradi klavnice“, kar on trdi? Po tem sklepanju je „Delo“ senzacionalni list, ker ima vsak dan polovico podobnih naslovov. Rad bi vedel, v čem sem brez obrazložitve označil sklep kot nezakonit, ko je ves članek kratka, jedrnata obrazložitev skupščinskega sklepa!

Naj mi ne zameri: prepoceni in preveč prozorna je metoda, da nekaj, kar mu ni všeč, povprek obmeče z nepriljubljenimi oznakami. V kaj drugega ko v besedne publice naj izvenijo?

Ker pravica do obveščeniosti ni traza in ker menim, da bralci niso predmet manipulacije, da se jim nekaj lahko da, drugo pa ne, naj znova poudarim, da je tisk dolžan poročati tudi o manjših rečeh. Objava poročila s seje občinske skupščine ni stvar zaprosila predsednika občinske skupščine (kako nedolžna beseda!) niti najine večje ali manjše naklonjenosti, obveščeniosti je samoupravna pravica v vsem svojem pomenu besede.

Mar ni značilno mnenje tovarniša Pevca (ki trdi, da sem kršil pravico do obveščeniosti), izrečeno na seji, da bi kazalo dopolniti poslovnik občinske skupščine, ki bi ob podobnih primerih novinarjem prepredil vstop na sejo. Upam, da tega dejstva ne bo zanikal, tako kot zdaj zanika svoje iskanje grešnega kozla“ za neuspeh nezakonitega sklepa. V kakšnih primerih, sprašujem, kaj naj bi občinska skupščina Trebnje tam doli na Dolenjskem skrivala pred javnostjo, če tega ne počne niti republiška niti zvezna skupščina?

Ciril Pevc se v odgovoru nemadoma zelo zavzema za obveščanje javnosti, seveda poudarja, da za objektivno, hkrati s tem pa utemeljuje svoje zaprosilo, da ne bi poročali o seji, češ da „v javnosti nasploh težko najdemo pravilno oceno ukrepi, ki jih mora v določeni situaciji sprejeti občinska skupščina“. Ni v sebi podzavestno rečeno, da vsa splošnost prosoje sedi na seji občinske skupščine, če ne celo v samem predsedstvu? Se ne skriva v tem podcenjevanje vseh tistih tisočev občanov, ki imajo pravico prek svojega glasila zvedeti, kaj delajo in kaj sklepajo njihovi odborniki? Odborniki, ki so jih oni izvolili in so njim odgovorni. MARJAN LEGAN

Kar 78 tekmovalcev se je v soboto, 23. januarja, udeležilo občinskega šolskega smučarskega prvenstva v Trebnjem, kar je nov dokaz, kako naglo se je ta koristen šport razširil med mladino. Rezultati tekmovalca so na športni strani. Na sliki: mladi smučarji čakajo, kdaj jih bo spustil po strmini starter Franjo Videčnik. (Foto: Legan)

KAKŠNE BODO MOŽNOSTI GRADITVE

Ne: slabokrvno, »uradniško« Trebnje

Kraj se mora tudi ustrezno gospodarsko razvijati, zato novi načrti — Te dni bo razgrnjen zazidalni načrt Pavlinovega hriba in dela Starega trga — Skupno: 565 stanovanj z 2170 ljudmi — Prostor za obrt

Trebnje se čuti utesnjeno v svojem razvoju. Komaj dve leti stari urbanistični načrt ne ustreza več potrebam, ki jih terja razvoj mestnega naselja. Največja njegova pomanjkljivost je po mnenju strokovnjakov, da preveč poudarja upravno vlogo središča občine, zanemara pa razvoj proizvodnih zmogljivosti. Če bi na primer kotel graditi obrtno delavnico, ki povzroča dosti hrupa, bi se znašli pred vprašanjem: kje?

Da bi zagotovili zemljišča in urbanistični razvoj kraja za prihodnjih 5 do 8 let, je občina naročila pri novomeškem podjetju Dominvest izdelavo novega zazidalnega načrta, ki bo v prihodnjih dneh v Trebnjem mesec dni javno razgrnjen, tako da bodo občani in delovne organizacije lahko dali nanj svoje pripombe.

Kakšne bodo osnovne značilnosti tega zazidalnega načrta, ki bo zajemal predel od občinske stavbe do križišča pri obratu Modnih oblačil, vse, kar je severno od asfaltirane ceste?

Na tako imenovanem Pavlinovem hribu je predvidena gradnja 5 skupin večetažnih blokov, ki bodo imeli skupno 132 stanovanj. Na severnem delu tega hriba je načrtovana graditev 35 individualnih stano-

vanjskih hiš, ki bodo predvsem paviljonskega tipa.

Severozahodni del Starega trga bo pozidan z višjimi stavbami, severovzhodni pa z zasebnimi stanovanjskimi hišami. V južnem delu Starega trga, ob cesti, ki pelje proti Mirni, so predvidene obrtniško-stanovanjske stavbe. Tam se bo v prihodnje razvijalo obrtniško središče.

PRLJETNA NOVICA ZA STARŠE IN OTROKE Lepši drugi dom za malčke

Spomladi bodo v Trebnjem začeli graditi sodoben otroški vrtec — Večina denarja zagotovljena

Če bo šlo vse po računih, bo Trebnje letošnjo jesen imelo nov, moderen otroški vrtec. Kaj naj bi si lepšega želeli naši najmlajši, ki zdaj gostujejo v zasilnih prostorih v bloku, za letošnji občinski praznik, kot bi bila to dograditev vrtca?

Trebnje z otroškim vrtcem doslej ni imelo sreče. Ko je že kazalo, da bi do njega prišlo s pomočjo angleške mladinske dobrodelne organizacije, se je vse skupaj neprijetno končalo. Montažna stavba ni ustrezala, odpeljali so jo v Veliki Gabra, kjer jo šola in krajevna skupnost koristno uporabljata.

Nov vrtec bo stal malo nižje od montažnega, po prvih izračunih projektantov bo gradnja veljala 1,41 milijona dinarjev, vendar se bo zaradi splošne podražitve v gradbeništvu cena precej dvignila.

Za prvotne gradbene stroške je denar v glavnem zagotovljen. Nekaj bo prispevala temeljna izobraževalna skupnost, ki bo investitor, približno 330.000 dinarjev bo posodila Dolenjska banka in hranilnica, nekaj nad 852.000 dinarjev pa bo znašalo republiško posojilo, za katerega je občinska skupščina 21. januarja že izrekla jamstvo.

DVA KONCERTA S. MIHELČIČA

Ansambel Silvestra Mihelčiča je zaradi svojevrstnosti ljubiteljem narodnozabavne glasbe že dobro znan. Na nedavnem ptujskem festivalu tovrstne glasbe je dobil prvo nagrado za najboljšo melodijo in najboljšo besedilo. Ansambel bo v torek, 2. februarja, nastopil ob 17. uri na Mirni, ob 20. uri pa v Trebnjem.

Razen tega načrt predvideva še gradnje trgovine, otroškega vrtca in uslužnostnih servisov.

V predelu, ki ga zajema zazidalni načrt, je skupno načrtovanih 565 stanovanj, od tega 213 v obliki stanovanjskih hiš, 252 pa v blokih. Ko bo predel dokončno poseljen, bo štel 2.170 prebivalcev, tako predvideva načrt. V tej stanovanjski soseski bo imela svoj dom marsikatera družina in bi bilo prav, da si predvsem tisti, ki nameravajo graditi, ogledajo, kakšne možnosti predvideva razgrnjen zazidalni načrt.

M. L.

Prve pogodbe za krompir

Kmetijska zadruga Trebnje, ki bo organizirala pridelovanje krompirja za novo tovarno na Mirni, bo s prvim februarjem začela sklepali pogodbe s kmeti. Najprej bodo začeli v okolici Velikega Gabra, kjer so zelo dobri pridelovalci krompirja. Prvi dan bodo sklepali pogodbe v Pristavici pri Biču. Kot je znano, bo prodajna cena 50 par, vendar bo kmet deležen nekaterih ugodnosti, tako da bo, če upoštevamo te ugodnosti, prodajna cena blizu 60 par.

Olajšave za kmete

Trebanjska občinska uprava pripravlja odlok o prispevkih in davkih, ki predvideva dokajšnje davčne olajšave za kmetovalce, predvsem tiste, ki bodo vlagali svoj ali posojen denar v preusmeritev in specializacijo kmetij. Ker bo šlo za pomembne zadeve, bodo osnutek odloka poprej dali v javno razpravo.

Vel. Gaber: v nedeljo zbor RK

Da bi poživili delo krajevne organizacije Rdečega križa sklicujejo v Velikem Gabru za nedeljo, 31. januarja, občni zbor, združen z zdravstvenim predavanjem. Na zboru bodo govorili tudi o razdelitvi materialne pomoči tistim, ki tako pomoč potrebujejo.

Štefan: le v določenih dneh

Že od novega leta sem je Mercatorjeva prodajalna v Štefanu zaprta. Odbornik Stane Auersperger je na zadnji seji občinske skupščine vprašal, zakaj je tako, direktor Mercatorjeve poslovne enote Gradišče Stane Marinšek pa je odgovoril, da je imela ta prodajalna v 10 mesecih približno pol milijona starih dinarjev izgube in da so se odločili, da jo zapro. Odbornik s tem odgovorom ni bil zadovoljen, zato so sklenili, naj se sestanejo predstavniki Mercatorja, oddelka za gospodarstvo in odbornik ter določijo nekaj dni v tednu, ko naj bi bila trgovina odprta, ker ni dovolj prometa, da bi bila odprta stalno.

VOLITVE IN IMENOVANJA

Občinska skupščina Trebnje je na zadnjem zasedanju imenovala v komisijo za družbeni nadzor Maks Kurenta, Janeza Lazanja in inž. Damjana Mlakarja, hkrati pa razrešila Petra Čuferina, ki ni več advokat v Trebnjem. V komisijo za odlikovanja je imenovala Avgusta Gregorčiča, Ivana Poljanarja in inž. Slavka Nemaniča, Vladimirja Berčeta pa je razrešila, ker je za to sam zaprosil. V komisijo za verska vprašanja je imenovala Franca Jevnikarja in Slavka Kržana.

KAKO DO VEČJEGA PRIDELKA KROMPIRJA? (I.)

Kdor ne bo prisluhnil, ne bo uspel

Nekaj praktičnih nasvetov za pridelovanje industrijskega krompirja: o pripravi zemlje, gnojenju, siljenju krompirjevega semena in saditvi

Eno je gotovo: mirenska tovarna za industrijsko predelavo krompirja pomeni priložnost le za tiste kmete, ki bodo znali povečati pridelke, da bo ob določenih odkupni cenah tudi zanje kaj ostalo. Kdor ne bo prisluhnil, ne bo uspel. Če želijo poljedelci postati pridelovalci industrijskega krompirja, morajo bolj slediti strokovnim izsledkom. Da bi kmete seznanili z nekaterimi novostmi v pridelovanju krompirja, smo povzeli nekaj praktičnih nasvetov iz zanimivih predavanj, ki jih je imel te dni inž. Viktor Repanšek, glavni vzgojitelj slovenskih krompirjevih sort, v nekaterih večjih krajih trebanjske občine.

ŠENTLOVRENC: KONČNO ČAKALNICA

Do letošnjega dneva železničarjev, ki ga praznujejo sredi aprila, bo Šentlovrenc dobil zastonj čakalnico na železniški postaji. Tako s predstavnikom občine zagotovili železničarji, ki že leta in leta poslušajo prošnje in pritožbe potnikov, da bi bilo njihovo potrebo zgraditi čakalno nad glavo. O čakalnici so na vsakem sestanku v tem kraju.

no 300 centi hlevskega gnoja, več je predrago, ker rastlina tega stroka ne poplača, posebno še, če ne dodamo dovolj fosfornih gnojil, ki jih v gnoju primanjkuje. Umetna gnojila, seveda pravilno uporabljena, se izplača trositi tudi v velikih količinah, čeravno so precej draga. Da je to res, so dokazali poskusi. Uporabljamo mešana gnojila, ki vsebujejo vse tri osnovne sestavine: dušik, fosfor in kalij. Pri nas sta na voljo mešanici 8:12:16 in 8:16:22. Za pridelovanje krompirja je pomembno, da se v mešanici nahajajo kalij v obliki sulfata, ne pa klorida, ker klor zmanjšuje odstotek škroba, ki je za industrijski krompir še posebno pomemben.

Siljenje krompirja (kar dosežemo, če damo semenski krompir v plitve zaboje, na toploto približno 10 stopinj C ter na svetlobo, ki spodbuja nast kratkih, debelih kalitev) je zelo koristno v vsakem primeru. Siljenje skrajša čas rasti, to pa je posebno važno zaradi krompirjeve plesni, ki

se v toplih in vlažnih poletjih redno pojavlja in dela izredno veliko škodo. Še nekaj je treba upoštevati: krompirjevega semena iz toplih prostorov nikakor ne smemo takoj saditi v hladno zemljo, sicer se bo pojavilo škodljivo gomoljčkanje. Poprej ga je treba dati za nekaj časa na hladnejši prostor. Še enkrat poudarjamo: siljenje ima velike prednosti. Siljen krompir začne rasti že pri petih stopinjah, nesiljen pa šele pri osmih stopinjah toplote v zemlji. Pri sajenju je treba paziti, da se ohrani kar največ kalitev.

Saditi je treba čimbolj zgodaj. V poskusih, ki jih je naredil inž. Repanšek, je dal krompir, ki je bil sajen mesec dni prej, celo 110 centov večji pridelok, čeravno je rastle ob enakih drugih razmerah. Brž ko so za rast krompirja ugodne možnosti, je treba pohiteti s sajenjem. Tu lahko veliko pomagajo stroji z večjo delovno storilnostjo, ki omogočijo, da seme čimprej spravimo v zemljo.

Po novem priporočajo, naj znašajo medvrstne razdalje 70 cm, ne pa 62,5, kot je veljalo doslej. Večjo razdaljo terja strojna obdelava, ki se vse bolj uveljavlja. Zato pa je treba povečati gostoto v vrstah na 25 do 28 cm. Tako dobimo približno 50.000 rastlin na hektar, in če da vsak gram vsaj pol kilograma pridelka, znaša to 250 centov na hektar. To pa je količina, ki že daje večji dohodek poljedelcu. (Nadaljevanje prihodnjic)

DROBNE Z MIRNE

OPUŠČENA MAŠKARADA? Mirenčani že več let niso priredili sprejema mask. Škoda, da se ta navada tako hitro opušta. Mogoče bodo zdaj, ko je v kraju turistično društvo, naredili prelomnico in spet organizirali prireditev, da ne bo Mirna imela samo otroške maskarade.

SMUČANJE ZA ZAČETNIKE. Društvo prijateljev mladine je v sodelovanju s šolo priredilo smučarski tečaj za pionirje, začetnike v smučanju. Vodil jih je telovadnik učitelj Ivan Poljanar. Tečaj je potekal vsak dan po nekaj ur na bližnjih Rojah. Škoda, da je odjuga tako hitro pokvarila sneg. Ker je na Mirni tudi 40-metrski skakalnica, bi bilo treba prirediti še tečaj v smučarskem skokanju. Mladih smučarjev je vsako leto več, toda le malo je tistih, ki obvladajo smučanje in smučarske skoke.

UKINJENI URADNI DNEVI? Gozdni obrat Mokronog je imel lani in predlanskim vsako sredo uradni dan za stranke. Ker je letos uprava to ukinila, morajo ljudje hoditi v oddaljeni Mokronog, zato negodujejo zaradi zamude časa in stroškov.

ZAL NI MRAZA. Mirna ima pod gradom lep kopalni bazen, ki bi ga bilo mogoče koristno uporabiti tudi za drsalisce. Zal pa letos ni primer-

nega mraza, da bi se naredila trdna ledena plošča.

PRIPRAVE NA VODOVOD. Vasi Stan, Gomila in Brezovica se pripravljajo na gradnjo vodovoda. Veliko so voljni sami narediti, računajo pa tudi na pomoč občine oz. krajevne skupnosti.

KOMAJ RAZNOSIJO POŠTO. Mirenska pošta ima težave z raznašanjem poštne pošiljke. Ker je zbolel eden izmed dostavljavcev, mora vse delo opraviti drugi. Pošta je iskala pomožnega pismonošca, vendar ni nikogar, ki bi prevzel to delo, ki je zelo težko posebno v zimskem času. Na pošti upajo, da bodo ljudje njihovo težavo razumeli.

MALOMARNO SPLUŽENA CESTA. Odbornik Avgust Gregorčič je na zadnji seji občinske skupščine vprašal, zakaj je tako malomarno splužena cesta Gomila-Velika Loka, koliko denarja je zanj namenjeno in koliko ga je bilo porabljenega. Odgovor bo dobil na naslednji seji.

TEČAJ PRVE POMOČI. Na Mirni so priredili tečaj prve pomoči, ki ga vodi dr. Jože Možgan. Tečaj obiskuje precej žena in deklet, ki se izpopolnjujejo v poznavanju civilne zaščite.

D. P.

Jutri se začne

Ze pred šolo skozi rešeto in sito

Med šolskimi počitnicami, se prvi z jutrišnjim dnevom (29. januarja), bodo v Kočevju začeli vpisovati „prvčke“, hodoče učence prvih razredov. Zvedeli pa smo, da bo vpis potekal povsem drugače, kot je doslej.

Na dan bodo vpisali okoli 20 otrok. Za vsakega otroka bodo zahtevali vrsto raznih podatkov o njegovem doseganju življenju oziroma njegovem razvoju. Bolj učeni rečejo temu, da bodo opravili „socialno anamnezo otrok“.

Tudi letos bo Zavod za šolstvo opravil posebne preizkuse u duševnih zmognostih otrok.

Pričakujejo, da bo na kočevski šoli letos vpisanih okoli 180 otrok. Vsi starši bodo dobili, če že niso, pismena vabila, kdaj naj pridejo vpisat svojega „prvčka“. S seboj bodo morali prinesiti tudi izpisek iz rojstne matične knjige.

J. P.

GRČARICE: IGRA ZA PUSTA

Grčarjani so v marsičem prikrasni, ker žive v odmaknjem kraju. Po meso in kruh morajo v Ribnico ali Dolenjo vas. Mladi si žele razvedrila, za kar jim je na razpolago le gostilna. Potujočega kina že dolgo ni bilo v Grčarice. Se največ razvedrila nudi ljudem televizija, zato le redki še nimajo televizorja. Prijetna poživitev bo igra, ki jo bo grčarjanska mladina uprizorila na pustno nedeljo na odru domačega prosvetnega doma.

CENE V KOČEVJU IN RIBNICI

Pričetki ponedeljek so veljave v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje (cene v din za kg)	Ribnica
krompir	1,20	1,35
svže zelje	3,10	3,40
kislo zelje	3,30	2,60
kisla repa	3,50	2,60
cvetača	4,60	4,80
ohrovt	3,60	-
solata	6,00	5,55
radlj	13,00	12,10
fižol v zrnju	7,80	7,70
čebula	3,60	3,65
česen	7,90	8,65
korenje	8,00	7,15
	in 4,30	
petersilj	6,50	6,85
rdeča pesa	2,80	2,75
jabolka	3,70	4,05
hruške	6,00	-
grozdje	5,70	5,95
	in 6,50	
limone	4,70	4,80
pomaranče	4,10	5,00
	in 4,70	
mandarine	5,60	-
banane	5,60	5,50
jajca		
(cene za kos)	0,95	0,80
		in 0,95

DROBNE IZ KOČEVJA

DIVJAD NI LACNA — Kakor vsako zimo so tudi letos lovci skrbeli za divjad in ji pokladali na krmilca hrano. Lovci povedo, da to zimo divjad ni bila tako prizadeta, kot so pričakovali. To si tolmačijo s tem, da je divjad letos bolj vzdržljiva, ker je sneg zapadel kasneje. Zaradi obilnega snega so bile veje grmovja in manjših dreves priklonjene do tal, in tako je imela divjad mimo krmilca v gozdu tudi dovolj naravne hrane.

NASI 20-LETNIKI — Letos pričakujemo razgibano društveno življenje že zaradi proslave 500-letnice mesta Kočevja. Vrsta društev se bo imela tudi svoje proslave in prireditve. Tako bodo praznovala 20-letnico: Planinsko, Turistično in Filatelistično društvo. Vsa pripravljajo tudi društvene razstave, ki se bodo vključile v program proslav 500-letnice mesta.

PREVEČ SNEGA ZA IZPITE — Vozniški izpiti za motorna vozila so začasno ustavljeni zaradi skrajno slabih razmer na cestah. Zopet se bodo pričeli, ko bo boljše vreme.

RESEVALNA EKIPA — Avtomoto društvo Kočevje ima reševalno ekipo, ki jo vodi Matija Delač, pomanaga pa mu brat Jože. Ta ekipa stori veliko koristnega za člane AMD Kočevje in ostale avtomobiliste, če se znajdejo na cesti v nevarnosti. O delu te ekipe se malo sliši, čeprav je stalno na delu. Tako je 16. januarja pomagala pri majhnem trčenju na križišču ceste Rudnik - Kemična tovarna. Težjih posledic ni bilo. Poškodovana sta bila le avtomobila, ki sta obtičala v globokem snegu. Za požitvalno pomoč ekipe se lastnik trčenega avta Vili Sever iskreno zahvaljuje.

OFICIRJI NA IZPITU — Združene rezervnih vojaških starešin Kočevje je imelo za svoje člane testiranje oziroma izpite. Trajali so tri dni, bili pa so v domu telesne kul-

Gostilna „Pod Stojno“, ki jo je gostinsko podjetje HOTEL PUGLED prenovilo in pred kratkim odprlo, je najlepša v Kočevju. (Foto: Primc)

500-LETNICA MESTA KOČEVJA

Proslavljanje bo trajalo več mesecev

Odbor za proslavljanje 500-letnice Kočevja se je prvič sestal — Pododbori in komisije že delajo programe prireditev — Časa je malo, zato bo treba pohiteti in resno delati — Čimprej koledar prireditev

18. januarja se je prvič sestal odbor za pripravo slovesnosti ob 500-letnici mesta Kočevje. Na prvi seji so izvolili sekretariat odbora in pododbore oziroma komisije za turistične prireditve, športne prireditve, kulturne prireditve, za gospodarsko razstavo, za finance, za komunalna vprašanja, za propagando in za izdajo posebne knjige, ki bo izšla ob 500-letnici.

Čeprav so nekateri najprej predlagali, naj bi bile glavne slovesnosti ob 500-letnici Kočevja teeden ali dva pred občinskim praznikom, je končno prevladalo mnenje, naj bi trajalo praznovanje od maja do oktobra, se pravi do občinskega praznika.

Sklenjeno je bilo tudi, da bodo vsi pododbori oziroma komisije pripravile v 14 dneh, se pravi do pričetka prihodnjega tedna, programe svojega dela, finančne plane in da čimprej izdelajo tudi dokončni predlog, kdaj bodo posamezne

prireditve. Odbor ali komisija za propagando bo namreč lahko izdelala koledar prireditev le na podlagi predloga posameznih pododborov oziroma komisij.

Vsi prisotni so se tudi strinjali, da izda v počastitev 500-letnice mesta odbor priložnostno knjigo. Prevladovalo je mnenje, naj bi to ne bil zbornik, ker je za njegovo izdajo premalo časa. Za izdajo knjige je imenovana posebna komisija, ki bo k zbiranju materiala povabila razne strokovnjake in znanstvenike, med drugim so omenili tudi dr. Metoda Mikuža

Velike težave zaradi snega

Avtobusnih in telefonskih zvez z Osilnico še vedno ni — Zato je šola v Fari zaprta

V kočevski občini še vedno ni konca težav, ki so se začele v

zadnjih dneh lanskega leta, ko je zapadel sedanjí sneg. Od takrat do 13. januarja v Kočevju še vedno nista prispela avtobusa z Reke in iz Osilnice. Če ne vozi avtobus iz Osilnice, ne morejo v šolo v Vas-Faro tudi učenci s tega območja.

Občinski odbornik in upravitelj osemletke v Vasi-Fari Franc Volf je 10. januarja dobil buldožer, da bi splužili cesto proti Osilnici. Ker poteka cesta nekaj časa po hrvaški, nekaj časa pa po slovenski strani, se je spet zapletlo tako, kot se običajno vsako leto. Hrvatje namreč niso pristali, da bi buldožer plužil tudi po njihovi strani Kolpe, češ da imajo svoj plug. Naši so nato pluzili le na slovenski strani Kolpe, ker pa so morali tudi po Hrvaškem, so po hrvaški strani Kolpe vozili buldožer na

tovornjaku! Potem je res prišel tudi hrvaški plug, ki pa je bil spet (kot vsako leto doslej) prelahak in je kar plaval po snegu. Posebne koristi od tega pluga seveda ni bilo. Poudariti pa moramo, da Hrvatje in Slovenci na tem območju na mnogih področjih (zaposlovanje, šolstvo, ribolov, razne proslave itd.) zelo lepo sodelujejo, le pri pluzenju ceste se vsako leto znova zatakne.

Zaradi snega ni bilo do 5. januarja v Kočevje avtobusa s Trave, do 8. januarja pa avtobusa iz Starega trga, 14. januarja pa spet ni bilo avtobusa iz Osilnice. Avtobusi iz Novega mesta imajo še vedno do eno

Odprta je najlepša gostilna

Gostilna »Pod Stojno« je opremljena z napravami, ki osebju olajšujejo delo

20. januarja je gostinsko podjetje HOTEL PUGLED iz Kočevja spet odprlo svojo nekdanjo gostilno „Pugled“, ki so jo zdaj preimenovali v gostilno „Pod Stojno“. To gostilno so začeli obnavljati že lani.

Gostinsko podjetje HOTEL PUGLED je tako od leta 1965 do danes obnovilo oziroma posodobilo vse svoje lokale. Zdej, ko je prvi krog obnove zaključen, bodo nekatere lokale začeli že drugi obnavljati.

Gostilna „Pod Stojno“ je prav gotovo najlepša gostilna na Kočevskem. Po načrtih inž. arh. Gašperja Karlina iz podjetja ALPOS iz Sentjurja pri Celju jo je obnovilo Stanovanjsko podjetje Kočevje.

V gostilniškem delu lokala so štiri mize na sodčkah: pri dveh so namesto stolov sodčka, medtem ko sta dve dvignjeni tako, da pri njih lahko gostje jedo in pijejo stoje. Kuhinja gostilne je za kočevske razmere nekaj posebnega, saj v njej ni nič črnega, ampak povsod vse v belem.

Zelo lepo je urejena tudi ločena soba, kjer sta vinotoč in pivnica. V

vseh lokalih pa je tudi več sodobnih gostilniških naprav, ki olajšujejo delo gostilniškemu osebju.

J. P.

KOČEVSKÉ SNEŽINKE

HITRO NAPREDUJE čiščenja snega po Kočevju, odkar je prišlo na pomoč južno vreme.

UBOGI POLHARJI — Nekateri kočevski polharji se vedno iz različnih vzrokov ne morejo pozabiti „svobodne novinarke“ iz Ljubljane, ki jim je veliko obljubila, malo pa naredila.

TUDI ONI VEDO ZA ODJUGO — V novem motelu na Jasnici so takoj vedeli, kdaj je bila zunaj temperatura nad ničlo oziroma kdaj se je začela odjuga — takrat je začelo gostom kapljati na glavo!

ZMEŠANI DATUM — „V torek, 29. januarja, bo seja občinske skupščine.“ piše na vabilu na sejo. Vrag vedi, kdaj bo seja, ker je 29. januarja petek.

HOČEJO PROSTO NEDELJO

Kočevski frizerji in frizerke so pred kratkim predlagali, naj bi čimprej sprejeli predpis, da zanje ni več obvezno delo v nedeljo dopoldne. Predlog utemeljujejo s tem, da v mnogih krajih frizerski obrati ne delajo ob nedeljah, mnogi delovni kolektivi pa imajo prosto tudi soboto. Predlagali so nadalje, da bi hkrati ustrezno podaljšali delovni čas od torka do sobote. Po njihovem predlogu bi imeli prosto nedeljo in ponedeljek.

POMAGAJO SLABŠIM

V kočevski občini delata v tem šolskem letu dva oddelka podaljšanega bivanja učencev v šoli, in sicer na osnovni šoli Kočevje in posebni osnovni šoli. Učenci obeh oddelkov so pokazali zadovoljive uspehe, kar je zasluga prizadevnih učiteljev. Razgovori s starši pa so pokazali, da bo nujno potrebno odpreti na vsaki šoli po en oddelk za nižje razrede. Z denarjem v takem primeru ne bi smeli varčevati.

—3

Preusmeriti avtobuse

Novo kočevsko avtobusno postajališče bo pri železniški postaji

V Kočevju se zaključuje razprava o preusmeritvi avtobusnega prometa z Ljubljanske ceste in središča mesta na Kolodvorsko, Tomiščevo in Roško cesto.

Dosedanje razprave so pokazale, da je predlog o preusmeritvi avtobusnega prometa umesten. Ljubljans-

ka cesta je ozka in posebno pozimi kar izziva nesrečo. Razen tega je slab še most pri cerkvi, vodovodne cevi pod Ljubljansko cesto hitreje pokajo tudi zaradi težkih avtobusov, avtobusi pa za svoji postajališči uporabljata kar dva parkirna prostora — pri občinski skupščini in pošti — ter tako ovirajo promet.

Po sedanjem predlogu naj bi bilo novo avtobusno postajališče pri železniški postaji. Potnikom ne bi bilo treba več čakati avtobusov na prostem, saj bi za čakalnico lahko uporabljali „Kolodvorsko restavracijo“ ali vsaj pokriti del perona železniške postaje. Razen tega je pri železniški postaji dovolj prostora za ustavljanje avtobusov izven ceste, se pravi, da avtobusi ne bi več ovirali prometa in ogrožali varnosti na cesti.

S preustavitvijo avtobusne postaje pa bi imeli precej bliže do avtobusa prebivalci Trate, Rudnika in še nekaterih drugih mestnih območij.

J. P.

PREPREČILI POŽARE

Začeli so se redni letni občni zbori gasilskih društev kočevske občine. Na njih bodo pregledali in ocenili dosedanje delo gasilskih društev in sprejeli programe za letos. Splošna ugotovitev za domala vsa društva za preteklo obdobje je, da je gasilcem primanjkovalo denarja za poživitev svoje dejavnosti. Na področju so težave tudi s članstvom, ker se mladi odseljujejo. Tudi podatki o požarih kažejo, da so gasilci s svojimi ukrepi in v tesnem sodelovanju s prebivalci ter delovnimi organizacijami, preprečili številne požare.

—5

ZAKAJ TAKO?

Smrt nad našimi glavami

Sneg in ledene sveče groze

Na zadnji seji sveta za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občinske skupščine Kočevje, ki je bila 21. januarja, je član sveta Egidij Sinkovec, ki je tudi občinski odbornik, vprašal, če obstoja občinski predpis o rednem čiščenju ledenih sveč s hiš in o namestitvi zadrževalcev snega na strehah.

Poudaril je, da je vsak občan, ki gre na ulico, neprestan v smrtni nevarnosti. Ponekod vise s strehe tudi po več deset kilogramov težke ledene sveče, drugod pa si v neprestani nevarnosti, da te zasuje sneg s strehe, ki je prav zdej zaradi odjuge zelo težak.

Zaradi ledenih sveč in snega so v nevarnosti ljudje in vozila, razen tega pa sneg, ki se sesuje na spluženo in očiščeno cesto, ovira promet.

Tovariš Sinkovec, ki na seji ni dobil odgovora, je poudaril, da je to vprašanje zastavil že pred letom ali več, a nanj še vedno ni dobil odgovora. Predlagal je, naj bi v zvezi s čiščenjem ledenih sveč in zadrževalci snega sprejeli občinski predpis, ki bi moral obvezno veljati vsaj za hiše, ki imajo stemen obrnjena na ceste in ulice. Če pa tak predpis že velja, naj pristojni organi poskrbijo za njegovo izvajanje.

J. P.

KOČEVSKÉ NOVICE

OGLAŠUJTE V DL!

Črna bela gradnja, in to na vrtu občinske skupščine Ribnica. Upamo, da se bodo krivci zagovarjali pred sodiščem. Krivci pa upajo, da bo pred obravnavo pomladanski sonček zbrisal dokaze. To gradnjo naj bi si ogledali tudi starejši gradbinci, katerih gradnje trajajo včasih po 20 in več let, pa čeprav niso dosti večje od te na sliki (Foto: Drago Mohar)

Mrzli zimski večeri v Levstikovih Retjah pri Velikih Laščah — Ob peči ali v zapečku, kakor pač nanese (Foto: France Modic)

Množična obrambna vzgoja

Blizu 2000 občanov poslušalo predavanja o mednarodnih razmerah in družbeni samozaščiti

V ribniški občini so v januarju nadaljevali lansko pomlad začeto delo v okviru obrambne vzgoje. Tokrat sta bili poslušalcem posredovani dve temi: o mednarodnih razmerah in položaju Jugoslavije v svetu in o družbeni samozaščiti. Predavanja, ki jih organizirata oddelek za narodno obrambo in koordinacijski odbor za splošni ljudski odpor pri SZDL, so bila v več kot dvajsetih krajih, poslušalo pa jih je blizu 2.000 občanov. V nekaterih krajih — Loški potok in Dolenja vas — je bilo zaradi velikega odziva predavanje po dvakrat.

Ta in naslednja predavanja iz obrambne vzgoje — spomladi bo na vrsti še ena tema, za jescen pa pripravljajo še dve — so namenjena predvsem nerazporejenemu prebivalstvu od 16. do 65. leta starosti, ljudem torej, ki niso vključeni v podobne izobraževalne oblike.

Zal je v občini še veliko krajev, kjer so na voljo za sestanke oziroma predavanja le gostilne. Od tam tudi izhajajo marsikje prizadevanja za pridobitev primernejših krajevnih družbenih prostorov.

vec

Več znaš, več veljaš

V ribniški občini potekajo predavanja za kmete in kmečke gospodinjice — Organizira jih KZ

Kakor že dve leti doslej, tako tudi to zimo organizira kmetijska zadruga Ribnica predavanja za kmete. Začela so se že decembra, trajala pa bodo do sredine februarja.

Za možakarje bodo zanimiva in poučna predavanja o vzdrževanju in uporabi kmetijske mehanizacije, predvsem traktorjev in priključkov. Tudi ostala strokovna predavanja o preusmerjanju kmetij, krmi, zaščitnih sredstvih, vzroji telet in plemenske živine, jalovosti, gnojilnih, sadjarstvu in higieni mleka bodo privlačna.

Kmečkim gospodinjicam je letos namenjena še posebna skupina predavanj o prehrani, stanovanjski kulturi, ekonomiki gospodinjstva, po-

vrtninarstvu, cvetličarstvu in kmečkem turizmu. Podrobneje se bodo kmečke gospodinjice seznanile tudi z uporabo tehničnih pripomočkov in praškov ter s konzerviranjem. S področja turizma pa jim bodo povedali nekaj več o ureditvi doma in domačega okolja.

Na programu je še nekaj splošnih predavanj o socialnem, zdravstvenem in pokojninskem zavarovanju kmeta, o skladu za izravnavanje cen živine, o današnjem položaju kmeta, samoupravljanju v KZ itd.

Prav vesel v šolo grem...

Ribniška delavska univerza ima v programu dela razne zadeve, celo plesno šolo

V družbenem izobraževanju so predvideni raznovrstni seminarji in predavanja za člane delavskih svetov, sindikalne delavce, za prosvetno in mlade politične delavce, za člane ZK in mlade komuniste.

V strokovno izobraževanje sodijo osnovna šola za odrasle, splošna kmetijska šola za zasebne kmete in razni tečajji, na primer: tečaj za sadjarje, tečaj za varstvo pri delu, tečaj za varjenje, tečajji za zasebne gostilničarje, tečaj za turistično izobraževanje itd.

Splošno izobraževanje pa bo obsegalo jezikovne tečaje, krojno ši-

viljske tečaje, šolo za starše, šolo za mlade in šolo za življenje, prometno vzgojo, obrambno vzgojo prebivalstva, civilno zaščito ter predavanja o zdravstvu, kmetijstvu, potopisna predavanja itd. Kot zanimivost naj omenimo, da je v programu dela ribniške delavske univerze predvidena tudi plesna šola.

Že iz tega, kar smo našli, vidimo široko dejavnost delavske univerze, ki bo morala napeti vse sile, če bo hotela v celoti izpolniti in sprejeti program.

-r

ČREPINJE IZ LONČARIJE

„OBCINSKA“ HIŠA — Dejstvo je, da pogosto ne znamo prav dobro ločiti svojega od družbenega, oziroma ne znamo pravilno vrednotiti in čuvati družbenega premoženja. Tako je tudi z „občinsko“ hišo v Dolenji vasi, nekdanjo „občino“, zgrajeno pred več kot štirimi desetletji. Takrat so ponosno vpisali na fasado misel: „Narod, ki se zaveda svojih pravic, pridobi si še večjih!“ Hiša, zapuščena od vseh, sameva kot pastorka in — propada.

Otroci jo pridno uporabljajo za svoje, včasih tudi razbijaške igre. Kepadjo se, sneg leti po fasadi, v vežo in celo po stopnicah, prenekaletna šipa je že zdrobljena. Nihče, najmanj otroci, se nad tem ne razburja, saj je, končno, občinsko. Kaj pa stariši?

— ČE PA LUČKA NE GORI... — Sploh so težave z javno razsvetljavo. Dolenja vas je večji del v temi. Komaj električarji popravijo avtomat, že se kaj pokvari in vas zajame egiptovska tema, če slučajno za razsvetljavo ne poskrbi luna. Može od Elektra so že večkrat dejali, da

so s tem avtomatom silne težave in da ga zelo težko spravijo k pameti. Nesporno je le eno: vas je precej tednov v letu v temi.

— KONFERENCE SZDL — Februarja bodo potekale konference krajevnih organizacij SZDL, na katerih bo treba obširneje spregovoriti o vlogi SZDL v naši družbi. Večinoma bo treba na novo izvoliti vodstva organizacij, podrobneje pa bo treba obravnavati tudi delovanje krajevne samouprave — krajevnih skupnosti. Skupaj s konferencami bodo tudi zbori volivcev; razen občinske problematike bodo razpravljali tudi o posameznih krajevnih vprašanjih.

— TELEFONI — Tudi na območju Dolenje vasi je precej zanimanja za napeljavo telefona. Doslej je tu le nekaj naročnikov; večina ima indukcijske telefone, le dva ali trije pa so povezani s centralo v Ribnici. PTT monterji pravijo, da bo celotno območje priključeno na Ribnico s kleno številko 87, z napeljavo telefonov prosilcem pa bodo pričeli spomladi.

-vec

RIBNIŠKI ZOBOTREBCE

KOVAČI LE POPOLDNE — Še nedavno je bilo v ribniški občini osem kovačev. Zdaj so se redno zaposlili, kovaštvo pa opravljajo le še kot dopolnilno obrt. Vzrokov, da kovaštvo ni donosno, je več. Kovač mora po ogled v gozd, kjer so kope. Železu cena stalno narašča pa še ne dobiš ga. Davkov pa kovača seveda nihče ne oprosti.

LOPATA NA METER — V ribniški občini je po računih KOMUNALE prišla lani na kvadratni meter občinske ceste lopata peska. KOMUNALA je dobila v vsem letu za kvadratni meter ceste 0,80 din, kar trdijo, da je odločno premalo za dobro vzdrževanje cest in za zimsko službo.

LJUDJE BREZ VSEGA — Ribnica se zelo razširila na območju proti Hrovači. Tu je mnogo novih stanovanjskih hiš — trgovin, gostiln in obrtnih delavnic pa ni. Urbanisti

bi morali zato v spodnjih prostorih stolpičev in stanovanjskih blokov načrtovati trgovske, gostinske in obrtne lokale.

HOČEJO TRGOVINO — Ljudje z območja Zlebiča, Slatnika, Sušja, Gorenjih in Dolenjih Lazov, Brega in Makoš imajo najbližjo trgovino v Ribnici. Zdej zahtevajo svojo spece-rijsko trgovino, ki bo bližje. Predlagajo, naj bi jo uredili pri Starešincu na Bregu. Tako jim ne bi bilo treba po vsako malenkost v Ribnico.

KDO BO DOBIL STANOVANJA? — Iz združenih sredstev gospodarskih organizacij ribniške občine bo letos zgrajenih več stanovanj. Dobili jih bodo: INLES eno dvosobno in dve garsonjeri, JELKA dve enosobni, RIKO eno garsonjero, upokojenci po eno trosobno in enosobno, osnovna šola dve enosobni in garsonjero. Stanovanja bodo v novem stolpiču.

Komunala mora brez pušk v ofenzivo

Glavni »komandant« KOMUNALE Ribnica Jože Ilc se ne strinja z oceno, da jih je sneg presenetil — Trdi, da imajo zaradi pomanjkanja denarja iztrošeno »orožje« za boj s snegom

19. januarja smo obiskali Jožeta Ilca, direktorja KOMUNALE Ribnica, se pravi podjetja, na naslov katerega je bilo izrečenih od novega leta sem mnogo hudih besed.

— Ribničani trdijo, da je letos zimska služba KOMUNALE popolnoma odpovedala. Trdijo, da vas je našel sneg povsem nepripravljen. Se strinjate s to oceno?

— Sploh ne. Nesreča je bila predvsem, da se nam je prav na Silvestrov večer pokvaril motor avtomobila, ki pluzi. To je edini avto v občini, na katerega se lahko priključi plug. Takoj 4. januarja smo dali avto v generalno popravilo in 6. januarja zvečer je spet pluzil.

Druga smola je bila, da nismo dobili avto MAN s snežno frezo, ki smo ga že 5. oktobra kupili v Zahodni Nemčiji. Prav včeraj, 18. januarja, pa smo dobili obvestilo uvoznega podjetja COSMOS, da avtomobila sploh ne bomo dobili. Uvoza ne dovoli Zvezna zbornica z utemeljitvijo, da je dovolj takih domačih proizvodov. Vendar take snežne mehanizacije doma ni.

6. januarja nam je rollba Združenega KGP, ki jo je to podjetje dobilo dan prej, spluzila cesto Vagovka—Travna gora. Naš plug pa zaradi stlačenega snega ni mogel več dobro pluziti.

PRED CERKVIJO OČIŠČENO, PRED OBCINO PA NE

— Slišati je tudi pripombe, da ste na prostoru pred cerkvijo očistili sneg, na parkirnih prostorih pri gradu, pred občino in stavbo družbenih organizacij pa ne?

— Pri STANGRADU smo najeli manjši buldožer, ki je očistil parkirni prostor med cerkvijo in Zadrugnim domom, nato pa pri RESTAVRACIJI... nakar se je pokvaril in še ni popravljen. Pri gradu in pred občino mu nismo dovolili pluziti zato, da ne bi pokvaril asfalta.

— Vendar morate le razumeti občane, da niso zadovoljni z vašo zimsko službo, saj je Ribnica še vedno precej zatrpana s snegom, čeprav je minilo že nad 14 dni, odkar je zapadel zadnji sneg!

— Zdej čisti sneg po Ribnici le zasebnik s svojim traktorjem in nakladalcom. Za nakladalne stroje smo zaprosili še podjetje ZIDAR in Združeno KGP. Oboji imajo te stroje na svojih gradbiščih. Naš traktor „Ferguson“ pa je pokvarjen že od 20. decembra in bo popravljen šele konec tedna...

V BOJ BREZ UPA ZMAGE

— Torej: glavni vaši stroji za zimsko službo so pokvarjeni. Kaj torej lahko ljudje sploh pričakujejo od vašega podjetja oziroma zimске službe? Boste boljše pripravljene vsaj ko bo zapadel prihodnji sneg?

— Od vojaka, ki ga pošlješ v boj brez orožja, ne moreš pričakovati, da se bo uspešno spoprijel s sovražnikom. Tudi naše podjetje ne bo moglo dobro vzdrževati cest in ulic, če ne bo imelo primernih strojev, se pravi, če ne bo dobilo svojega dela zadovoljivo plačanega.

Lani smo zaprosili, naj nam občinski cestni sklad odobri za vzdrževanje občinskih cest, vključno z zimsko službo, 516.650 din, dobili pa smo 359.000 din. Za letos smo zaprosili 827.657,50 din, koliko bomo dobili, pa še ne vem.

Ker smo dobili lani malo denarja, so bile tudi ceste slabo vzdrževane. Za cestno službo smo porabili natanko 358.592 din. V tem znesku niso vštet račun za pluzenje snega na območju krajevnih skupnosti Loški potok, Gora, Velike Poljane, Dane in Sodražica, ki jim moramo še plačati, znesli pa bodo okoli 5000 din.

— In kako veste, da dobivate premalo denarja za vzdrževanje cest?

JOŽE PRIMC

REŠETO

Lovska družina Smuk, ki dela na območju krajevne skupnosti Semic, sodi med najbolj delavne. Njeni številni člani vsako leto skrbijo tudi za gojitev divjadi. Lani so ustrelili več kot 100 lisic, letos pa jih nameravajo pokončati tudi s strihnikom. Zato opozarjajo, da bodo trup nastavili med 25. januarjem in 28. februarjem na vsem lovskem okolišu. Ta čas naj bodo vsi psi priklenjeni. Kdor bi morebiti našel poginulo divjad, naj opozori lovce, da bodo zastrupljeno divjad strokovno odstranili.

J. HUTAR

Dobri viniški gasilci

Prejšnjo nedeljo, 17. januarja, so zborovali viniški gasilci. Pohvalno so ocenili svoje lanske delo in dali priznanje prizadevnemu odboru, ki je dobro vodil društvo. Letos bodo zbirali denar za nakup kombija, cevi in paradižnikov. Ko bodo tudi te stvari nakupili, bodo po opremi prekašali vse druge sode, saj imajo tudi močno motorno brizgalno. Predsednik bo še naprej Rudolf Trempus. Z občnega zborovanja so poslali pozdravno pismo Petru Vujčiču, direktorju Beti, ki je bil boter novi brizgalni.

F. P.

Občni zbor RK

Po krajevnih organizacijah Rdečega križa v črnomaljski občini se že pripravljajo na občne zборе. Med 17. organizacijami je najštevilnejša v Črnomlju. Na zborih se bodo pogovorili o lanskem delu in letošnjih nalogah. Med najpomembnejšimi nalogami bo gotovo krvodajalstvo. Potrebno bo zbrati čimveč krvi za novomeško transfuzijsko postajo in za ljubljanski Zavod za transfuzijo krvi.

POTREBNIH 600 TISOČAKOV

Predsedstvo občinskega združenja ZB in komisija za zahteve borcev pri občinski skupščini Črnomelj sta na seji razpravljala o predlogu proračuna sklada za borce in ugotovila, da bo letos potrebnih vsaj 600.000 dinarjev. S tem denarjem bi pokrili vsaj najnujnejše izdatke, čeprav priznavalnina še vedno ne bi bile take, kot bi želeli. Lani so v te namene dali 470 tisočakov.

DRAGATUŠKI BORCI

Na letni konferenci krajevne organizacije ZB v Dragatušu je bila polna dvorana. Čeprav je hotel odbor zaradi težav odstopiti, so mu dali zapupico. Sicer pa so na konferenci veliko govorili o težavah borcev: o priznavalnini, o ostarelih in onemoglih. V načelih je sicer vse lepo, resničnost pa marsikdaj ni taka, so poudarili.

ČRNOMALJSKI DROBIR

KRAJEVNI SAMOPRISPEVEK - V vsej občini se mirno pripravljajo na krajevni samoprispevek. Tudi Črnomelj ni izjema: lični lepaki vabijo prebivalce, naj se v naslednjih letih tudi s finančno pomočjo izkažejo za hitrejši napredek mesta.

IDEOLOŠKO IZOBRAŽEVANJE - O tem bodo govorili s sekretarji osnovnih organizacij Zveze komunistov, na sestanku pa bodo pregledali tudi delovni program za letos. Lani so sprejeli 19 novih komunistov, letos pa bi jih radi še več. Največ možnosti za to je v Črnomlju, kjer je zaposlenih tudi največ ljudi.

ČIŠČENJE SNEGA - Letos je v Črnomlju za čiščenje cest in ulic ter pločnikov boljše poskrbljeno kot prejšnja leta. Zal pa moramo upotovati, da ne kažejo vsi zasebniki preveč discipline: marsikateri pločnik je ostal neočiščen.

KOLIKO POROK? - Lani je bilo na črnomaljskem matičnem uradu sklenjenih 78 porok, 11 več kot 1969. leta. Morda bo letos številka še višja! Samo 11 otrok se je rodilo doma, vsaj desetkrat toliko pa v novomeški porodnišnici. Pogrebov so imeli 63.

V Semicu napreduje gradnja velike samopostrežne trgovine, ki jo investira ljubljanska Prehrana, ter gradnja stanovanjskega bloka. Občani z zanimanjem spremljajo dela na gradbišču nasproti osnovne šole. (Foto: Ria Bačer)

Jubilej v novih prostorih

Črnomaljski upokojenci so za 25-letnico delovanja dobili klub in nove pisarniške prostore v bloku - Dejavnost se bo še povečala

Leta 1946 je bila v Črnomlju ustanovljena podružnica Društva upokojencev. Vse od začetka delovanja do danes je podružnica dokazala, da je upokojencem potrebna stanovska organizacija. Prizadeva si doseči upravičene koristi za ljudi, ki so svoje umske in telesne sposob-

nosti že dali družbi. Veliko je bilo narejenega tudi za kulturno razvedrilo članov, prav tako je bila organizirana vrsta poučnih izletov, na katerih so upokojenci spoznavali domovino.

Dobrih 22 let podružnica ni imela svoje pisarne, temveč so administrativne poste opravljali pretežno v zasebnih stanovanjih funkcionarjev. Šele pred tremi leti so dobili lasten prostor, še večji napredek pa pomeni sodobna pisarna v novem stanovanjskem bloku, ki jo je društvo dobilo prav ob 25-letnici delovanja. Potrebne prostore za pisarno in klub so upokojenci kupili od stanovanjskega podjetja, s tem pa prevzeli nase veliko finančno breme. Računajo, da bodo pri zbiranju denarja z razumevanjem pomagale delovne in družbeno-politične organizacije, prav tako pa republiški odbor Društva upokojencev v Ljubljani.

22. januarja se je podružnica črnomaljskih upokojencev že preselila v Ulico 21. oktobra 15 a. Zdej, ko so ustvarjeni boljši pogoji, bo tudi delavnost postala boljša. Člane prosijo, naj bi čimprej poravnali letošnjo članarino in morebitne zaostanke od poprej, vplivali pa bodo tudi na upokojence, ki še niso včlanjeni v društvo, da bi se pridružili kolegom v stanovski organizaciji. V klubskih prostorih, ki so ogrevani s centralno kurjavo, bo zažvela družabnost, podružnica pa si bo še vnaprej prizadevala, da bi družba čimprej izgladila razlike med starimi in novimi upokojenci.

M. K.

Ne smeš umreti!

Menda si nihče ne želi bolj kot te prepovedi, a kaj, ko še nismo tako daleč, da bi smrt s koso to upoštevala v Semicu pa mrtvih resnično nimajo kam pokopavati. Pokopališče pri Sv. Duhu je čisto zasedeno. Če umre svoje katerega že umrlih, ima prostor, prišlekem, ki jih v Semicu ni malo, na domačem pokopališču ni mogoče zagotoviti prostora. Nujno bi bilo pokopališče razširiti in urediti razpadajoče obzidje, prav tako pa postaviti vsaj manjšo mrliško vežico. Na kmečkih domačijah lahko umrlega še obdržijo doma do pogreba, toda v stanovanjskih blokih, kjer je že tako malo prostora, so s tem vse večje težave. Ne samo stanovanjska stiska, tudi higienski razlogi priganjajo k modernizaciji pogrebov.

Pot do pokopališča je že modernizirana v glavnem z denarjem tovarne Iskra, domačine pa čaka s krajevno skupnostjo vred velika naloga: urediti pokopališče. Semicani so pričakovali, da bodo ta dela zajeta v občinskem programu javnih del do leta 1977, toda s tem predlogom niso prodri, medtem ko je bila večina drugih želja upoštevana. Urejanje pokopališča je razen v mestih povsod zajeto v delovnih programih krajevne skupnosti. S tem bodo morali računati tudi v Semicu.

Mi vprašujemo, vi odgovarjate

Guestje naše ankete o potrditvi programa javnih del in samoprispevku so: Milena Ambrožič, učiteljica iz Stare Lipe; Milko Prokšelj, kmet iz Učakovcev; Jožica Strmec, blagajničarka pri Veletekstil v Črnomlju in Bruno Likar, komandir postaje milice v Črnomlju

1. Predlog novega programa javnih del do leta 1977 verjetno poznate. Katera predlagana gradnja je po vašem mnenju za vso občino najpomembnejša?

AMBROŽIČEVA: - Pri nas smo že decembra obravnavali novi program javnih del. Vse gradnje so važne, ceste in vodovodi pa najbolj.

PROKŠELJ: - Vodovod na Vinici po mojem ni samo lokalnega, temveč občinskega pomena, ker se bo potem laže razvilo gostinstvo, brez katerega tudi turizma ni.

STRMČEVA: - Asfaltiranje cest je najbolj potrebno v naši občini. Zdi se mi, da nikjer ni tako slabih prometnih poti. Prav gotovo bodo koristne vse nove asfaltirane ceste, zame bo največjega pomena asfalt do Krasinca.

LIKAR: - Z novim programom javnih del bo napre-

dek velik. Važno je vse, samo premalo bo, ker so potrebe večje.

2. Za katero od predvidenih del ste kot občan malega kraja najbolj zainteresirani?

AMBROŽIČEVA: - Za viniški vodovod, čeprav ne bo prišel do naše vasi.

PROKŠELJ: - Menda ni dvoma, da sem za viniški vodovod. Tudi kamp bo treba urediti, ampak to je bolj naša in gostinska kot občinska zadeva.

STRMČEVA: - Za asfaltiranje ulic v Črnomlju, ker smo v primeri z drugimi mesti močno zaostali.

LIKAR: - Kot občan Črnomlja sem najbolj zainteresiran za napredek mesta.

3. Ko boste v kratkem volivci z glasovanjem odločali o napredku za naslednje 5-letno obdobje, oženem pa

glasovali za samoprispevek, kako se boste odločili?

AMBROŽIČEVA: - Pri nas si bodo ljudje težko utržali denar, in precej političnega dela bo treba, da bo nekaj naprednih potegnilo za seboj splošno javno mnenje v vasi. Jaz ne oklevam, to je menda jasno.

PROKŠELJ: - Sramota bi bila, če ne bi dal. Tudi drugi to akcijo podpirajo, ker upajo, da bo vsak enkrat prišel na vrsto.

STRMČEVA: - Jaz sem za samoprispevek. Vsak naj bi dal, pa tudi podjetja!

LIKAR: - Če ne bomo sami pokazali volje, da smo pripravljeni seči po pomoč v svoj žep, tudi od drugod nimamo kaj pričakovati. Paziti pa moramo, da bomo dajali vsi, da se ne bo kdo izmuznil. Prav bi bilo, da bi tudi zdomci kaj primaknili.

Milena Ambrožič, Miko Prokšelj, Jožica Strmec in Bruno Likar

Tu smo, delamo in ustvarjamo

V tovarni opreme IMV v Črnomlju je zaposlenih že blizu 300 ljudi - Zdi se jim pošteno, da bi tudi njihov kolektiv dal svoj delež k programu javnih del do leta 1977 - Če bo uresničen, bo podjetju v korist

Skrivnosti jam in brezen

Drugi v veselje - Stanko Klepec pod zemljo

„Ze kot otrok sem bil radoveden.“ pripoveduje znani črnomaljski jamar Stanko Klepec. „Ljubezem do narave, do odkrivanja še neznanega v njej, do njenih še neodkritih lepot me je privlačila med jamarje.“

Stanko Klepec se je odločil za svojega konjička že 1965, ko so v Črnomlju ustanovili sekcijo novomeškega jamarskega kluba. Danes je dejavnost prerasla že v klubsko okvire in šteje okrog 10 aktivnih jamarjev, med katerimi ima Stanko največ izkušenj.

„V Sloveniji je le okrog 100 aktivnih jamarjev.“ je povedal, „s katerimi imamo večkrat skupne medklubne akcije. Največkrat se odpravimo v okolico Zilj pri Vinici in v bližino Zapudja. To je kraški svet, ki je zelo bogat s temi pojavi.“

„Kako jamo odkrijete in kako potem poteka raziskovanje?“

„V začetku je vsak izmed nas vedel za kakšno jamo, imeli smo tudi seznam Inštituta za raziskovanje Krasa, pa tudi ljudje so nam veliko povedali. Raziskovanje majhne jame lahko traja po več dni. Jamarji moramo biti oblečeni tako, da smo zavarovali, kajti v jami se temperatura zniža za 6 do 8 stopinj, v zraku je več vlage, optemljeni pa moramo biti tudi s karbidno svetilko, lestvicami za spuščanje in z vrvo. Zanimivo je, da lahko človek v jami leži in spi na kamnu, pa se ne prehladi. Najbolj zanimive so drobne živalce,

Tudi v tovarni opreme ne držijo rok križem, ko v vsej občini potekajo priprave na sprejem 5-letnega programa javnih del in uvedbo samoprispevka občanov ter razpravljajo o soudeležbi delovnih organizacij. Ze na občnem zboru sindikalne podružnice pred novim letom so osnutek programa pretresli. Kot povsod drugje so tudi v tem podjetju pokazali pripravljenost sodelovati v akciji napredka, zlasti še zato, ker bo asfaltirana cesta do Adlešič, kjer živi dobršen del članov kolektiva.

Mnenje zaposlenih je v izjavi posredoval obratovodja Alojz Laterner:

„Čeprav je uprava naše tovarne v Novem mestu, spadamo pod IMV. Smatramo, da bi naše podjetje moralo dati svoj delež kot vse druge delovne organizacije pri skupnih prizadevanjih za napredek. Sem tudi član centralnega delavskega sveta in zavzemal se bom, da bo naš predlog prodril. Po ključu, za katerega smo se zmenili s črnomaljsko občino, naj bi vsak kolektiv prispeval 0,5 odst. od bruto osebnih dohodkov zaposlenih. V našem primeru pomeni to 75.000 din na leto. Ker je v našem kolektivu ter v semiškem obratu zaposlenih že 300 ljudi, ki v črnomaljski občini živijo in ustvarjajo, smo zainteresirani za

gradnjo cest, vodovodov in vse drugo, kar je zapisano v programu javnih del do leta 1977. Prepričan sem, da bi imelo podjetje od tega tudi korist, saj bi po asfaltni cesti lahko organizirali prevoz za delavce za več podjetij skupaj. Zdej ob slabem vremenu zamujajo zaradi netočnih prometnih zvez, sploh pa redni avtobusni promet ne predstavlja zadovoljive rešitve za zaposlene.

V našem podjetju smo tudi mnenja, da bi se morali složno zavzemati še za gradnjo turistične ceste od Črnomlja do Črmošnjice in povezano do Dolenjskih Toplic. Če tega ne bomo dosegli s pomočjo republiškega cestnega sklada, nam bo turizem iz Črmošnjice ušel z rok.

V ZADRUGI O SKLEPIH

Komunisti v črnomaljski Kmetijski zadrugi so na sestanku osnovne organizacije spregovorili o uresničevanju sklepov druge konference ZK Slovenije in o sklepih, ki jih je sprejela občinska konferenca o kmetijstvu. Zadruga je v zadnjem času našla svojo proizvodno usmerjenost v kooperaciji in specializaciji - v proizvodnji bekonov, telet in mleka. 700 kooperantov imajo pri proizvodnji mleka. Kaže, da se bo zadruga rešila nekdanjih težav. Prizadevajo si, da bi v bodoče kooperante vključevali v zadržno samoupravo.

Stalne tovarniške razprodaje najraznovrstnejšega tekstilnega blaga ter konfekcije po izredno znižanih cenah opravlja poslovalnica »VELETEKSTIL«, Črnomelj

Črnomaljski poročevalec

Zavedajo se: ne gre naprej brez armade strokovnjakov

Tovarna BETI pripravlja srečanje vseh štipendistov — Precej bo zbranih, kajti kolektiv pomaga pri šolanju kar 151 mladim ljudem

Tovarna BETI ima štipendij-sko politiko zastavljeno v dveh smereh: štipendirajo na rednih šolah in pomagajo celi vrsti domačih kadrov do zahtevane izobrazbe. V letošnjem šolskem letu imajo na rednih višjih in visokih šolah 8 študentov, na srednjih nekaj čez 20, v poklicni šoli pa 70 slušateljev.

Septembra lani so bili v BETI med prvimi, ki so z razumevanjem podprli akcijo slovenske mladine in družbeno političnih organizacij za povečanje štipendij. Po novem dajejo študentom višjih in visokih šol 380 din na mesec, srednješolcem pa 300 dinarjev. Stiki s štipendisti so

zadnje leto precej boljši. Dva-krat so jih povabili na razgovor v podjetje, jim razkazali proizvodnjo ter jih seznanili z dosežanim in bodočim razvojem. Ob tej priložnosti so zahtevali od štipendistov tudi dokazila o napredovanju pri študiju. Zdaj so vpeljali navado, da morajo

MLADINA O DELU
V petek, 22. januarja, se je v Metliki sestalo predsedstvo občinske konference Zveze mladine. Temeljito so se pogovorili o delu v tekočem letu ter o proračunu, hkrati pa je bil sestanek tudi priprava na občinsko mladinsko konferenco.

štipendisti redno pošiljati na vpogled potrdila o opravljenih izpitih.

Izobraževanje doživlja tudi znotraj kolektiva lepo podporo. Spoznali so, da se zelo izplačajo naložbe v kader, ki je že preizkušen v vestnosti in sposobnosti na delovnem mestu. Trenutno študira na višjih in visokih šolah 18 članov kolektiva, v srednji šoli, ki usposablja za poklic tekstilnega tehnika, pa imajo 35 zaposlenih. Za delavce prireajo tudi tečaje za pridobitev kvalifikacije.

In kakšne so izkušnje s štipendisti obeh vrst? Medtem ko so se pred leti močno jezili na visokošolce, ker so po končanem študiju pokazali fige in se zaposlili v večjih krajih, je takih odhodov vse manj. Metlika, kakor tudi tovarna sama, postajata interesantni za strokovnjake. Pri vlaganju denarja v izobraževanje že zaposlenih pa ni bojazni, da bi kaj izgubili. To so v glavnem ljudje, ki so svojo sposobnost že dokazali, manjka pa jim formalna izobrazba, da bi lahko prevzeli zahtevnejše delo, za katerega se čutijo zmožni.

O težavah tovarne in njenih prizadevanjih, da bi čimprej prišli do cele vrste šolanih ljudi, potrebnih v vedno zahtevnejšem delovnem procesu, kakor tudi o težavah štipendistov se bodo obširneje pogovorili na srečanju, ki ga pripravljajo za letošnji februar.

Metliška vinska klet ima svoj laboratorij, kjer tehnik Stane Bajuk stalno nadzira kvaliteto pijač. Lanski pridelek črnine, ki bo aprila zrel za stekleničenje, bo po napovedih še boljši, kot je bila prejšnje letina (Foto: Ria Bačer)

Jutri zaseda skupščina

Za petek, 29. januarja, je v Metliki sklicana prva seja občinske skupščine v letošnjem letu. Odborniki bodo dobili informacijo o prispevkih in davkih, na dnevnem redu pa je še sprejemanje petih odlokov in nekaj imenovanj.

Enotni v splošnem ljudskem odboru

V soboto je bil celodnevni seminar za člane odborov za splošni ljudski odpor pri občinski konferenci SZDL, ZK in ZB ter za člane krajevnih odborov za splošni ljudski odpor. Udeležilo se ga je okrog 50 članov. Strokovnjaki s tega področja so predavali o političnem položaju v SFRJ in v svetu, o splošnem ljudskem odporu kot sestavnem delu samoupravne družbe, o družbeni samozaščiti ter o nalogah odborov za splošni ljudski odpor.

Vikendaši se oglašajo

Za gradnjo vikendov ob Kolpi pri Primostku in Podzemlju je čedalje več interesentov. Lani je bil gotov zazidalni načrt za predel ob čuvajnici pri Primostku, kjer je prostora za 15 hišic. Pet interesentov, Ljubljancev in Novomeščanov, je že odkupilo zemljo in se v letu 1971 pripravila na gradnjo. V Podzemlju lokacij še ne morejo dati, ker je potrebna manjša sprememba urbanističnega načrta, razen tega čakajo zazidalni načrt. Na Veselici je 10 vikendov že zgrajenih. Večinoma so jih postavili sorodniki Metličanov, ki živijo v drugih krajih.

Kmečka ohcet bo v Metliki

Organizacijski komite Kmečke ohceti je predlagal, naj bi se del priredite, ki je dobila že mednarodni pomen, odvijal izven Ljubljane, v krajih, kjer so ohranjeni folklorni običaji. Tako je prišlo do pogovorov z Metličani, ki so pripravljene sodelovati. Računajo, da bo konec maja vsa družina ženinov in nevest prišla v Metliko, kjer bodo uprizorili predajo nevestine bale, ki jo bodo vozili od hiše do hiše. Predvidena je tudi ljudska zabava, na kateri bodo nastopile domače folklorne skupine. Pokroviteljstvo nad delom ohceti, ki bo v Metliki, je prevzela tovarna BETI. Za metliški turizem je ta priložnost kot nalašč, da pokažejo gostom, kaj zmorejo.

»Paziti moram na vsak dinar«

Kako diši v kuhinjah metliških gospodinj?

Smu sredi zime, ko so vrtovi pod snegom, zaloge v kletih in shrambah pa pohajajo. Gospodinj, posebno tiste, ki so navajene na svežo povrtnino s svojih gredic, že komaj čakajo, da bodo vrtovi ozeleneli. Druge, ki so odvisne le od zalog v trgovinah, si želijo sveža, kakovostna in poceni živila.

Stanka Gašperšič iz Metlike ima v gospodinjstvu že dolgoletne izkušnje. V svoji kuhinji pripravlja hrano za 6-člansko družino. Ker nima vrta, mora vso hrano kupovati.

— Kje kupujete živila in kako so založene metliške trgovine?

„Saj poznate tisto: Vse, kar želite, dobite pri Mercatorju. Tudi jaz kupujem največ v Mercatorjevi samopostrežni trgovini. Včasih se zgodi, posebno pozimi, da zmanjka solate ali druge zelenjave, vendar to ne traja dolgo. Trgovine so po mojem mnenju kar dobro založene z živilom, ko le ne bi bile cene tako visoke. Dvakrat na mesec pripeljejo okoliški kmetje tudi sveže, domače prideleke na sejem, večkrat pa tudi naše sosede s hrvaške strani ponujajo po hišah sveža živila in mislim, da gospodinjje nismo preveč prikrajšane, ker nimamo živilskega trga.“

— Koliko približno porabite na mesec za gospodinjstvo?

„Lahko rečem, da gre za hrano večina denarja, čeprav ne kuham razkošnih jedi. Ker moram vsako stvar kupiti, bi bilo za moje gospodinjstvo 1400 din najmanj, kar bi zadostovalo za ves mesec, seveda ob skrajno skromnih obrokih.“

— Kaj torej menite: je bolje kuhati doma ali jesti v menzah?

„Domača hrana ima svoje prednosti, vendar se za enega samega

človeka ob takih cenah vsekakor ne splača kuhati doma, če gledamo z denarne plati. Gospodinja, ki mora kupiti prav vse, porabi manj denarja za hrano v menzi, kakor pa če kulia doma.“

A. V.

PRVIČ V ZGODOVINI MEPLIKE:

Cigani povabljeni na občino

Predsednik občinske skupščine Ivan Žele s sodelavci je pred kratkim imel razgovor s predstavniki vseh ciganskih družin — Pomenek je bil koristen za obe plati, saj so prvi uspehi že na dlani

Navadno ob sestankih pred stavbo občinske skupščine parkira vrsta avtomobilov, 9. januarja pa so tam stali ciganski vozovi. S pisnim vabilom je občinska skupščina poklicala na razgovor moža in ženo vseh 15 ciganskih družin, ki bivajo na območju občine in v katerih sta skupno 102 člana.

Lepo oblečeni in nič vinjeni so Cigani prišli v sejno sobo, kar je na sklicatelje pogovora napravilo dober vtis. Poleg predstavnikov občinske skupščine so bili navzoči še komandir postaje milice, sodnik za prekrške in socialna delavka.

Pogovor je teklo o nerednem obisku otrok v šolah, o prekrških, ki jih povzročajo pripadniki ciganskih družin, o težavah z lokacijo pri gradnji hiš ter o zaposlovanju. Zmenili so se, da bodo ciganski starši odslej otroke redno pošiljali k pouku, občina in šola pa sta obljubili nakupiti otrokom šolske potrebščine ter nekaj obutve in obleke. Ze drugi dan nihče od ciganskih otrok ni manjkal! Čakali so še nekaj dni, če bodo držali besedo, in ker je obisk ostal stalen, je tudi šola izpolnila obljubo. Iz sredstev, ki so jih zbrali za novoletno jelko, so otrokom nakupili, kar so se zmenili. Razdelili so jim še nekaj blaga kot darilo podjetja KOMET.

Ugotovili so, da obstajajo na obeh straneh težave pri vključevanju ciganskih družin v redno življenje v občini. Z metliškimi pripadniki ciganskega rodu ni toliko sitnosti, kot jih imajo v sosednjih občinah, ker je v 15 družinah kakih 10 zaposlenih. Med temi so se nekateri že tako uveljavili z delom, da so jim na primer v komunalnem podjetju in v Novoteksu dali kredite za zidanje stanovanjske hiše. Še vedno pa so Cigani pogosti gostje pred sodnikom za prekrške. Običajno so vpleteni v pretepe, ki jih izzovejo njihovi sorodniki od drugod, ali pa so povzročitelji manjših tatvin.

Drži tudi, da se Cigani ne čutijo brez vzroka zapostavljeni. Če pridejo v trgovino, na urad ali v gostilno, jih povsod gledajo po strani, vsak se obnje spotakne, četudi so mirni in plačajo kot vsak drug gost. Občina je pokazala lepo pripravljenost pomagati ciganskim družinam, saj je določila zanje zemljišče za gradnjo hiš na obronku mesta, kjer je zemlja cenejša. Dve družini že imata lepe hiše, 2 sta v gradnji, 2 pa se na gradnjo pripravljata. Prav

tako bo občinska skupščina s sredstvi pomagala napeljati elektriko v cigansko naselje pri Primostku, če bodo pri delih sami pomagali. Če bodo udeleženci sestanka spoštovali dogovor, jim bo občina pomagala tudi najti zaposlitev.

Pogovor je bil vsestransko koristen, o tem ni nobenega dvoma. Cigani so izjavljali, da si takih sestankov še želijo, „župana“ pa so povabili v svoje naselje na obisk, da bi se prepričali, kako živijo. Povabilo je sprejel. R. B.

Največji porast pri solati

V Mercatorjevi samopostrežbi so imeli lani za 700.000 din več prometa kot leta 1969

V samopostrežbi niso pričakovali, da bo leto 1970 tako ugodno. Promet se je povečal za preko 700.000 din. Prodali so za 80.000 din mlečnih izdelkov; za 210.000 din mesa, salam in konzerv; za 220.000 din kruha; za 200.000 din cigaret in drugih izdelkov tobačnih tovarn; za 90.000 din mlevskih izdelkov in za 35.000 din raznih časopisov in revij, katerih je na razpolago 31 vrst.

Pri prodaji sadja in zelenjave so zabeležili največji porast prometa. Leta 1969 so prodali za 180.000 din tega blaga, lani že za 240.000 din.

V tej trgovini so imeli zadnje dni pred novim letom rekordno prodajo. Na mah je šlo 700 darilnih paketov, poznalo pa se je tudi, da

imajo ob nedeljah odprto, kar privabi mnoge stranke iz Hrvaškega in sosednjega Črnomlja. Čeprav marsikatero nedeljo ni dosti strank, so sklenili vseeno poslovtati, ker s tem pridobijo simpatije odjemalcev.

Se nekaj običajno je januar za trgovce najslabši mesec, letos pa tudi to ne velja: ljudje nakupujejo kot vse druge mesece.

OCENA OBČNIH ZBOROV

Ta teden bo predsedstvo občinskega sindikalnega sveta sklicalo sejo, na kateri bodo obravnavali in ocenili občne zborove ter se pogovorili o izobraževanju sindikalnih kadrov in o finančnem programu za tekoče leto.

SKOPICE: MOPEDIST TREŠČIL V TOVORNJAK — Franc Mustar iz Mrtvica je 22. januarja v Skopicah z mopedom treščil v stoječi tovornjak Krčana Albina Klanjška, padel in se laže poškodoval.

SPREHOD PO METLIKI

20. JANUARJA so po mestu še viseli lepaki, ki so vabili na veselo silvestrovanje in akademijo v počastitev dneva JLA. Maice čudno je taka obvestila gledati, ko že tri tedne in več niso aktualna.

V SAMOPOSTREŽNI TRGOVINI so imeli v preteklem letu 20 tatvin, v katerih so „kupci“ skušali odnesti za 500 din blaga. Opažajo, da število tatvin ni večje, kot je bilo leto dni prej, pač pa se je spremenila struktura znikavtov. Manj je odraslih med njimi in več mladih, predvsem deklet.

AKTIV MLADIH KOMUNISTOV, ki šteje okrog 75 članov, bo organiziral v začetku februarja predavanja in seminarje za svoje člane. Obravnavali bodo aktualna vprašanja, za katera je med mladimi veliko zanimanja, hkrati pa bo del ideološko-političnega izobraževanja mladih, čemur bo občinska konferenca ZM letos posvetila veliko skrb.

IZVAJALCI DEL pri gradnji mostu čez Kolpo so sporočili, da bo za 1. maj otvoritev. Tudi nadvoz pri gostilni Car bo dotlej menda urejen. Dolgo je trajalo, toda pridobitev bo velika. V glavni sezoni se bo čez novi most že odvijal gost potniški promet proti morju.

ZA DIOLEN LOFT, ki ga prodajajo po precej nižjih cenah kot v drugih trgovinah, je v metliški prodajalni tovarne BETI še vedno precej zanimanja. Kupci prihajajo tudi od drugod, celo iz Zagreba in Ljubljane. Izbira blaga je precejšnja, tako v barvah kot v vzorcih. Blago v ostankih je cenejše, rezano od kosa pa velja nekaj več.

STANOVANJSKI BLOK, ki ga gradi komunalno podjetje za trg, bo kmalu dograjen. Obrtniki opravljajo v njem še zadnja dela. Stanovalci komaj čakajo ključ, saj je med njimi dosti takih, ki bodo dobili prvo stanovanje, nekateri pa bodo iz slabih stanovanj prišli na boljše.

metliški tednik

Komunalci so se letos s čiščenjem snega z mestnih ulic bolj izkazali. Ekipa pod vodstvom Milana Hudorovca je res prizadevna, tako da v mestu ni bilo nobenih zastojev v prometu zaradi velikih snežnih kupov (Foto: Ria Bačer)

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 29. januarja - Francišek Sobota, 30. januarja - Tomaž Nedelja, 31. januarja - Vanja Poncedelj, 1. februarja - Ignac Torek, 2. februarja - Marija Sreda, 3. februarja - Blaž Cetrtek, 4. februarja - Andrej

KINIO

BREŽICE: 29. in 30. 1. ameriški barvni film „Ohrni se, ubil te bom!“ Od 31. 1. do 2. 2. španski barvni film „Kanon Siti“.

BREŽICE: 2. in 3. 2. jugoslovanski barvni film „Dogodek“.

BRESTANICA: 30. in 31. 1. ameriški barvni film „Dr. Syn ali strašilo“.

CRNOMELJ: Od 29. 1. do 31. 1. ameriški barvni film „Mat Helm ureja račune“.

CRNOMELJ: 2. 2. ameriški barvni film „Knjiga o džungli“.

KOČEVJE - „JADRAN“: 28. in 29. 1. italijanski barvni film „Dekle s pištolo“.

30. in 31. 1. nemški barvni film „Pridi, pridi ljuba moja!“

1. in 2. 2. mehiški barvni film „Srebr-

na maska“. 3. in 4. 2. francoski barvni film „Vitez Buridon“.

KOSTANJEVICA: 31. 1. ameriški barvni film „Vera Cruz“.

KRSKO: 29. in 31. 1. ameriški barvni film „Dr. Živago“.

3. in 4. 2. francoski barvni film „Lepotica dneva“.

METLIKA: Od 29. do 31. 1. špansko-italijanski barvni film „Za dolar več“.

Od 29. do 31. 1. ameriški barvni film „Nevarnejše od moškega“.

METLIKA: 3. in 4. 2. francoski barvni film „Bye-bye, Barbara“.

MIRNA: 30. in 31. 1. francoski barvni film „Letnica strasti“.

MOKRONOG: 30. in 31. 1. francoski barvni film „En možki in ena ženska“.

NOVO MESTO: od 29. do 31. 1. ameriški barvni film „Deesperados“.

POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 29. 1. do 2. 2. francoski barvni film „Maščevalec z mečem“.

NOVO MESTO: 3. in 4. 2. ameriški film „Vrnitev bandita“.

RIBNICA: 30. in 31. 1. ameriški barvni film „Propad hiše Usher“.

SEVNICA: 30. in 31. 1. ameriški film „Mary Popins“.

3. 2. italijanski film „Gangsterji v Milanu“.

SODRAŽICA: 30. in 31. 1. francoski film „Demarkacijska črta“.

TREBNJE: 30. in 31. 1. ameriški barvni kavbojski film „Eldorado“.

ODDAM opremljeno sobo starejši ženski za majhno pomoč v gospodinjstvu. Krevl, Partizanska 19, Novo mesto.

ODDAM dve sobi s posebnim vdom. Naslov v upravi lista (133/71).

Motorna vozila

PRODAM zastavo 750, letnik 1965. Franc Skof, Jerebova 10, Novo mesto.

KUPIM fiat 750. Naslov v upravi lista (150/71).

PRODAM

PRODAM visečo kuhinjo (ultrapas), skoraj novo. Vojo Siljanovski, Zagrebška 18, Novo mesto.

UGODNO PRODAM dobro ohranjeno pohištvo za dnevno sobo. Vprašajte pri inž. Francu Oletiču, CBE/40-B, Metlika, popoldne od 15. ure naprej.

PRODAM LESOHO mešalec, 140 litrski, pogon na Dieslov motor, z dvigalom, letnik 1970. Telefon - Novo mesto 21-947.

PRODAM gramofon „Supraphon“, malo rabljen. Ponudbe na naslov: Janez Zajc, Povšetova 57, Ljubljana-61000.

PRODAM mizarstvo stiskalnico s 36 vijaki, dobro ohranjeno. Franc Kovač, Bršljin 21, Novo mesto.

PRODAM motorno žago znamke Homelite po ugodni ceni. Albin Jare, Dol. Globodol 16, Mirna peč.

PRODAM enofazni elektromotor „Rade Končar“. Janez Jamnik, Zbute 1, Smarjeta.

VEČ parov čevljev št. 43 (desni podložno 3 cm) oddam invalidu, kateremu bi odgovarjal. Krevl, Partizanska 19, Novo mesto.

PRODAM skoraj nov desni štedilnik na drva, dobro ohranjen. Nad mlini 27. stanovanje 10, Novo mesto.

RABLJEN šivalni stroj Singer ter plinsko peč prodam. Novo mesto, Mestne njive, blok 6/1.

PRODAM javo preprogo 2 x 3 in električni šivalni stroj v kovčku. Zerjal Koštalova 11, Novo mesto.

POSEST

PRODAM enostanovanjsko hišico, primerno za vikend ali majhno družino, v Starem gradu pri Krškem (pri postaji Libne). Možna je takojšnja vselitev. Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe na naslov: Amalija Skaza, Velenje, Prešernova 1.

PRODAM parcele v Travah. Interesenti naj se zgledajo v Gor. Lakenčih 4, Novo mesto.

PRODAM manjše posestvo v Grmovljah po ugodni ceni. Slavka Knaflj, Grmovlje 4, Skočjan.

PRODAM vinograd z zidanico in sadovnjakom, 32 arov, na Riglju. Alojz Medić, Verdun, Uršna scla.

PRODAM enodružinsko trosobno stanovanjsko hišo z veliko kuhinjo, kopalnico, WC, garažo, dve veliki kleti ter 10 arov vrta. Cena ugodna. Ogled mogoče vsak dan pri Pavlu Romih, Cesta 4. julija 17 a, Krško. - telefon 71-368.

PRODAM 35-50 kub. metrov smrekovine in luastovine za posek v bližini Črnomlja. Naslov v upravi.

RAZNO

V PARKU pri pošti sem našla zlat ženski poročni prstan - vgrvirano leto 1970. Telefon 21-054.

27-LETNA s hčerko in službo želi spoznati poštenega, resnega fanta do 35 let. Slika zaželeni. Lahko ima majhno kmetijo. Ponudbe pod šifro „Dolenjka“.

PRED 14 dnevi sem v lekarni v Novem mestu našla zlato zapestnico. Naslov v upravi lista (147/71).

DESETTISOČI vaših sotrpinov, ki so kakor vi bolehal na želodcu, jetrih, žolču in črevesju, so se pozdravili z učinkovitim naravnim zdravilom: rogaškim DONAT vrelcem. Zahtevajte DONAT v svoji trgovini! V Novem mestu ga dobite pri HMEJLNIKU, STANDARJU (MERCATORJU) in DOLENJKI.

STE V ZADREGI, kaj bi kupili za trajno darilo? Stopite k Otmarju Zidaricu, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

IZGUBIL SE JE nemški kratkodiški ptičar. Sliši na ime BRIK. Je serasto rjave barve, okoli vratu ima verižico. Kdor kaj ve o njem, naj proti nagradi javi na naslov: Alfonz Gregorčič, Gomila, Mina.

OBVESTILA

BOROVO Jug.-Kom. gume in obutve, prodajalna Novo mesto, obvešča cenjene potrošnike, da bo prodajalna zaradi preureditve do nadaljnjega zaprta. Se priporočamo!

OBVEŠČAM cenjene stranke, da lahko dobijo v valinici na Senovem enodnevene piščance, težki tip bele, rjave in črne, od 10. februarja dalje vsako sredo dopoldne po konkurenčni ceni. Mijo Gunjilac, Senovo 72.

NOVO: praktične ščetke za čiščenje radiatorjev in vse ščetarske usluge nudi: Ščetarstvo, Armic, Tržaška 52, Ljubljana.

GOSTILNA LUZAR, Gomila, priredi v nedeljo, 31. januarja, zabavo. Za razvedrilo poskrbljeno. Vabljeni!

ZAHVALBA

Ob izgubi moje ljube mame

LUCIJE PISANSKI

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo spremenili na njeni zadnji poti, darovali toliko lepega cvetja in izrekli ustno in pismeno sožalje. Prav posebno zahvala za izkazano prijateljstvo vsem, ki so jo obiskovali med boleznijo.

Zalujoči sin Ivan

Ob prerani smrti naše ljube mame in zlate stare mame

ANE JERIC, roj. BRIŠAR iz Škočjana

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremenili na zadnji poti, ji darovali številne vence, nam pa izrazili sožalje. Posebna zahvala dobrim sosedom Moletovim in Luzarjem, delovni skupnosti šole Škočjan, podjetju „Pionir“ iz Novega mesta, čevljarstvu Kočjan iz Ljubljane, KOZB Škočjan - za podarjene vence in spremstvo. Iskrena hvala!

Zalujoči: otroci Lojzka, Zinka, Majda, Anica, Ivan, Lojze in Tone z družinami, bratje, sestre ter drugo sorodstvo

Škočjan, Ivangrad, Berlin, Kranj, Skopice, Ljubljana, Novo mesto

Ob bridki izgubi naše zlate mame, stare mame, babice, tete, svakinje in tačče

MARIJE KRANJČIČ iz Gor. Karteljevega

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali pokojnici cvetje ter jo spremenili na zadnji poti. Zahvaljujem se gospodu župniku za obred, tov. Rudiju Mrazu za lepe poslovilne besede, krajevncem in občinskemu odboru ZB NOV, sodelavcem skupnih služb ter sorodnikom za podarjene vence. Posebna zahvala velja sosedu Bevčevi ter Tonetu Skubicu iz Novega mesta za veliko razumevanje in vsestransko pomoč.

Zalujoči: sin Jože z otroki, sinovi Lojze, Polde, Justin, hčerki Mici in Pepi z družinami, brat Tone, sestra Francka ter drugo sorodstvo

Po dolgotrajni boleznini nas je zapustila naša mama, stara mama, teta in sestra

JOHANCA MIHIČ iz Podturna pri Dol. Toplicah

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so jo spremenili na zadnji poti in nam izrekli sožalje. Posebno pa se zahvaljujemo Pirčevi teti za vsa pomoč v času bolezni.

Zalujoči: hčerka Štefka z družino in drugo sorodstvo

Po dolgi in mučni boleznini nas je v 72. letu starosti za vedno zapustil naš ljubi mož, oče, ded, brat, stric

JOŽE KUKMAN iz Ručetne vasi

Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, poklonili toliko vencev in cvetja, vsem, ki so trudi zdravniškemu osebju. Posebna hvala gospodu duhovniku, organizaciji ZB in PGD Petrova vas za lepe poslovilne besede, Prisrčna hvala kolektivni železniške postaje Črnomelj, Metlika, SV Novo mesto, ZKPD Črnomelj, sorodnikom in vsem, ki so pokojnika spremenili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Neža, otroci Vinko, Jože, Lojze, Tončka, Danica, Malka z družinami, brat Matija z družino in drugo sorodstvo

Vaščanom Prečne in prebivalcem sosednjih vasi, ki so mi pomagali ob nestrčji, se najtopleje zahvaljujem. Stanko Kapf, Prečna.

GASILSKO DRUŠTVO GRIBLJE
p. Gradac v Beli krajini
proda
- gasilsko motorno brigadno znamko „SAVICA“ v uporabljenem stanju. Poleg brigadine prodajamo tudi
- koš in sesalne ter tlačne cevi
Cena ugodna. Ogled je možen vsak dan v gasilskem domu v Gribljah.

OBČINSKI ODBOR RKS KOČEVJE
razpisuje
prosto delovno mesto
SEKRETARJA
Pogoji za sprejem: srednja izobrazba
Osebnih dohodkov po pravilniku. Nastop službe takoj. Prošnji priložite dokaz o izobrazbi, kratak življenjepis z opisom opravljanja dosedanjih del. Stanovanja ni.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Kmetijska zadruga RIBNICA
razpisuje
PRODAJO ZEMLJIŠČ
Prednost nakupa ima družbeni sektor.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ISCEM ZENSKO za varstvo otrok v dopoldanskem času. Nudim tudi stanovanje. Kruljac, Vrhovčeva 10, Novo mesto.

ISCEM ZENSKO za varstvo otroka na domu. Ugodni pogoji. Dermovžček, Mestne njive 6/6, Novo mesto.

STANOVANJE in hrano nudim dekletu, ki bi izmenično pomagala v gospodinjstvu. Alojzija Bohte, Kom. Staneta 8, Novo mesto.

SPREJMEMO dve kmečki dekleti, ki imata veselje delati v gostilni. Možna priučitev. Stanovanje in hrana preskrbljena. Plača dobra. Nastop takoj ali po dogovoru. Ivan Rodica, gostilna „Novo naselje“, Kovačičeva 11, Koper.

SPREJMEM mizarkega pomočnika ali priučencega mizarja. Poročnemu nudim samostojno sobo. Sprejem tudi vajenca ali fanta za priučitev v lesni stroki. Vinko Kamin, Avševčeva 24 c, Ljubljana.

VAJENCA za izdelovanje sank sprejme kolarstvo Gale, Ljubljana, Doljenjska cesta 166. Pogoji - dovršena osemletka.

FRIZERSKA pomočnica, ki je večja tudi brivske stroke, dobi takojšnjo zaposlitev. Plača po dogovoru. Samsko stanovanje na razpolago. Zaželena praksa. Prijave pošljite na naslov: Ivanka Papac, frizerka, Brežice.

VAJENCA VAJENKO za možko in žensko krojaštvo sprejemamo takoj. Stanovanje preskrbljeno. Ljubljana, Doljenjska c. 68.

GOSTILNA CIRIL KAVČIČ, Drenov grič 9, Vrhnika, sprejme takoj kuharico (kvalificirano ali priučeno). Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru.

ZAPOSLIM gospodinjstvo pomočnico. Možnost solanja, plača dobra. Venturini, Lepi pot 23, Ljubljana.

ISCEM žensko za varstvo otroka in pomoč v gospodinjstvu za nekaj ur dnevno. Plačam dobro. Nada Hrovatič, Majde Šilc 16, Novo mesto.

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejemamo. Inž. Franc Lešnjak, Majde Šilc 18, Novo mesto.

TAKOJ DOBI zaposlitev deklet za delo v gostilni. Interesentke naj se pismeno ali osebno zgledajo v Gostišču Drenik, Gotna vas 46, Novo mesto.

MLAJŠO natakharico ali deklet s po-deželja, prikupne zunanosti, iščem za strelbo v ekspres baru na Gorenjskem blizu Ljubljane. Hrana in stanovanje zagotovljena. Marjan Zorman, Express bar, Medvode 27.

STANOVANJA

KDOR mi preskrbi enoinpolsobno ali dvosobno stanovanje v Novem mestu z odločbo, dobi 10.000 N-din nagrade. Naslov v upravi lista (88/71).

NUJNO potrebujem enosobno stanovanje ali večjo sobo v bližini Novega mesta. Plačam pol leta vnaprej. Naslov v upravi lista (153/71).

Vsak dan je manjši; kar vidi se mu, kako leze v grob!

Ko je preteklo mesec dni, je bil pozvan k zapuščinski ohranavi. Hčere so pomagale zapregati koleselj, ki se je po Polonini smrti prasil v vozarnici. Polonica je znala napreči vsakemu moškemu na kljub. Toda Vrban je potipal vsako zapono, vsak jermenček, še osnike je pregledal, preden je sedel na voz. In ko je hotela prisesti Polonica, češ da ne bo sam, če se spotoma kaj primeri, jo je odrinil s komolcem od voza, namrščil obrvi in pogledal z dvorišča. Dvignil je glavo kot nekdanj, ko sta se vozarila še z rajnico. Toda ni bil še za lučaj od hiše, mu je glava že klonila in opletala ob drdranju voza, kot da se ga komaj še drži. Zanjice na polju so iztegovale vratove iz žita in sodile: „Konec je! Mu že glava opleta; za rajnico se pelje.“

Na samotnem križpotju je predramil Vrbana tanek glas: „Hej, Vrban!“

Potegnil je za vajeti in ustavil. Po poljski poti je prišla iz sosednje vasi ženska.

„Kaj bi sedel tako samopašno! Daj, naj se obesim še jaz na koleselj.“

„Tak, pa prisedi, če greš v mesto.“

„je dovolil Vrban slabe volje in se odmikal na sedežu, čeprav je popotno dobro poznal.“

Ženska, vdova Polona Suhadolka, je zlezla na voz in Vrban je pognal.

„Se le vleče do mesta in ko človeku začne drsa peti, se mu pot ne odseda več tako kot kdaj.“

„Aha,“ je rekel malomarno Vrban. Polona je ta „aha“ razumela in takoj utihnila. Dober kos poti sta prevozila molče. Ob Pretoki, kjer hudournik seka cesto, je Polona povzela vnovič: „Dolčas ti je, jeli? — Oh, to se nam naredi s smrtjo, vdovcem in vdovam.“

Ne da bi se ozrla vanj, ga je vendarle pogledala prav iz kota oči in opazila, da ji je hvaležen. Zato se je opogumila.

„Caj no! Uho pri srcaji ti moli tako nerodno kvišku“ in že je bila postrežljiva roka pod vratom in zgibala štrleči uhel širokega ovratnika pod telovnik. Vrban je dvignil brado in zadovoljen prenesel tako srezbo.

„Takole je, ko nimam nikogar.“ je vzdihnil prvo besedo in že bolj živo dodal: „Kako sta s snaho?“

„Boga zahvali, da je ne učakaš, ko imaš same hčere. — Blagor se ti, da take.“

„Govoriš, ko ne veš.“

„No, no, Vrban! Nič takih ni v fari.“

„Rajnica ni nobena.“

„To že, ko niso trpele. Moža ume samo žena, pa nobena druga. Tudi lastna hči ne.“

Vrban je po nepotrebnem zakašljajal, švrknil po konju in dvignil glavo. Be-

Fran Sal. Finžgar 3 BELI ŽENIN

Kako se je vpregla poleg Vrbana! Vse se je pomladilo pri luhi - posestvo pa se je širilo kot beka ob potoku - otroci so rasli - bolezen je divjala, kože in gavnica, otroci so mrlji. Polona je rodila novih - šestnajstkrat - in zmagala je smrt in odgojila pet hčera.

Vrbanu so se motale sanje, v katerih so bile vse zgodbe štiridesetih let - bridke in vesele, a smrti ni bilo nikjer.

Ko je pa posvetilo blede jutro skozi okna, je zazeval vanj prazen kot in ga navdal z grozo. Planil je kvišku in začel iskati delavniške obleke. Pretaknil je omare in predale, plezal po vseh štirih za čizmi in jih vlačil za jezike izpod postelje in jih jezno suval nazaj, ko ni mogel ujeti pravih. Nazadnje je obsedel na tleh in se sede obulal. Potem pa je šel v hlev.

Ko je položil živini, je sedel na molzni stolec in se zatopil v svojo grenko samoto.

III
NA CESTI

Minila je pogrebna osmina, potekel mesec, Vrbanu pa ni odleglo. Hčere so

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 29. JANUARJA: 8.10 Operna matineja. 9.05 Za šolarje - O Tatmanu. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Jože Rihar: Cebelarijenje na Slovenskem nekdanj in sedaj. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 16.00 „Vrtljak“. 16.40 Rad imam glasbo. 17.10 Clovek in zdravje. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Beneški fantje. 20.00 „Naj narodi pojo...“ 20.30 „Top-pops“. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 30. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Vesela godala. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Jože Velej: Ultracid - kompleksno sredstvo za varstvo proti sadnim škodljivcem. 12.40 Poje Božena Glavak. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Z ansambli domačih napevov. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 16.40 Dobimo se ob isti uri. 17.10 Gremo v kino. 18.45 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Štirje kovači. 20.00 Zabavna radijska igra - Louis C. Thomas: „Ahilova peta“. 22.20 Oddaja za naše izselence.

NEDELJA, 31. JANUARJA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Miroslav Košuta: „Fizolek“. 9.05 Koncert iz naših krajev. 10.05 Se pomnite, tovariši... I. Gilles Perault: Dvojboj volonov. 10.25 Pesni borbe in dela. 10.45 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. - Vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 13.50 Z domačimi ansambli. 14.30 Humoreska tega tedna - G. Mikes: Kako združiti narode. 17.05 Iz opernega sveta. 17.30 Radijska igra - Marcel Pagnol: „Lepa pekovka“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 „V nedeljo zvečer“. 22.20 Zapišite z nami.

PONEDELJEK, 1. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v februarju. 12.40 Igrajo veliki nihalni orkestri. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Iz del mojstrov lahke glasbe. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne. 18.15 „Signali“. 19.00 Lahko noč.

otroci! 19.15 Minute z ansambлом Pavla Kosca. 20.00 Giuseppe Verdi: „Nabucco“. 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 2. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Za šolarje - Fran Levstik - Pesnik za otroke. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Mirko Šoštarčič: Zgodovina pohorskega gozda. 12.40 Melodije s filmskega platna. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Glasbena tribuna mladih. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Popoldanski simfonični koncert. 18.15 V tork na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Krežeta. 20.00 Prodajalna melodij. 20.30 Radijska igra - Giles Cooper: „Naskok na Badajoz“. 22.15 Madžarska glasba 20. stoletja.

SREDA, 3. FEBRUARJA: 8.10 Operna matineja. 9.20 Iz glasbenih šol. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti -

Inž. Jože Korošec: Razširitev pridelovanja semenske detelje pri nas. 12.40 Zvoki iz glasbenih revij. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana. 22.15 S festivalov jazza.

ČETRTEK, 4. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Za šolarje - Pravljiča o Alešu. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 V ritmu koračnic. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 „Pesem iz mladih grl“. 14.45 „Mehurčki“. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Mojmir Sepeta. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 22.15 Iz sodobne nemške simfonične literature.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 29. JANUARJA: 16.40 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bgd) - 17.40 A. Lindgren. Erazem in potepuh - IV. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Popularna glasba (Bgd) - 19.00 V središču pozornosti (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Izkažimo se. quiz (Bgd) - 21.45 Nepremagljivi, serijski film (Lj) - 22.35 Poročila (Lj).

SOBOTA, 30. JANUARJA: 16.25 Obzornik (Lj) - 16.40 Po domače z Beneškimi fanti (Lj) - 17.05 Ivanhoe, serijski film (Lj) - 17.30 Hokej: Olimpija - Jesenice (Lj) - 18.05 Propagandna oddaja (Lj) - 18.15 Nadaljevanje hokejskega prenosa (Lj) - 18.50 Propagandna oddaja (Lj) - 19.00 Nadaljevanje hokejskega prenosa (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 TV magazin (Zgb) - 21.35 3-2-1 (Lj) - 21.40 Revolveras, ameriški celov. film (Lj) - 23.05 TV kažipot (Lj) - 23.25 Poročila (Lj).

NEDELJA, 31. JANUARJA: 8.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bgd) - 9.30 Pet minut po domače (Lj) - 9.35 Kmetijski razgledi (Lj) - 10.00 Kmetijska oddaja (Bgd) - 10.45 Mozaik (Lj) - 10.50 Otroška matineja: Carobna piščalka. Svet, v katerem živimo (Lj) - 11.40 TV kažipot (do 12.00) (Lj) - Športno popoldne - 17.55 Erazem in potepuh, IV. del (Lj) - 18.30 Mestece Peyton (Lj) - 19.45 Mozaik (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 Levčarji - humoreska (Bgd) - 21.20 Videofon (Zgb) - 21.35 Sportni pregled in reportaža s smuških tekmovalcev mladincev na Jahorini (JRT); pribl. 22.15 Poročila in posnetki iz poleta vesoljske ladje APOLLO 14 (v barvah) (Zgb).

PONEDELJEK, 1. FEBRUARJA: 9.35 TV v šoli (Zgb) - 10.30 Angleščina (Zgb) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zgb) - 15.40 Angleščina - ponovitev (Zgb) - 16.45

Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) do 17.00 (Bgd) - 18.00 Film za otroke (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Karavana, reportaža TV Beograd (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Mladi za mlade (Sa) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Pred upokojitvijo, reportaža (Lj) - 22.05 Živa dediščina: Oj ta vojaški boben (Lj) - 22.40 Poročila (Lj).

TOREK, 2. FEBRUARJA: 9.35 TV v šoli (Zgb) - 10.40 Ruščina (Zgb) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zgb) - 15.35 Ruščina - ponovitev (Zgb) - 16.45 Madžarski

TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.45 Tiktak: Kje je medvedek? (Lj) - 18.00 Risanke (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Srečanje v studiju 14: Paulos Raptis (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Planinci in vseljudska obramba (Lj) - 19.30 Vzgoja za življenje v dvoje - 5. oddaja (Lj) - 19.40 Vprašanja iz pravopisa in pravorečja (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Sunset Boulevard, ameriški film (Lj) - 22.20 Nočno: Prešernove pesmi (Lj) - 22.35 Poročila (Lj).

SREDA, 3. FEBRUARJA: 8.15 TV v šoli (Zgb) - 17.05 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.20 Zagreb) (Bgd) - 17.50 Otroški serijski film (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Zabavna glasba (Skopje) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Od filma do filma (Lj) - 19.20 Po sledih napredka (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Monitor (Lj) - 21.35 Zuerich: Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju - pari, prenos v barvah EVR Ljubljana - 23.45 Poročila (Lj).

ČETRTEK, 4. FEBRUARJA: 9.35 TV v šoli (Zgb) - 10.30 Nemščina (Zgb) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zgb) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zgb) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec, do 17.00) (Bgd) - 17.50 Veseli tobogan: Gorje pri Bledu. I. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Svet, v katerem živimo, film (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Enkrat v tednu (Lj) - 19.20 Vse življenje v letu dni - serijska oddaja (Bgd) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 A. Maugham: Svetovljanke (Lj) - 21.25 Zuerich: Evr. prvenstvo v umetnostnem drsanju - plesni pari, prenos v barvah EVR Ljubljana - 23.15 Poročila (Lj).

Oglase

za tekoči teden, ki naj bi bili v okvirih, naročajte najkasneje do ponedeljka popoldne! Zaradi spremenjenega urnika v tiskarni moramo uokvirjene oglase zaključevati prej kot do zdej. Vodstva delovnih organizacij, ustanov in uradov prosimo da upoštevajo gornje navodilo.

UPRAVA LISTA

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljube mamice, stare mame, sestre, tete in svakinje

Marije Saje

iz Šmihela

se najiskreneje zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka splošne bolnice Novo mesto, zdravnikom Zdravstvenega doma Novo mesto, ki so ji lajšali trpljenje, sindikalni podružnici Krke, tovarne zdravil, kolektivu računovodstva Krke, kolektivu Iskra - elektromehanika Kranj, trgovskemu podjetju Dolenjka, kolektivu prodajalne Tekstil, Gasilskemu društvu Šmihel, organizaciji RK Šmihel, pevskemu zboru Dušan Jereb, godbenikom, čč. duhovščini - posebno gospodu župniku za poslovitne besede. Posebna zahvala požrtvovalnim sosedom in vaščanom, ki so nam stali ob strani v težkih dneh bolezni. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so pokojnici darovali cvetje in jo v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku.

Se enkrat prav vsem najlepša hvala

Šmihel, 21. januarja 1971

Zalutjoči: otroci Saječovi

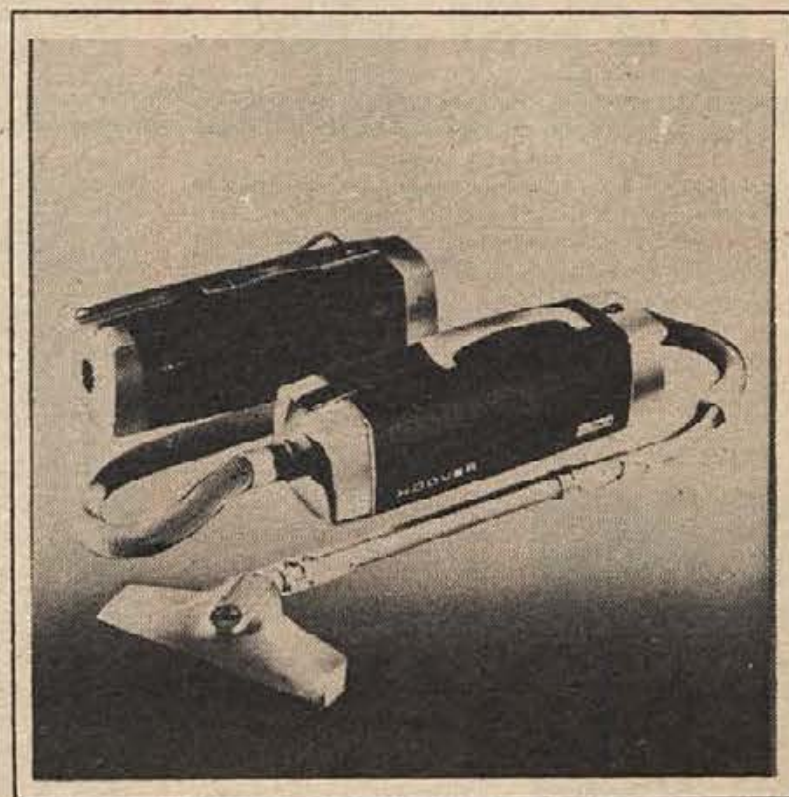
PARADA NA LEDU

12. gostovanje Dunajske drsalne revije od 4. do 14. februarja 1971 v mestni velesajmski hali v Celovcu

Nastopalo bo mnogo mednarodnih zvezd na ledu
EMMERICH DANZER, 3-kratni svetovni in 4-kratni evropski prvak
 Za humor bodo skrbeli najboljši komiki na ledu Herbert Bobek in Richard Ledwig - kakor tudi opičji parček Joe in Mary
 Glasba: **ROBERT STOLZ** - Režija: **WILL PETER**
 HALA bo ogrevana

Pravčasno si priskrbite vstopnice v svojem potovalnem uradu!
 Med vsako predstavo bodo izrebane dragocene blagovne nagrade.

Iskra Commerce

TO SO SESALNIKI ISKRA-HOOVER - TRENUTNO NAJBOLJ VSESTRANSKI ČISTILCI!

Univerzalne sesalnike ISKRA-HOOVER lahko uporabljamo za čiščenje tal, preprog, karnis, zaves; za čiščenje vseh težko dostopnih koticov in špranj v stanovanju.

Idealno oblikovani sesalniki so nepogrešljivi gospodinj-ski pripomočki z izredno močnim in tihim motorjem ter veliko sesalno močjo.

VAŠA BANKA JE DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s podružnico v KRŠKEM in ekspoziurami v METLIKI in TREBNJEM ZA VAS

- nudimo najugodnejšo obrestno mero na hranilne vloge in devizne račune - od 6 do 7,5 odst.
- dajemo kredite za stanovanjsko izgradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- vodimo žiro račune občanov
- vodimo devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo tudi vse druge bančne posle

Zaupajte nam svoje denarne posle! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Poslužite se hranilne službe, ki jo za vas opravljajo tudi vse pošte na območju banke in kmetijske organizacije: kmetijska zadruga Žužemberk, Novo mesto, Trebnje, Metlika in Agrokombinat Krško.

DBBH

NOVO MESTO

To so že pravi mojstri...

Pod vodstvom prosvetne delavke Vide Ščap dela na podružnični osnovni šoli na Malem Slatniku že več let lutkarski krožek

Vida Ščap, prosvetna delavka na Malem Slatniku pri Novem mestu, veliko svojega prostega časa žrtvuje mladim lutkarjem, ki so na tej podružnični šoli med najbolj navdušenimi na Dolenjskem. Največ volje in spodbude dobijo mladi ravno od prizadevanj svoje učiteljice.

devne tovarišice Ščapove, ki jih usmerja in vodi v čudežni svet lutk. Neme lutke z dotikom drobnih prstkov postanejo žive osebe, ki na malem odru navdušujejo številne najmlajše obiskovalce.

Kako to, da ste se posvetili lutkam?

Ko sem učila v Dobovi, je bila pač potreba na šoli, da se nekdo ukvarja tudi z lutkami; danes pa so me pre-

vzele, brez njih bi mi bil dolgčas.

Kje ste se učili? „Imam precej literature, razen tega pa se veliko naučim, ko gledam televizijske oddaje.“

Kakšno je zanimanje za lutke na vaši šoli?

„Zanimanje med mladino je veliko, vendar nimamo možnosti, da bi krožek še razširili. Imamo pa šest lutkarjev, ki so postali že pravi mojstri. To so učenci Silvo Kum, Marjeta Seničar, Brigita Rifelj, Milena Lenart, Bojan Mikec in Zvonko Gregorčič.“

Kaj pa rekviziti in lutke?

„V glavnem vse naredimo sami. Zlasti sedaj, ko je tehnika napredovala — delamo lutke že iz spužve — gre kar hitro od rok.“

Koliko igrice ste že postavili na oder?

„Lani smo igrali štiri, letos pa bomo razveselili najmlajše z igricama „Meh za smeh“, „Težave Peteršiljkove mame“ in „Miškulinom“.“

Kaj pa denar?

„V blagajni imamo 400 din, ki smo jih nabrali od vstopnine. V glavnem pa se kar nekako znajdemo!“

S. DOKL

Po padcu dinarja

V Kočevju pričakovali devalvacijo

Padec vrednosti dinarja med prebivalci Kočevja ni vzbudil posebnega presenečenja. V menjalnici turističnega društva so povedali, da so že v decembru izmed vsoga tujega denarja zamenjali komaj okoli 350 DM — in to kljub temu, da v tem mesecu niso pri menjavi denarja zaračunavali nobenih stroškov. Prav decembra je prišlo domov več naših delavcev iz tujine, ki so že takrat zasebno menjali marko po približnem sedanjem uradnem tečaju, ki velja od 25. januarja dalje.

Na banki je 25. januarja dopoldne še vedno visel stari cenik deviz, ker novih navodil še niso dobili.

Prebivalci Kočevja pri sedanjem padcu dinarja oziroma podražitvi tujega denarja niso bili presenečeni tudi zato, ker se je pri vsaki podražitvi izkazalo, da so se razna govoričenja uresničila, uradne napovedi pa ne. Tako se je tudi zdaj, ko se je povenil dinar oziroma so se podražile devize.

Po Kočevju so namreč že precej pred novim letom krožile govorice, da bo dinar padel z novim letom. Razni „neodgovorni elementi“, ki so širili take govorice, so se torej zmotili le za dobre tri tedne.

J. PRIMC

Zaradi spričevala v smrt?

Je mogoče, da si šolar, 16 let star, zaradi slabega učnega uspeha vzame življenje, se je v sebi spraševal vsakdo, ki je zvedel, kaj je te dni naredil mladoletnik M. K. iz okolice Sevnice. Kot učenec vajeniške šole je imel tri negativne ocene, kar samo po sebi ni za mladega fanta prav nobena tragika, pa vendar je storil tak korak, ki je zelo prizadel vso družino in okolico. Njegov oče si je sinovo smrt tako gnal k srcu, da si je hotel vzeti življenje, še ko je sin ležal na mrtvaškem odru. Komaj so mu preprečili to namero.

V Manili se nadaljuje sojenje bolivijskemu slikarju Benjamínu Mendozu, ki je obtožen poskusa umora papeža Pavla VI. Na obravnavi je bil obtoženec prvi dan tako zaspan, da je le malo manjkalo — da ni zaspal pred sodniki...

plena. Če bi položil na dlako velikega merjasca, bi zmanjšal škodo, ki jo dela divjad na polju, pa tudi v skoraj prazno družinsko blagajno, ki jo sedaj vodi, bi kanilo nekaj cvenka od prodanega prašiča. Kaj bi torej maščeval zajca in pihnil lisjaka, ko bi s tem pregnal divjega prašiča?

Nekaj podobnega pa se je kahalno tudi v lisjakovi glavi. Čez hip se je prekanjenec vrnil iz gozda, kolovratil okoli preže, vohljal sem in tja in se oziral, da bi pobral še kakšnega ustreljenega zajca. Toda Jože je ustrelil le enega in lisjak jo je ubral nazaj v gozd, kjer je bil odložil zajca. Gotovo je bil v skrbeh, da mu ga kakšen tekmelec ne odnese in pohrusta.

Jože je čakal in čakal. Divji prašiči so kolovratili po gozdu, pod prežo pa niso in niso hoteli. Končno je vsa prašičja čreda krenila v drugo smer in tudi sešestenje listja je polagoma utihnilo.

Tako je Jože ves premražen in nejevoljen korakal proti domu, kjer je ves razjarjen pripovedoval o nenavadni dogodivščini, ki se je kot blisk raznesla daleč naokoli.

SPIRO ŽEGARAC

KDO PRAVI, DA SE KONJ DŌVOLI VOZITI V KOMBIJU? Časi se spreminjajo in konjski mešetarji z njimi. Eden izmed njih se je domislil, da konja ne bo več vodil na povodcu, marveč kot gospoda peljal v kombiju. Toda kaj, ko ta sicer pametna žival ni in ni hotela sprejeti časti, ki ji je bila naklonjena. Ni pomagala niti vreča na glavi niti spodbudni vzkliki gledalcev, ki so se 13. januarja nabrali pred sevnjsko železniško postajo in opazovali to nenavadno prireditev. Osel gre vsaj enkrat na led, konj, ta njegov inteligentni sorodnik, pa ni hotel niti enkrat sesti v kombi. Kaj ima neki proti kombijem? (Foto: M. Legan)

Kako se zdaj naš svet vrti?

So taki časi, da kmetje dobivajo nazaj zemljo, ki so jim jo pred leti vzele zadruga v zakup ali jo arondirale — Vendar vsa zemlja le ne bo vrnjena — Arondacijska zgodba kmefa Jožeta Zobca

Včeraj je bilo napredno, moderno in „na liniji“ tolči po kmetih in zagovarjati kmetijske zadruga, danes je prav nasprotno. Vrag vedi, kaj bo moderno jutri. Zgodovina se ponavlja, sicer ne v krogu, ampak v spirali, je učil dobri, stari dedek Marx, ki bi ga že radi spravili v staro šaro, čeprav smo se od njega še premalo naučili.

ZEMLJO SO VZELI

Leta 1962 so mi arondirali zemljo, zdaj pa bi jo spet rad prepisal nase — je povedal na gruntnih bukvah v Kočevju kmet Jože Zobec iz Dan v ribniški občini.

Veliko krivico je težko pozabiti, zato je iz Jožeta Zobca vrelo naprej. Pravzaprav ni vrelo, lepo, umirjeno, človeško in brez posebnega obsojanja je nadaljeval svojo zgodbo, čeprav ga ni nihče izrecno prosil, naj jo pove, pa tudi branil mu ni nihče.

Tisti dve parceli so mi arondirali 1962. Pritožil sem se, pa ni pomagalo. Sodnik mi je rekel, da bom v zameno dobil enako veliko parcelo, če ne celo še večjo, in da ne bom oškodovan. Lepo sem mu povedal: „Gospod sodnik, vi imate suknjič, jaz imam suknjič. Pa bi vi zamenjali vašega lepega, novega, draga z mojim kmečkim, furmanskim, zmečkanim, blatnim? Gotovo ne boste. Vidite, tako jaz ne zamenjam moje dobre parcele za tisto slabo.“ Pa ni nič pomagalo.

Čeprav so mi arondirali, sem potem pokosil, posušil in pospravil travo prve in druge košnje. Zadruga mi je poslala račun, da sem kradel na njenem. 35 starih tisočakov so zahtevali za prvo in 25 za drugo košnjo. Plačal nisem in sem moral na sodišče. Tam so mi očitali, da sem kradel zadrugo travo in da moram plačati 57.000 din.

Povedal sem jim, da sem kosil na svojem, da nisem kradel. Delal sem podnevi. Seno se suši podnevi, krade se pa ponoči. Pa tudi, kako me morejo kaznovati zaradi trave s 57.000, če so mi za vzeto zemljo določili le 25.704 starih din odškodnine?

Potem je sodišče razsodilo, da nisem kriv. Vprašali so tožilca, če se bo pritožil, pa je rekel, da se ne bo, ker bi trava tako in tako zgnila.

ZEMLJO BODO VRNILI (VENDAR NE VSE)

Pred kratkim smo obiskali Jožeta Benčina, direktorja KZ Ribnica, in ga vprašali, kaj je novega v zvezi z vračilom arondirane zemlje. Povedal je, da bo zadruga letos vrnila kmetom zemljo, ki jo je na podlagi pogodbe vzela za 10 let v zakup. Nadalje bo vrnila tudi nekatero zemljo, ki je bila vzeta kmetom na podlagi zakonite arondacije, vendar samo tistim kmetom, ki jim je bila ob arondaciji napravljena očitna krivica, in tisto zemljo, za katero zadruga ni

Odjuga pobira sneg

Zadnje dni odjuga hitro pobira sneg na Dolenjskem. V Novem mestu so v nedeljo namerili samo še 10 cm snega, ker pa se menjavata, nce in dež, sneg hitro kopni tudi smučarskemu središču v Črmošnjicah odjuga ne prizanaša. Kljub temu pa je smučanje na Gačah še mogoče. Upamo lahko le, da bodo prizadevni organizatorji smučarskega društva „Rog“ spravili pod streho tudi vse napovedane tekme.

zainteresirana. Vendar mora o vrnitvi te zemlje prej sprejeti sklep občinska skupščina, ki je pred leti tudi sprejela sklep o arondaciji.

Na območju KZ Ribnica je okoli 100 kmetov, ki jim je bilo na ta ali

oni način vzeto v zakup oziroma arondirano okoli 120 ha zemlje. Ta zemlja je predvsem v bližini združenih hlevov na Ugarju in v Sodražici.

Prav okoli teh hlevov bo zadruga še vedno obdržala večje združene površine zemlje. Menijo namreč, da bi bila velika škoda, če bi zložena zemljišča spet razparcelirali, saj se tudi zasebni kmetje vedno bolj prizadevajo, da bi jim skupnost pomagala pri zlozbi zemljišč.

JOŽE PRIMC

Jože Zobec, kmet iz Dan v ribniški občini (Foto: Drago Mohar)

AB Agraria BREŽICE

Ste v zadregi za darilo?

Šopek nageljčkov ali vrtnic je primerno darilo za vsako priložnost. Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v najbližji cvetličarni nageljčke ali vrtnice iz vrtnarije Čatež!

Lisjak prelisičil lovca

Večletni lovec, blagajnik lovske družine Lazine-Hinje in daleč naokoli znan kmet Jože Škufca iz Lopate je popoldne 11. novembra napolnil konjem in govodi jasli, se poslovil od žene in otročadi, snel z obešalnika kar dve lovski pusk, risanico in šibrenico, ter odšel na lov.

Skoro neslišno je dospel do hrasta na lopaskih njivah, na katerem je zgrajena visoka preža. Kmalu je izginil navzgor in se zasedal v košati krošnji. Toč mimo imajo prehod na njive divji prašiči.

Lovec Jože je često segel v kaščo, nagrebel koruzo in jo polagal kot hrano in vabo divjim prašičem. Sodeč po sledovih, je imel lovec Jože pred seboj že živo predstavo, kako se bo med divjimi svinjami prikazal tudi velik merjasec, na katerega je že dolgo imel piko in ga je tokrat želel vzeti na muho.

Nekje v bližini je nenadoma zaselestelo suho listje. Mrzli večerni zrak je ob rahlem vetriču rezal lovca Jožetu v že tako rdeča lica. Napenjal je ušesa in oči, kajti vsak trenutek bi se moralo nekaj prikazati iz gošče. In res je priskakljal dolgouhec. Ker divjih prašičev še ni bilo slišati, pa tudi ničesar drugega ne, je segrela lovska kri

odločila, da je Jože segel po šibrenici, pomeril in sprožil. Strel je prekinil večerni mir in dolgouhec je obležal. Kmalu je bilo zopet vse tiho, dokler se niso sem in tja začeli oglašati s svojo pesmijo večerni zvonovi.

Jože se je že zadovoljen tolažil.

Če tudi divjih prašičev ne bo, ne bom prišel domov brez dlake. Žena bo zadovoljna in otročad bo še dolgo pela po vasi hvalo: „Naš ata je ustrelil velikega, velikega zajca!“

Lovec Jože je naprej sedel na preži, poslušal in čakal, čakal... V daljavi je zaslišal čredo divjih prašičev, ki so se bližali gozdnemu porobku in polju. Lovčevno srce je začelo hitreje utripati in risanica je bila že pripravljena. Medtem pa je pod prežo prišel velik lisjak, vohljal sem in tja, z nosom potegnul naravnost proti ustreljenemu zajcu, ga obvohal, nato pa ga tebi nič, meni nič stisnil med čeljusti in odnesel v grmovje.

Lovec Jože je že meril na požrešnega, tatinskega lisjaka. Kdo neki bi mu krajo oprostil? Toda divji prašiči so Jožeta premotili. Če ustrelil lisjaka in reši zajca, bo strel odgnal divje prašiče. Jože pa si je želel večjega

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoč, in. l. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Ciril Gril, Jože Jekc, Ivan Kastner, Lojzka Potrč, Slavko Smerdalj in Franc Stajdohar.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rita Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Primc, Jože Spilchal, Jožica Teppy, Ana Vitkovič in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Prosmernina številka 1 dinar. — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev oz. 3 ameriških dolarjev (ali ustreznega druga valuta v tej vrednosti).

OGLASJI: 1 cm visline v enem stolpcu (45 mm oz. 10 čiroc) 33 din, 1 cm na določeni strani 45 din, 1 cm na l., srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. I. 1971.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: 88.061 Novo mesto, Glavni trg 7 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 31-327 — Nenaročenih rokovpisov in fotografij ne vračamo — Tiskarna tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani.